

Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011– 2015

Bratislava jún 2011.

Obsah

Úvod.....	5
1. Základné údaje.....	6
1.1. Názov orgánu, ktorý POH SR vydal	6
1.2. Doba platnosti a pôsobnosť programu.....	6
1.3. Geografická charakteristika územia SR	6
1.4. Demografické údaje.....	6
1.5. Územné a správne členenie štátu.....	7
1.6. Stav životného prostredia	8
1.7. Štruktúra a stav hospodárstva	11
2. Súčasný stav odpadového hospodárstva SR.....	13
2.1. Legislatívny rámec odpadového hospodárstva SR.....	13
2.1.1. Právne predpisy v odpadovom hospodárstve.....	13
2.1.2. Program odpadového hospodárstva podľa právnej úpravy SR.....	15
2.1.3. Nová rámcová smernica o odpadoch	16
2.2. Vznik a nakladanie s odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009.....	20
2.2.1. Vznik odpadov v SR v rokoch 2005 – 2009	21
2.2.2. Nakladanie s odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009	23
2.2.3. Vznik a nakladanie s komunálnymi odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009	26
2.3. Zariadenia na zneškodňovanie odpadov	30
2.3.1. Skládky odpadov	30
2.3.2. Spaľovne odpadov	32
2.4. Zariadenia na zhodnocovanie odpadov	34
2.5. Dovoz a vývoz odpadov	36
2.6. Územia kontaminované uzatvorenými skládkami odpadov	41
2.7. Vyhodnotenie plnenia cieľov POH SR na roky 2006 – 2010	43
2.7.1. Ciele pre celkové nakladanie s odpadmi	43
2.7.2. Vyhodnotenie plnenia cieľov POH SR na roky 2006 – 2010 pre nebezpečné odpady.....	44
2.7.3. Ciele pre nakladanie s vybranými komoditami nebezpečných odpadov	44
2.7.4. Vyhodnotenie plnenia cieľov POH SR na roky 2006 – 2010 pre ostatné odpady	46
2.7.5. Vyhodnotenie plnenia cieľov POH SR na roky 2006 – 2010 pre komunálne odpady.....	48
3. Záväzná časť	51
3.1 Ciele odpadového hospodárstva do roku 2015.....	51

3.1.1 Ciele pre komunálne odpady.....	51
3.1.2 Ciele pre biologické odpady	52
3.1.3 Ciele pre elektroodpad	52
3.1.4 Ciele pre odpady z obalov.....	53
3.1.5 Ciele pre použité batérie a akumulátory	54
3.1.6 Ciele pre staré vozidlá.....	54
3.1.7 Ciele pre opotrebované pneumatiky	55
3.1.8 Ciele pre stavebný a demolačný odpad.....	55
3.1.9 Ciele pre odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB	56
3.1.10 Ciele pre odpadové oleje	56
3.2 Opatrenia na dosiahnutie cieľov odpadového hospodárstva	58
3.2.1 Opatrenia na minimalizáciu vplyvu odpadov na zdravie ľudí a na životné prostredie.....	58
3.2.2 Opatrenia na podporu opätovného použitia a recyklácie komunálnych odpadov	65
3.2.3 Opatrenia na zníženie skládkovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a na dosiahnutie cieľov pre biologické odpady.....	68
3.2.4 Opatrenia na dosiahnutie cieľov pre vybrané prúdy odpadov	71
3.3. Organizačné aspekty odpadového hospodárstva a zodpovednosť za nakladanie s odpadmi	89
3.3.1. Riadenie odpadového hospodárstva v SR.....	89
3.3.2. Zodpovednosť za nakladanie s odpadmi.....	90
3.4. Kampane na zvyšovanie povedomia a poskytovanie informácií v oblasti odpadov	92
4. Smerná časť	94
4.1. Zariadenia na zhodnocovanie odpadov	94
4.2. Zariadenia na zneškodňovanie odpadov	96
4.3. Systémy zberu odpadov	97
5. Rozpočet odpadového hospodárstva SR.....	99
5.1. Verejné zdroje financovania odpadového hospodárstva	99
5.1.1. Operačný program Životné prostredie	99
5.1.2. Environmentálny fond.....	100
5.1.3. Miestne poplatky za komunálne odpady a za drobné stavebné odpady	1021
5.2. Súkromné zdroje financovania odpadového hospodárstva	1022
5.2.1. Recyklačný fond	1022
5.2.2. Zdroje kolektívnych a oprávnených organizácií.....	1032
5.2.3. Zdroje pôvodcov a držiteľov odpadov	1043
5.2.4. Poplatky za uloženie odpadov na skládky odpadov.....	1043
Zoznam príloh	1054

Zoznam skratiek	1065
Zoznam tabuliek	1076
Zoznam obrázkov	10908

Úvod

Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky (POH SR) predstavuje strategický dokument v odpadovom hospodárstve Slovenskej republiky na roky 2011 až 2015. Bol vypracovaný v súlade s požiadavkami trvalo udržateľného rastu. Jeho obsah zodpovedá požiadavkám stanoveným v legislatívnych predpisoch SR a EÚ, predovšetkým v zákone č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých predpisov v znení neskorších predpisov (v ďalšom len „zákon o odpadoch“) a smernice 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc (ďalej len „smernica o odpade“).

Program odpadového hospodárstva SR na roky 2011 – 2015 je v poradí štvrtým POH SR. Vychádza z vyhodnotenia predchádzajúceho POH SR na roky 2005 až 2010, z analýzy súčasného stavu a potrieb odpadového hospodárstva SR. Pri hodnotení stavu odpadového hospodárstva SR je potrebné uviesť, že POH SR na roky 2006 – 2010 nebol rozpracovaný na nižšie úrovne tak, ako požadujú §5 a §6 zákona o odpadoch. V uplynulom období tak neexistoval právny rámec pre plánovanie odpadového hospodárstva, čo malo za následok stagnáciu predovšetkým v oblasti zvyšovania podielu zhodnocovania odpadov.

POH SR je prijatý v čase, kedy sa plní Národný strategický referenčný rámec na roky 2007 – 2013, na základe ktorého je možné využívať zdroje z fondov EÚ na rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva.

POH SR sa vzťahuje na nakladanie so všetkými odpadmi v zmysle definície odpadu v §2 zákona o odpadoch.

Záväzná časť POH SR je záväzným dokumentom pre rozhodovacie činnosti orgánov štátnej správy v odpadovom hospodárstve. Krajské úrady životného prostredia sú povinné vypracovať programy krajov na základe cieľov a opatrení stanovených v tomto dokumente.

Štruktúra POH SR na roky 2011 – 2015 zodpovedá požiadavkám článku 28 smernice o odpade. POH SR na roky 2011 – 2015 neobsahuje Program predchádzania vzniku odpadu podľa článku 29 smernice, nakoľko tento bude pripravený ako samostatný dokument.

POH SR na roky 2011 – 2015 je členený na päť kapitol s nasledujúcim obsahom:

1. Základné údaje
2. Súčasný stav odpadového hospodárstva SR
3. Záväzná časť
4. Smerná časť
5. Rozpočet odpadového hospodárstva SR

Pri príprave POH SR na roky 2011 – 2015 boli použité tieto zdroje údajov: SAŽP, ŠÚ SR, MŽP SR, Environmentálny fond, Recyklačný fond. Boli použité výsledky projektu „Analýza nakladania s odpadmi v Slovenskej republike v rokoch 2005 - 2009 a prognóza nakladania s nimi v horizonte rokov 2014 – 2020“, riešených spoločnosťou ETIAM, a.s. a YURYA/ROS, s.r.o., ako aj projektu „Analýza výstupov miestnych integrovaných systémov separovaného zberu odpadov“, realizovaného združením SLICPEN v spolupráci so SAŽP v rokoch 2009 – 2010.

1. Základné údaje

1.1. Názov orgánu, ktorý POH SR vydal

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR)
nám. Ľudovíta Štúra č. 1
812 35 BRATISLAVA

1.2. Doba platnosti a pôsobnosť programu

Program sa vydáva na obdobie 5 rokov, t.j. na roky 2011 - 2015 a predstavuje základný koncepčný dokument rozvoja odpadového hospodárstva v SR pre toto obdobie.

Program je východiskovým dokumentom pre spracovanie krajských programov odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015.

Program sa vzťahuje na všetky odpady vymedzené prílohou č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov a pre polychlóvané bifenyly a kontaminované zariadenia.

1.3. Geografická charakteristika územia SR

Slovenská republika je vnútrozemským stredoeurópskym štátom s rozlohou 49 034 km² s geografickou polohou definovanou medznými súradnicami:

južná:	47° 54' 54'' j.š.
severná:	49° 36' 52'' s.š.
západná:	16° 50' 05'' z.d.
východná:	22° 34' 04'' v.d.

Rozlohou patrí SR medzi malé štáty Európy (je na 27. mieste). Susednými štátmi SR sú Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Rakúsko a Ukrajina. Okrem Ukrajiny sú od 1. 5. 2004 všetky susedné štáty SR členmi Európskej únie. Geografickú polohu SR v stredoeurópskom regióne spolu s dopravnou sieťou ilustruje mapa 1 v prílohe č. 1.

1.4. Demografické údaje

31.12. 2009 mala Slovenská republika 5 424 925 obyvateľov (dostupný je aj údaj z 30. júna 2010, kedy mala SR 5 429 763 obyvateľov). Priemerná hustota obyvateľstva je 111 obyvateľov na km² a podľa krajov sa pohybuje v rozmedzí od 303 obyvateľ/km² (Bratislavský

kraj) do 69 obyvateľ/km² (Banskobystrický kraj). Prirodzený prírastok obyvateľstva bol pre obdobie rokov 2005 – 2009 mierne narastajúci (tab. 1.1).

Tabuľka 1.1: Prirodzený prírastok obyvateľstva v SR

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Prírastok	0,2	0,1	0,1	0,8	1,5

Zdroj: ŠÚSR

Podľa ŠÚ SR predstavovala celková miera ekonomickej aktivity obyvateľstva v roku 2009 58,9 %, z toho muži 68,1 % a ženy 50,3 %. Stredná dĺžka života mužov bola v roku 2009 71,27 rokov a u žien 78,74 rokov.

1.5. Územné a správne členenie štátu

Slovenská republika je územne členená na 8 krajov a 79 okresov. Hlavným mestom SR je Bratislava, ktorá je krajským mestom rozlohou najmenšieho Bratislavského kraja. Počet obyvateľov v jednotlivých krajoch SR a hustota obyvateľstva je uvedená v tab.1.2

Územné a správne členenie SR ilustruje mapa 2 v prílohe č. 1.

Tabuľka 1.2: Počet a hustota obyvateľov v jednotlivých krajoch SR

Kraj	Počet obyvateľov	Rozloha v km ²	Počet obyvateľov na km ²
Bratislavský	622 706	2 053	303
Trnavský	561 525	4 147	135
Trenčiansky	599 214	4 502	133
Nitriansky	705 661	6 344	111
Žilinský	697 502	6 809	102
Banskobystrický	653 186	9 454	69
Prešovský	807 011	8 974	90
Košický	778 120	6 755	115
SR	5 424 925	49 037	111

Zdroj: ŠÚ SR (za rok 2009)

Krajské mestá sú sídlami krajských úradov životného prostredia (KÚ ŽP). Okrem Bratislavského a Trnavského kraja sú územia pôsobnosti KÚ ŽP identické s územím príslušných krajov. Do pôsobnosti KÚŽP v Bratislavskom kraji patria aj okresy Senica a Skalica z Trnavského kraja. Okresy nie sú identickým územím s územím patriacim do pôsobnosti obvodných úradov životného prostredia (OÚ ŽP), ktorých je 46.

Počet okresov, obcí a miest v jednotlivých krajoch a priemerný počet obyvateľov na jednu obec v kraji je uvedený v tab. 1.3.

Tabuľka 1.3: Charakteristika krajov Slovenskej republiky

Kraj	Počet okresov v kraji	Počet samostatných obcí	Z toho počet obcí so štatútom mesta	Priemerný počet obyvateľov na obec

Bratislavský	8	73	7	8 530,2
Trnavský	7	251	16	2 237,2
Trenčiansky	9	276	18	2 171,1
Nitriansky	7	354	15	1 993,4
Žilinský	11	315	18	2 214,3
Banskobystrický	13	516	24	1 265,9
Prešovský	13	666	23	1 211,7
Košický	11	440	17	1 768,5
Spolu	79	2 891	138	1 876,5

Zdroj: ŠÚ SR (za rok 2009)

Z demografického hľadiska sa Bratislavský kraj v porovnaní s ostatnými krajmi výrazne líši počtom obyvateľom na 1 km², ktorý je takmer trojnásobný oproti celoslovenskému priemeru. Väčšina obyvateľov SR žije vo vidieckych sídlach a menších mestách (80 %).

Z miest Slovenskej republiky má najvyšší počet obyvateľov Bratislava 431 061. Počet obyvateľov ostatných krajských miest sa pohybuje v intervale od 233 880 (Košice) do 55 641 (Trenčín). Urbanizované prostredie SR charakterizujú predovšetkým sídla s počtom obyvateľstva v rozmedzí 5 000 - 10 000. Mestá plnia dôležitú hospodársku funkciu a sú centrami s vysokou koncentráciou ekonomických činností.

1.6. Stav životného prostredia

O charaktere územia jednotlivých krajov podľa štruktúry funkčných plôch informuje tabuľka 1.4. Z veľkosti jednotlivých plôch na celkovej výmere krajov sú zrejmé rozdiely v ráze krajiny. Predovšetkým Prešovský a Banskobystrický kraj majú charakter lesnatej krajiny. Najviac urbanizovaným prostredím je Bratislavský kraj.

Tabuľka 1.4: Podiel jednotlivých druhov pozemkov k 31.12. 2009

Kraj	Orná pôda	Poľnoh. pôda*	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy
Bratislavský	26,3%	33,3%	26,9%	2,0%	5,8%	5,6%
Trnavský	38,6%	43,0%	9,7%	2,3%	4,1%	2,3%
Trenčiansky	17,8%	33,8%	40,3%	1,2%	4,3%	2,6%
Nitriansky	39,0%	45,0%	9,3%	1,5%	3,7%	1,6%
Žilinský	8,3%	33,0%	51,2%	1,7%	3,4%	2,4%
Banskobystrický	15,0%	37,5%	41,7%	0,7%	3,0%	2,2%
Prešovský	14,2%	36,6%	42,2%	1,3%	3,0%	2,6%
Košický	23,2%	38,3%	30,4%	1,9%	3,9%	2,4%
SR	22,4%	38,2%	31,8%	1,5%	3,6%	2,4%

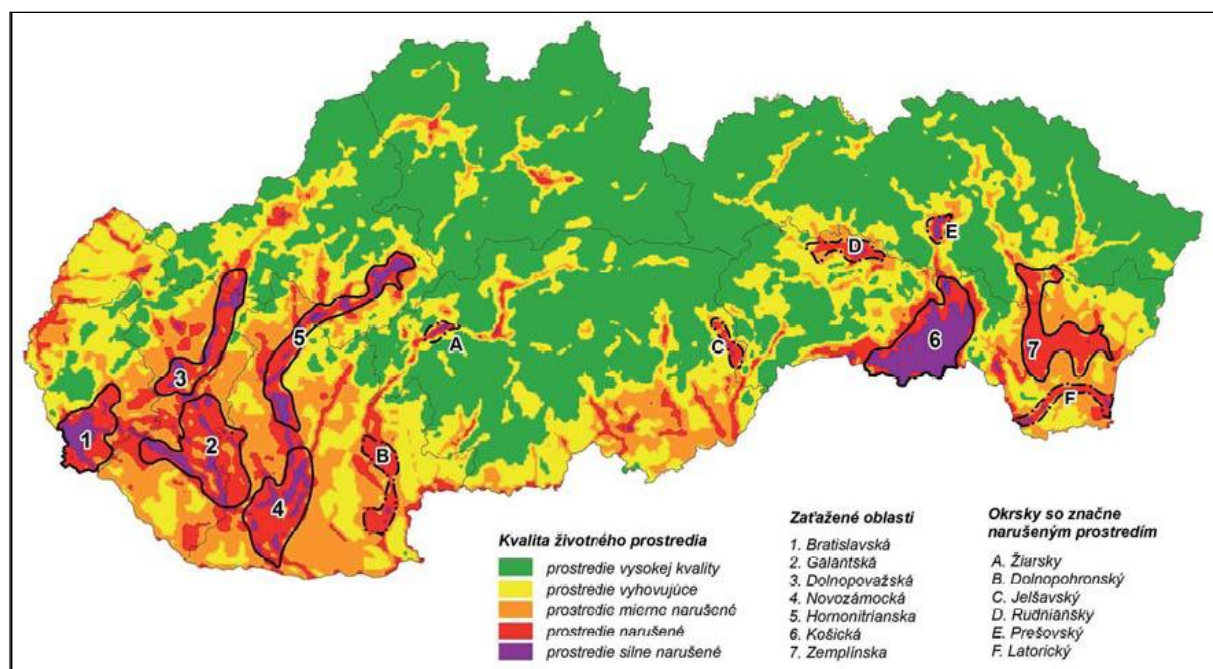
Zdroj: ÚGKK SR (podľa Správy o stave životného prostredia SR za rok 2009)

*Rozdiel medzi poľnohospodárskou pôdou a ornou pôdou predstavuje súhm plôch chmeľníc, viníc, záhrad, ovocných sádov a trvalých trávnych porastov.

Stav životného prostredia jednotlivých oblastí SR je charakterizovaný environmentálnou regionalizáciou územia, v zmysle ktorej sa rozlišuje 5 stupňov úrovne stavu ŽP. Graficky

úroveň životného prostredia na území SR ilustruje obrázok 1.1. Prostredie klasifikované 5. stupňom - silne narušené, alebo 4 – narušené je v 7 zaťažených oblastiach (Bratislavská, Galantská, Dolnopovažská, Novozámocká, Hornonitrianska, Košická a Zemplínska). Vyčlenených okrskov so značne narušeným prostredím je šesť (Žiarsky, Dolnopoľhronský, Jelšavský, Rudniansky, Prešovský a Latorický). Plošné a percentuálne vyjadrenie zastúpenia území v podľa piatich stupňov úrovne stavu životného prostredia v jednotlivých krajoch a celkove v SR je v tab. 1.5. Z tejto tabuľky vyplýva, že najlepšie prostredie sa nachádza v Žilinskom a Prešovskom kraji, naopak, najviac narušené prostredie je v Nitrianskom kraji a v Trnavskom kraji.

Krajinnoekologické obmedzenia umiestňovania aktivít týkajúcich sa nakladania s odpadmi predstavujú chránené územia. Na území SR sa nachádza 9 národných parkov, 14 chránených krajinných oblastí, 165 chránených areálov, 387 prírodných rezervácií, 219 národných prírodných rezervácií, 250 prírodných pamiatok a 60 národných prírodných pamiatok. Chránené územia predstavujú až 23,14 % z územia SR (stav k 31. 12. 2009 podľa ŠOP SR).

Obrázok 1.1 Kvalita životného prostredia s vymedzením zaťažených oblastí a okrskov so značne narušeným prostredím

(Zdroj: MŽP SR, SAŽP: Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2009)

Tabuľka 1.5: Podiel na jednotlivých úrovniach stavu životného prostredia podľa environmentálnej regionalizácie

KRAJ	PODIEL NA JEDNOTLIVÝCH ÚROVNIACH STAVU ŽP PODĽA ENVIRONMENTÁLNEJ REGIONALIZÁCIE									
	plocha v km ²					plocha v %				
	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
Bratislavský kraj	303,32	622,28	505,23	483,47	141,06	14,76	30,28	24,58	23,52	6,86
Trnavský kraj	208,72	1 058,02	1 527,96	1 098,19	253,41	5,03	25,52	36,85	26,49	6,11
Trenčiansky kraj	2 244,66	1 334,15	494,92	326,75	100,54	49,87	29,64	11,00	7,26	2,23
Nitriansky kraj	346,86	1 565,22	2 545,69	1 623,26	258,04	5,47	24,69	40,16	25,61	4,07
Žilinský kraj	5 960,39	649,86	144,25	38,00	0,00	87,75	9,57	2,12	0,56	0,00
Banskobystrický kraj	5 331,63	2 423,59	1 294,95	392,73	13,25	56,38	25,63	13,69	4,15	0,14
Prešovský kraj	6 942,71	1 497,25	397,71	138,39	19,92	77,18	16,64	4,42	1,54	0,22
Košický kraj	1 668,32	1 870,76	1 482,17	1 143,96	583,33	24,72	27,72	21,96	16,95	8,64
SLOVENSKO	23 006,62	11 025,12	8 381,88	5 238,75	1 374,56	46,93	22,49	17,10	10,69	2,80

Zdroj: SAŽP, 2011

1. stupeň – prostredie vysokej kvality
2. stupeň – prostredie vyhovujúce
3. stupeň – prostredie mierne narušené
4. stupeň – prostredie narušené
5. stupeň – prostredie silne narušené

1.7. Štruktúra a stav hospodárstva

Štruktúra hospodárstva SR podľa klasifikácie ekonomických činností Európskeho spoločenstva (SK NACE Rev.2) prezentovaná podielom jednotlivých ekonomických činností a zodpovedajúcim počtom zamestnancov je v tabuľke 1.6.

Tabuľka 1.6: Počet a podiel zamestnancov v jednotlivých odvetviach hospodárstva SR

Klasifikácia ekonomických činností Európskeho spoločenstva SK NACE Rev.2*		Počet zamestnancov a podnikateľov v hospodárstve SR v roku 2009	%
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	99 281	4,6
B,C, D,E	Priemysel	497 833	22,9
B	Ťažba a dobývanie	8 034	0,4
C	Priemyselná výroba	447 685	20,6
D	Dodávka elektriny, plynu, pary, studeného vzduchu	20 505	0,9
E	Dodávka vody, odpady	21 609	1
F	Stavebníctvo	184 384	8,5
G	Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov	380 535	17,4
H	Doprava a skladovanie	140 239	6,4
I	Ubytovacie a stravovacie služby	52 489	2,4
J	Informácie a komunikácia	49 490	2,3
K	Finančné a poisťovacie činnosti	40 941	1,9
L	Činnosti v oblasti nehnuteľností	20 445	0,9
M	Odborné vedecké a technické činnosti	75 419	3,4
N	Administratívne a podporné služby	92 813	4,3
O	Verejná správa, obrana, povinné sociálne zabezpečenie	147 485	6,8
P	Vzdelávanie	165 767	7,6
Q	Zdravotníctvo, sociálna pomoc	138 645	6,4
R	Umenie, zábava, rekreácia	41 031	1,9
S	Ostatné činnosti	49 847	2,3
	Spolu	2 176 644	100

(Zdroj: ŠÚ SR)

* nová klasifikácia ekonomických činností platí pre členské krajiny EÚ a do právneho poriadku SR bola implementovaná vyhláškou ŠÚ SR č. 306/2007 Z. z., ktorá nadobudla platnosť 1.1. 2008

Najväčší počet pracovníkov v SR pripadá na priemysel (najmä priemyselnú výrobu), ktorý sa aj najväčšou mierou podieľa na tvorbe hrubého domáceho produktu (HDP). HDP bol v SR v roku 2009 na úrovni 63 051 mil. Eur. Vývoj celkového HDP aj HDP na jedného obyvateľa v Slovenskej republike v rokoch 2005 – 2009 je uvedený v tabuľke 1.7.

Tabuľka 1.7: Hrubý domáci produkt v rokoch 2005 - 2009

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
HDP v SR v mil. eur	49 314	55 081	61 555	67 007	63 051
HDP na obyvateľa v eurách v bežných cenách	9 154	10 217	11 405	12 395	11 637

(Zdroj: ŠÚ SR)

V tabuľke 1.8 je uvedený podiel jednotlivých krajov na tvorbe HDP v rokoch 2005 – 2008. Na tvorbe HDP sa podieľa najväčšou mierou Bratislavský kraj (26,17 % – 27,21 %), najnižší podiel má Prešovský kraj (8,11% - 8,72 %).

Tabuľka 1.8: Podiel jednotlivých krajov na tvorbe HDP v rokoch 2005 - 2008

Rok	2005		2006		2007		2008	
podiel krajov na tvorbe HDP	mil. eur	%	mil. eur	%	mil. eur	%	mil. eur	%
Bratislavský kraj	13 418	27,21	14 417	26,17	16 433	26,70	17 536	26,17
Trnavský kraj	5 479	11,11	6 901	12,53	7 612	12,37	7 942	11,85
Trenčiansky kraj	4 856	9,85	5 736	10,41	6 318	10,26	6 747	10,07
Nitriansky kraj	5 759	11,68	6 202	11,26	6 727	10,93	7 423	11,08
Žilinský kraj	5 235	10,62	5 752	10,44	6 650	10,80	5 711	11,21
Banskobystrický kraj	4 318	8,76	4 955	9,00	5 544	9,01	6 111	9,12
Prešovský kraj	4 295	8,71	4 469	8,11	5 021	8,16	5 842	8,72
Košický kraj	5 955	12,08	6 650	12,07	7 251	11,78	7 895	11,78
HDP v SR v mil. eur	49 314	100	55 081	100	61 555	100	67 007	100

(Zdroj: ŠÚ SR)

2. Súčasný stav odpadového hospodárstva SR

2.1. Legislatívny rámec odpadového hospodárstva SR

Táto kapitola a príloha 2 je spracovaná s využitím výsledkov projektu „Analýza nakladania s odpadmi v Slovenskej republike v rokoch 2005 - 2009 a prognóza nakladania s nimi v horizonte rokov 2014 – 2020“, riešených spoločnosťou ETIAM, a.s. a YURYA/ROS, s.r.o.

2.1.1. Právne predpisy v odpadovom hospodárstve

Nakladanie s odpadmi v Slovenskej republike upravuje celý rad všeobecne záväzných právnych predpisov:

Oblasť odpadového hospodárstva

- Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“)
- Zákon č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 127/2006 Z. z. o perzistentných organických látkach a o zmene a doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 515/2008 Z. z.
- Zákon č. 119/2010 Z. z. o obaloch a o zmene zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obaloch“)
- Zákon č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 153/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú záväzné limity a termíny pre rozsah opätovného použitia častí starých vozidiel, zhodnocovania odpadov zo spracovania starých vozidiel a ich recyklácie
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 388/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú limity pre zhodnotenie elektroodpadu a pre opätovné použitie a recykláciu komponentov, materiálov a látok v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 206/2010 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 66/2007 Z. z. o prístavných zberných zariadeniach na lodný odpad a na zvyšky nákladu

- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 283/2001 Z. z o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 283/2001 Z. z.“)
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 284/2001 Z. z, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 125/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spracúvaní starých vozidiel a o niektorých požiadavkách na výrobu vozidiel v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 126/2004 Z. z. autorizácii, o vydávaní odborných posudkov vo veciach odpadov, o ustanovení osôb oprávnených na vydanie posudkov a o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb v znení vyhlášky č. 209/2005 Z. z.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 127/2004 Z. z o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu, o zozname výrobkov, materiálov a zariadení, za ktoré sa platí príspevok do Recyklačného fondu, a o podrobnostiach o obsahu žiadosti o poskytnutie prostriedkov z Recyklačného fondu v znení vyhlášky č. 359/2005 Z. z.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 135/2004 Z. z. o dekontaminácii zariadení s obsahom polychlórovaných bifenylov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 315/2010 Z. z. o nakladaní s elektrozariadeniami a s elektroopadom v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 91/2011 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o obaloch
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 81/2011 Z. z. o zálohovaní obalov na nápoje
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 255/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 60/1995 Z. z. o pristúpení Slovenskej republiky k Bazilejskému dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní.
- Oznámenie Ministerstva životného prostredia SR č. 75/2002 Z. z. o vydaní výnosu č. 1/2002, ktorým sa ustanovujú jednotné metódy analytickej kontroly odpadov
- Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 593/2004 Z. z. o uzavretí Štokholmského dohovoru o perzistentných organických látkach.

Súvisiace predpisy:

- Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší
- Zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

2.1.2. Program odpadového hospodárstva podľa právnej úpravy SR

Základným východiskom pre vypracovanie Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky je zákon o odpadoch a vyhláška č. 283/2001 Z. z.

V Slovenskej republike sa programy odpadového hospodárstva vypracúvajú na troch úrovniach:

- na celoštátnej úrovni - Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „POH SR“),
- na úrovni kraja,
- programy odpadového hospodárstva jednotlivých pôvodcov odpadov a obcí.

Všetky programy vrátane POH SR obsahujú záväznú časť a smernú časť. Záväzná časť POH SR obsahuje

- cieľové smerovanie nakladania s určenými druhmi a množstvami odpadov (prúdy odpadov), polychlórovanými bifenylymi a kontaminovanými zariadeniami v určenom čase a
- opatrenia na znižovanie množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládky odpadov.

Ciele zamerané na znižovanie množstva odpadov z obalov, množstva polychlórovaných bifenylov a kontaminovaných zariadení a opatrenia na ich dosiahnutie sa musia uviesť v samostatnej časti programu Slovenskej republiky.

Smerná časť POH SR obsahuje zámery na vybudovanie zariadení nadregionálneho významu. V zmysle druhej vety odseku 5 ide o zariadenia na zhodnocovanie odpadov, zneškodňovanie odpadov, ako aj zariadenia na iné nakladanie s odpadmi a zariadenia na dekontamináciu kontaminovaných zariadení.

Podrobnosti o obsahu programov odpadového hospodárstva ustanovuje vyhláška č. 283/2001

Z. z. Na obsah POH SR možno z vyhlášky č. 283/2001 Z. z. uplatniť len základné ustanovenie o obsahu programov uvedené v § 2 ods. 1 a najmä ods. 2.:

Program vypracúva s prihliadnutím na jeho environmentálnu účinnosť, ekonomickú efektívnosť a sociálnu akceptovateľnosť.

Program obsahuje

- a) základné údaje,
- b) charakteristiku aktuálneho stavu odpadového hospodárstva,
- c) záväznú časť,
- d) smernú časť,
- e) rozpočet odpadového hospodárstva,
- f) vyhodnotenie predchádzajúceho programu.

Zákon ani iný všeobecne záväzný právny predpis nevymedzuje, ktoré prúdy odpadov sú relevantné pre zahrnutie do POH SR. Pri výbere relevantných prúdov odpadov je však účelné zohľadňovať dva základné aspekty

- či ide o prúd odpadov, ktorý je predmetom osobitnej právnej úpravy
- alebo ide o prúd odpadov, ktorý síce nie je predmetom osobitnej právnej úpravy, ale napriek tomu je potrebné regulovať cez systém programov odpadového hospodárstva cieľové smerovanie nakladania s ním.

2.1.3. Nová rámcová smernica o odpadoch

Základ legislatívneho rámca nakladania s odpadmi v EÚ tvorí smernica EP a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení niektorých smerníc (ďalej len „nová rámcová smernica“). Je revíziou rámcovej smernice o odpadoch (75/442/EHS) a zahŕňa v sebe ustanovenia smernice o nebezpečnom odpade (91/689/EHS) a smernice o odpadových olejoch (75/439/EHS). Prijatím rámcovej smernice boli tieto smernice preto zrušené.

V čase spracovania POH SR 2011 – 2015 nebola nová rámcová smernica ešte prevzatá do právneho poriadku SR. Prináša však celý rad nových požiadaviek na odpadové hospodárstvo, z ktorých sú pre POH SR relevantné niektoré zmeny a nové definície, popísané v ďalšej časti.

Hierarchia odpadového hospodárstva

Nová rámcová smernica prináša záväznú hierarchiu odpadového hospodárstva. Jej prevzatie bude vyžadovať v doterajšej hierarchii podľa zákona o odpadoch doplnenie prípravy na opätovné použitie. Nová rámcová smernica umožňuje odklon od hierarchie odpadového hospodárstva pri opatreniach podporujúcich možnosti, ktoré poskytujú najlepší environmentálny výsledok.

Vedľajšie produkty

Ide o nový inštitút, ktorý treba prevziať do slovenskej právnej úpravy. Súčasne je potrebné zaviesť právne regulovaný mechanizmus, ktorým sa potvrdí, kedy sa látky alebo veci, ktoré sú výsledkom výrobného procesu, ktorý nie je primárne zameraný na ich výrobu, môžu považovať za vedľajší produkt a nie za odpad.

Stav konca odpadu

Ide o nový inštitút, ktorý treba prevziať do slovenskej právnej úpravy. Súčasne je potrebné zaviesť právne regulovaný mechanizmus, ktorým sa potvrdí, že v danom prípade na základe ustanovených kritérií stavu konca odpadu určitý odpad prestáva byť odpadom, napr. formou nového druhu súhlasu. Kým nebudú ustanovené kritériá na úrovni EÚ, bude sa musieť každý takýto súhlas ohlasovať Komisii.

Rozšírená zodpovednosť výrobcu

Zavedenie rozšírenej zodpovednosti výrobcu je jedným z prostriedkov, ktorý môže byť využitý na podporu vývoja a výroby tovaru, ktoré plne zohľadňujú a uľahčujú jeho opravu, opätovné použitie, demontáž a recykláciu bez toho, aby sa ohrozoval voľný obeh tovaru na vnútornom trhu.

Opätovné použitie a recyklácia

Nová rámcová smernica vyžaduje prijať opatrenia na podporu

- a) opätovného použitia výrobkov a na prípravu činností súvisiacich s ich opätovným využitím
- b) recyklácie prostredníctvom systémov triedeného zberu, do r. 2015 sa zavedenie triedený zber minimálne pre papier, kov, plast, sklo.

Nová rámcová smernica sleduje cieľ priblížiť sa k európskej recyklačnej spoločnosti - ciele do r. 2020: zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu

- a) odpadu z domácností (papier, kov, plasty, sklo) a z obdobných zdrojov obsahujúcich podobný odpad – najmenej 50% podľa hmotnosti,
- b) odpadu z bezpečných konštrukcií a sutí z demolácií – najmenej 70% podľa hmotnosti.

Zásada sebestačnosti a zásada blízkosti

Členské štáty majú prijať opatrenia vo vzájomnej spolupráci na vytvorenie integrovanej siete zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie zmesového komunálneho odpadu. Sieť má umožniť zneškodňovanie alebo zhodnocovanie odpadu v najbližšom vhodnom zariadení. Nová rámcová smernica dáva členskému štátu možnosť obmedziť dovoz odpadu do spaľovni, ktoré sú zariadením na zhodnocovanie odpadu, ako aj možnosť obmedziť odchádzajúce zásielky odpadu z environmentálnych dôvodov, ako to ustanovuje nariadenie (ES) č. 1013/2006.

Odpadové oleje

Nová rámcová smernica zachová povinnosť členských štátov zabezpečiť zber odpadových olejov, ale už bez uprednostňovania ich regenerácie zrušením povinnosti držiteľa odpadových olejov prednostne zabezpečiť ich zhodnotenie regeneráciou. Ustanovenie priority regenerácie je na základe uvedeného ponechané na rozhodnutie jednotlivých členských štátov. V takomto prípade je možné obmedziť cezhraničné zásielky odpadových olejov zo svojho územia do spaľovní alebo zariadení na spaľovanie odpadov.

Biologický odpad

Nová rámcová smernica dáva členským štátom možnosť, aby zvažili prijatie nových opatrení na podporu separovaného zberu s cieľom vykonávať kompostovanie a digesciu biologického odpadu, environmentálne vhodného spracovania a použitia environmentálne bezpečných materiálov vytvorených z biologického odpadu.

Programy predchádzania vzniku odpadov

Ide o nový inštitút, ktorý nová rámcová smernica ustanovuje a je potrebné ho prevziať vrátane Prílohy č. IV – Príklady opatrení na predchádzanie vzniku odpadu, najmä:

- Opatrenia, ktoré môžu ovplyvniť rámcové podmienky týkajúce sa vzniku odpadu
- Opatrenia, ktoré môžu ovplyvniť štádium navrhovania, výroby a distribúcie produktu
- Opatrenia, ktoré môžu ovplyvniť štádium spotreby a používania produktu.

Nová rámcová smernica ustanovuje v čl. 28 právny rámec pre programy odpadového hospodárstva. Smernica upravuje len programy odpadového hospodárstva orgánov (úradov), nie programy pôvodcov odpadov.

Programy odpadového hospodárstva úradov musia pokrývať celé územie štátu a povinne obsahujú:

- analýzu súčasného stavu odpadového hospodárstva v danej geografickej oblasti,
- opatrenia, ktoré sa majú prijať na zlepšenie environmentálne vhodnej prípravy na opätovné použitie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu,
- hodnotenie, ako bude program podporovať vykonávanie cieľov a ustanovení tejto smernice.

Program odpadového hospodárstva úradu musí obsahovať v príslušnej miere a s ohľadom na geografickú úroveň a rozsah oblasti, na ktorú sa program vzťahuje, aspoň tieto informácie:

- druh, množstvo a zdroj odpadu vzniknutého na danom území, odpad, ktorý sa pravdepodobne vyvezie alebo dovezie na územie štátu, a hodnotenie vývoja prúdov odpadov v budúcnosti;

- existujúce systémy zberu odpadu a hlavné zariadenia na zneškodňovanie a zhodnocovanie odpadu, vrátane osobitných opatrení pre odpadové oleje, nebezpečný odpad alebo prúdy odpadov, ktoré upravujú osobitné právne predpisy Spoločenstva;
- posúdenie potreby nových systémov zberu, uzatvorenia existujúcich odpadových zariadení, dodatočnej infraštruktúry odpadových zariadení v súlade s článkom 16 a v prípade potreby súvisiacich investícií; (čl. 16 ustanovuje zásadu sebestačnosti a zásadu blízkosti)
- v prípade potreby dostatočné informácie o lokalizačných kritériách pre určenie miesta a kapacity budúcich zariadení na zneškodňovanie odpadu alebo hlavných zariadení na zhodnocovanie odpadu;
- všeobecné politiky odpadového hospodárstva vrátane plánovaných technológií a metód nakladania s odpadom alebo politiky pre konkrétne problémy riadenia súvisiace s odpadom.

Program odpadového hospodárstva môže s ohľadom na geografickú úroveň a rozsah oblasti, na ktorú sa vzťahuje, obsahovať tieto informácie:

- organizačné aspekty týkajúce sa nakladania s odpadom vrátane opisu pridelovania zodpovedností verejným a súkromným subjektom, ktoré nakladajú s odpadom;
- vyhodnotenie užitočnosti a vhodnosti využívania ekonomických a iných nástrojov pri riešení rôznych problémov spojených s odpadom, pričom sa zohľadní potreba zachovať hladké fungovanie vnútorného trhu;
- využívanie kampaní na zvyšovanie povedomia a poskytovanie informácií zameraných na širokú verejnosť alebo na konkrétnu skupinu spotrebiteľov;
- miesta s históriou zneškodňovania kontaminovaného odpadu a opatrenia na ich rekultiváciu.

Programy odpadového hospodárstva musia byť v súlade s požiadavkami odpadového programovania ustanovenými

- v článku 14 smernice 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov a
- stratégiou na vykonávanie znižovania množstva biologicky rozložiteľného odpadu, ktoré sa dostáva na skládky, uvedenou v článku 5 smernice 1999/31/ES o skládkach odpadov.

Podrobnejšie informácie týkajúce sa legislatívneho rámca nakladania s odpadmi uvádza príloha 2.

2.2. Vznik a nakladanie s odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009

Podrobná analýza vzniku a nakladania s odpadmi v Slovenskej republike v rokoch 2005 – 2009 je uvedená v prílohe 3.

Údaje o vzniku a nakladaní s odpadmi sa čerpajú z nasledujúcich zdrojov:

- z hlásení pôvodcov odpadov (na základe požiadavky vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov),
- z hlásení zariadení na nakladanie s odpadmi (na základe požiadavky vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov),
- z hlásení výrobcov elektrozariadení (na základe požiadavky vyhlášky MŽP SR č. 208/2005 Z. z.),
- z hlásení kolektívnych organizácií pre elektroodpady (na základe požiadavky vyhlášky MŽP SR č. 208/2005 Z. z.),
- z hlásení povinných osôb podľa zákona č. 529/2002 Z. z. o obaloch (v znení neskorších predpisov),
- z hlásení oprávnených organizácií podľa zákona č. 529/2002 Z. z. o obaloch (v znení neskorších predpisov),
- z hlásení spracovateľov starých vozidiel (na základe požiadavky vyhlášky MŽP SR 125/2004 Z. z.),
- z oznámení držiteľov PCB zariadení (na základe požiadavky zákona č. 223/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov),
- zo zisťovaní Štatistického úradu SR (ŠÚ SR) na základe zákona č. 540/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Poskytovateľmi údajov potrebných na analýzu vzniku a nakladania s odpadmi v SR sú Slovenská agentúra životného prostredia, Centrum odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva ako správca Regionálneho informačného systému o odpadoch (RISO), informačného systému ELEKTRO, informačného systému OBALY a informačného systému PCB, Štatistický úrad SR, Ministerstvo životného prostredia, Združenie automobilového priemyslu, obvodné úrady životného prostredia a krajské úrady životného prostredia, ako aj SHMÚ ako správca Národného emisného informačného systému (NEIS) a VÚVH.

Analýza vzniku a nakladania s odpadmi v SR bola uskutočnená za roky 2005 až 2009 (rok 2005 bol východiskový rok, ktorý nebol súčasťou analýzy v predchádzajúcom POH SR na roky 2006 – 2010). Údaje za rok 2010 nie sú v čase prípravy tohto dokumentu k dispozícii vzhľadom na termíny spracovania údajov ŠÚ SR.

Metodika spracovania a vyhodnotenia údajov o vzniku a nakladaní s odpadmi je uvedená v prílohe 3.

V nasledujúcich kapitolách budú uvedené iba základné charakteristické údaje o vzniku a nakladaní s odpadmi, vybrané z prílohy 3.

2.2.1. Vznik odpadov v SR v rokoch 2005 – 2009

V hodnotenom období na Slovensku vzniklo (s výnimkou roka 2009) viac ako 10 miliónov ton odpadov ročne (tab. 2.1).

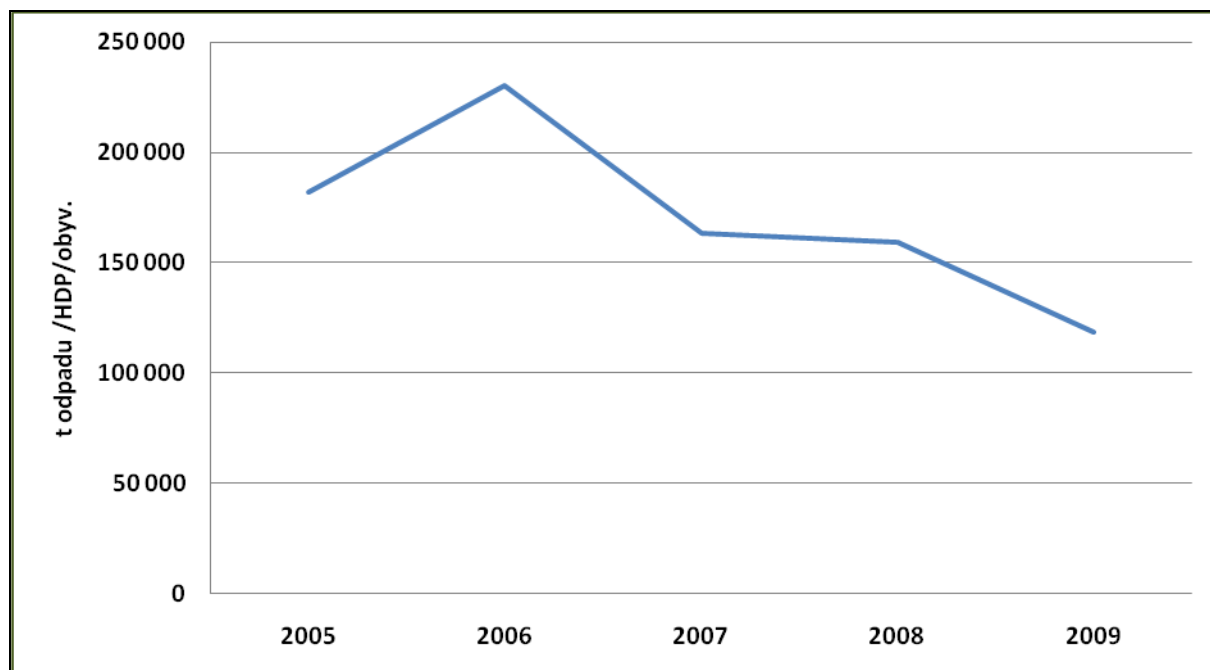
Tabuľka 2.1 Vznik odpadov v SR v rokoch 2005 – 2009 (v tonách)

rok	2005	2006	2007	2008	2 009
komunálne odpady	1 558 263	1 623 306	1 668 648	1 790 691	1 745 494
ostatné odpady iné ako komunálne	8 809 927	12 349 065	8 740 682	9 177 459	6 293 035
nebezpečné odpady iné ako komunálne	561 247	535 068	525 166	523 928	484 678
spolu	10 929 437	14 507 439	10 934 496	11 492 078	8 523 207

Zdroj: RISO, SAŽP, ŠÚ SR

Výnimočné množstvá odpadov boli vykázané v roku 2006. Tento nárast spôsobilo jednorazové vykávanie výkopovej zeminy vzniknutej pri výstavbe diaľničných privádzačov a tunelu Sitina v Bratislave, ako aj vykávanie trosky v U.S. Steel Košice. Pokles vzniknutých odpadov v roku 2009 je dôsledkom ekonomickej krízy, ktorá mala za následok predovšetkým útlm priemyselnej činnosti, čo sa následne odrazilo aj na znížení množstiev vznikajúcich odpadov.

Pri sledovaní dvoch parametrov – vývoj hospodárstva charakterizovaný hrubým domácim produktom (na obyvateľa a rok) a množstva vznikajúcich odpadov je zreteľný rozdiel v trende medzi týmito dvomi parametrami, čo je pozitívnym javom (obr. 2.1).

Obrázok 2.1 Podiel množstiev vznikajúcich odpadov k hrubému domácejmu produktu (HDP) na jedného obyvateľa

Na Slovensku v priemere vzniká takmer dvadsaťnásobné množstvo odpadov kategórie O ako odpadov kategórie N. Celkovo sa dá pozorovať ustálený pomer odpadov „O“ ku „N“ (s výnimkou roku 2006, kedy bolo jednorazovo vykázané významné množstvo odpadov).

Ďalším sledovaným indikátorom je vznik odpadu z priemyselnej činnosti. Tab. 2.2 udáva množstvá odpadov rozdelených podľa aktivít NACE (SK-NACE Rev.2 podľa Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady č. 1893/2006). Najväčšie množstvá odpadov vznikajú z priemyselnej činnosti (sekcia C) a zo stavebníctva (sekcia F). (Zdroj: SAŽP, ŠÚ SR).

Tabuľka 2.2 Vznik odpadu z priemyselných činností

Sekcia	Názov	Množstvo odpadov (v tonách)				
		2005	2006	2007	2008	2009
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	655 326	743 838	644 468	788 788	508 199
B	Ťažba a dobývanie	161 418	291 130	251 852	150 860	198 163
C	Priemyselná výroba	4 036 896	5 391 508	3 299 416	4 469 017	2 465 268
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1 309 096	1 302 794	1 143 189	1 150 662	840 968
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	671 363	919 046	819 494	792 777	660 080
F	Stavebníctvo	802 603	808 150	2 154 188	1 301 760	1 189 487
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	831 999	472 386	345 386	486 109	356 436
H	Doprava a skladovanie	135 316	2 409 033	139 593	175 144	169 151
I	Ubytovacie a stravovacie služby	1 719	1 768	3 049	1 731	9 816
J	Informácie a komunikácia	5 978	3 926	3 864	7 752	5 032
K	Finančné a poisťovacie činnosti	96	2 374	286	380	410
L	Činnosti v oblasti nehnuteľností	41 992	19 805	83 132	7 750	22 584
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	39 058	40 255	45 056	41 101	101 036
N	Administratívne a podporné služby	17 150	13 008	18 289	33 169	17 230
O	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	1 561 894	1 684 382	1 695 953	1 806 305	1 772 442
P	Vzdelávanie	695	736	1 515	1 105	1 174
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	67 988	79 919	245 575	106 176	111 234
R	Umenie, zábava a rekreácia	82	393	551	4 389	1 005
S	Ostatné činnosti	1 701	8 787	671	1 377	1 636
X	Nezistené	587 067	308 265	37 062	145 655	91 857

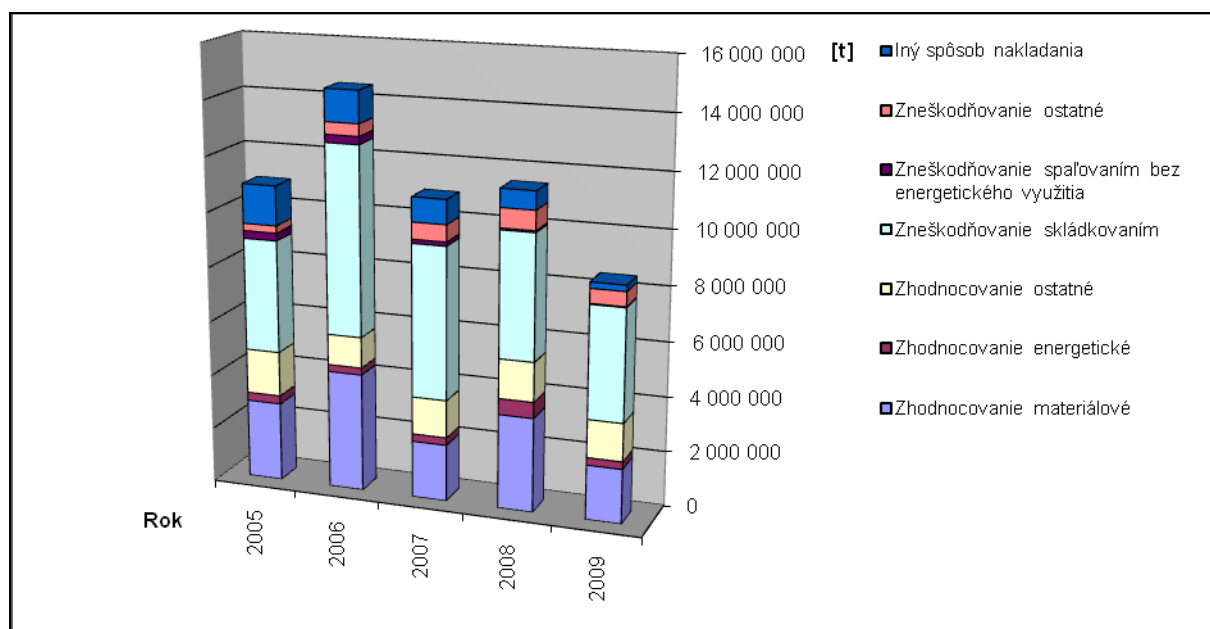
2.2.2. Nakladanie s odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009

Celkové nakladanie s odpadmi na Slovensku v rokoch 2005 – 2009 je uvedené v tab. 2.3 a znázornené na obr. 2.2 (zdroj: RISO, SAŽP, ŠÚ SR).

Tabuľka 2.3 Celkové nakladanie s odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009 (v tisícoch ton)

Znak	Spôsob nakladania	2005		2006		2007		2008		2009	
		t	%	t	%	t	%	t	%	t	%
01	Zhodnocovanie materiálové	2 882	26,37	4 322	29,80	2 078	19,01	3 446	30,04	1 990	23,41
02	Zhodnocovanie energetické	306	2,80	260	1,79	278	2,54	586	5,11	274	3,22
03	Zhodnocovanie ostatné	1 635	14,96	1 121	7,73	1 373	12,56	1 439	12,54	1 378	16,21
04	Zneškodňovanie skládkovaním	4 117	37,67	6 909	47,64	5 563	50,88	4 562	39,77	4 080	47,99
05	Zneškodňovanie spaľovaním bez energetického využitia	284	2,60	289	1,99	149	1,36	66	0,58	32	0,38
06	Zneškodňovanie ostatné	264	2,42	442	3,05	608	5,56	706	6,15	525	6,18
07	Iný spôsob nakladania	1 441	13,19	1 160	8,00	884	8,09	666	5,81	222	2,61
	SPOLU	10 929	100	14 503	100	10 933	100	11 471	100	8 501	100

Zdroj: RISO, SAŽP, ŠÚ SR

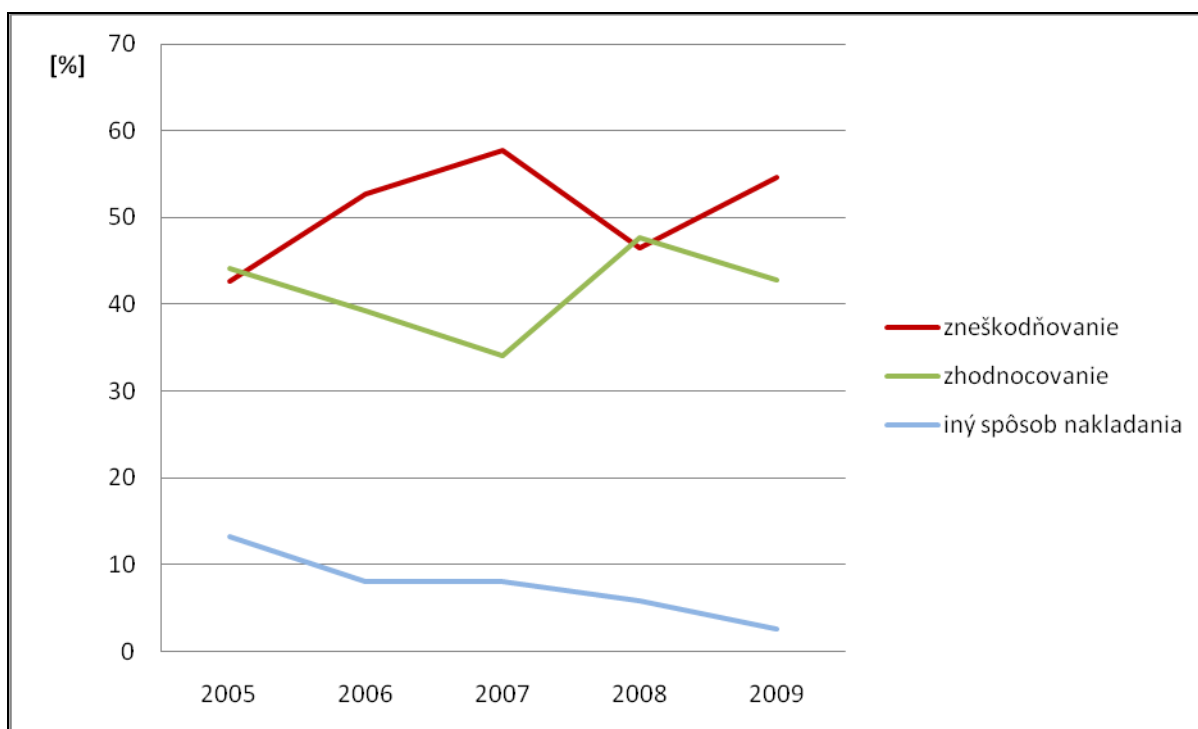

Obrázok 2.2 Celkové nakladanie s odpadmi na Slovensku v rokoch 2005 – 2009

Ako vyplýva z uvedených údajov, úroveň zhodnocovania odpadov na Slovensku v hodnotenom období nedosiahla ani 60 % a úroveň energetického zhodnocovania sa pohybovala od 1,8 % (v roku 2006) do 5,1 % (v roku 2008). Ako je z údajov zrejmé, na

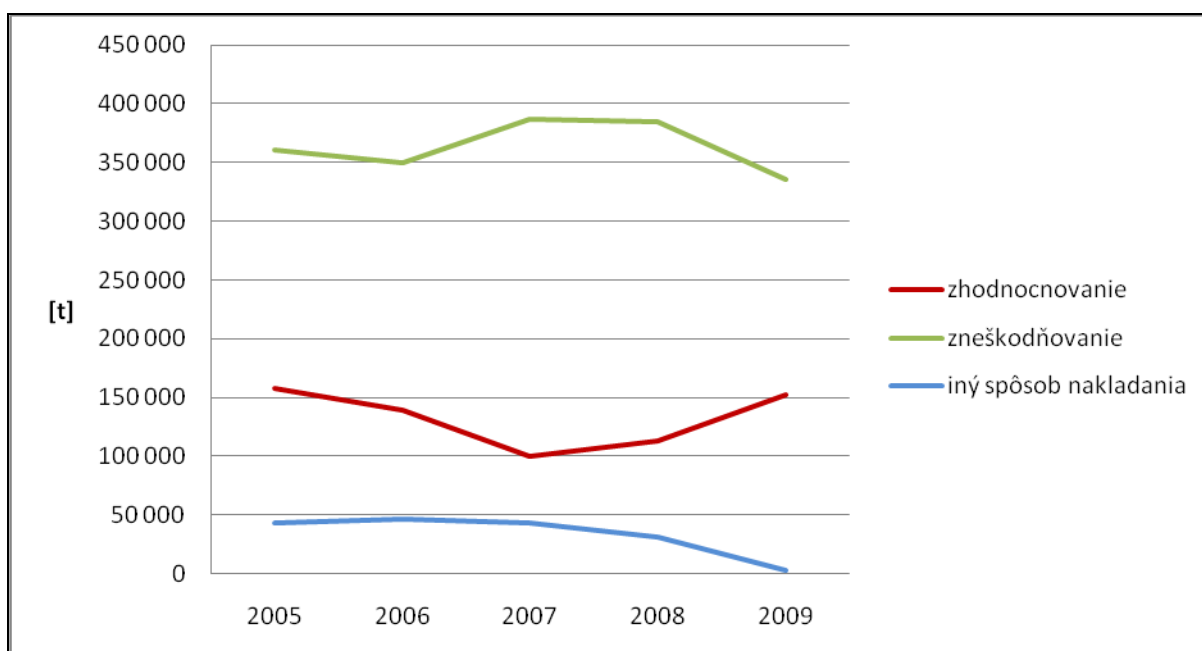
Slovensku prevláda skládkovanie odpadov nad ostatnými spôsobmi nakladania. Minimálne množstvá odpadov sa na Slovensku spaľujú a je zrejмый pokles množstiev spaľovaných (aj energeticky zhodnocovaných) odpadov. Je to dané predovšetkým uzatvorením väčšiny spaľovní odpadov (predovšetkým nebezpečných) v roku 2007, ktoré nespĺňali požiadavky európskej legislatívy v oblasti ochrany ovzdušia.

V hodnotenom období sa skládalo od 37,7 % odpadov (v roku 2005) do 50,9 % (v roku 2007). Určité malé množstvá odpadov (0,57 % – 2,60 %) sa spaľovali bez energetického využitia. Na obr. 2.3 (zdroj: SAŽP, RISO, ŠÚ SR) je znázornený podiel zhodnocovania a zneškodňovania odpadov v SR v rokoch 2005 – 2009. Je potešujúce, že zneškodňovanie nie je majoritným spôsobom nakladania a zhodnocovanie odpadov má postupne stúpajúcu tendenciu.

Obrázok 2.3 Zhodnocovanie, zneškodňovanie a iný spôsob nakladania s odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009

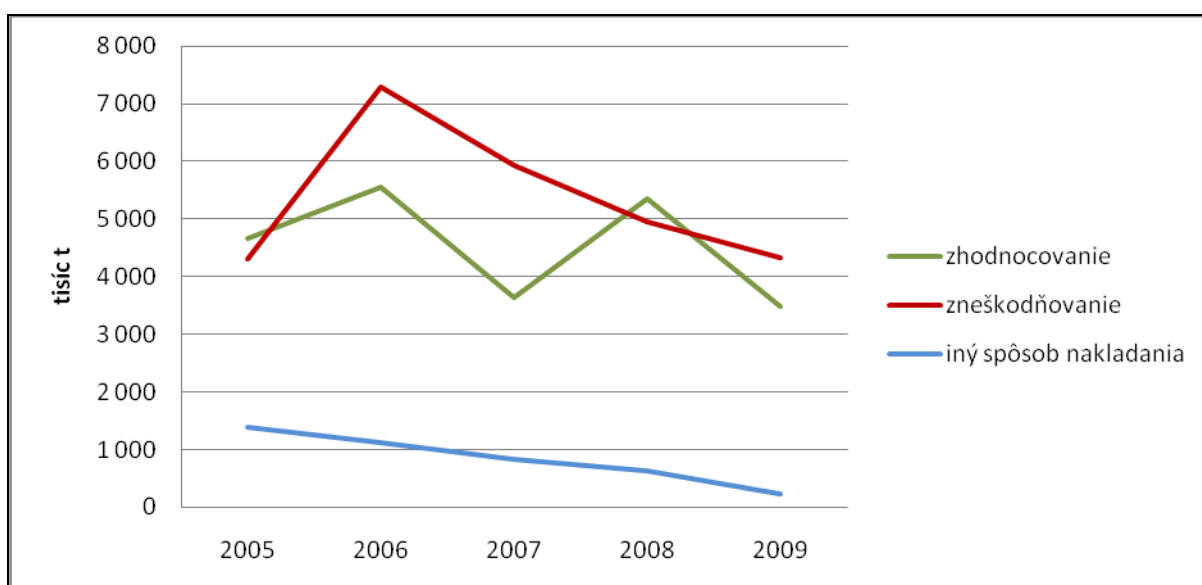
Pri vyhodnotení nakladania s nebezpečnými odpadmi sa konštatuje, že v hodnotenom období sa zhodnocovalo menej ako 30 % nebezpečných odpadov, pričom trend zhodnocovania je klesajúci. Naopak, vzrastal podiel zneškodňovaných odpadov, pričom skládkovaných bolo od 21 % – 25 % nebezpečných odpadov. Energetické zhodnotenie nebezpečných odpadov v hodnotenom období bolo zanedbateľné (menej ako 3 % nebezpečných odpadov). Vysoký podiel (26 % - 43 %) bolo zneškodňovaných iným spôsobom ako skládkovaním alebo spaľovaním (bez energetického využitia).

Obrázok 2.4 Zhodnocovanie, zneškodňovanie a iný spôsob nakladania s nebezpečnými odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009

Počas hodnoteného obdobia sa celkovo zhodnocovalo menej ako 50 % ostatných odpadov, pričom materiálové zhodnocovanie dosiahlo maximálne 30,86 % v roku 2008 a energetické zhodnocovanie ostatných odpadov dosiahlo maximálne 5,24 % v roku 2008. Podiel skládkovania ostatných odpadov dosahoval hodnoty od 38 % – 52 %, čo je oveľa viac, ako stanovil POH SR na roky 2006 – 2010.

Pri porovnaní množstiev ostatných odpadov zhodnocovaných a zneškodňovaných je zrejmy približne rovnaký pomer zhodnocovania ku zneškodňovaniu (pomer množstiev zhodnocovaných odpadov ku množstvu zneškodňovaných odpadov kolíše od 0,6 po 1,2). Z obr. 2.5 (zdroj: SAŽP, ŠÚ SR) je zrejmy postupný pokles iných spôsobov nakladania.

Obrázok 2.5 Zhodnocovanie, zneškodňovanie a iný spôsob nakladania s ostatnými odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009

V prílohe 3 sú uvedené údaje o vzniku a nakladaní s vybranými prúdmi odpadov, ktoré sú významné z hľadiska ich množstiev alebo dopadu na životné prostredie. Pre niektoré z nich stanovujú európske legislatívne predpisy samostatné ciele pre zber, zhodnotenie a recykláciu.

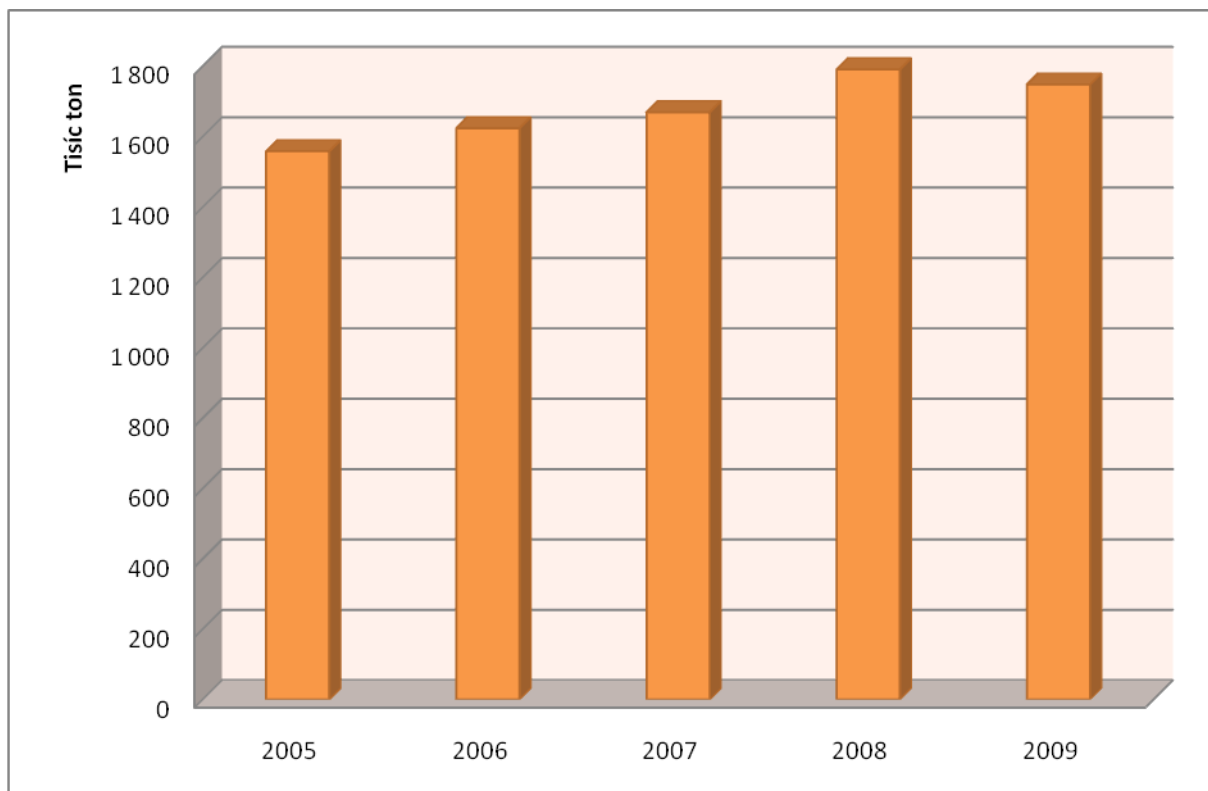
Podrobný rozbor v prílohe 3 sa týka týchto prúdov odpadov:

- opotrebované pneumatiky,
- viacvrstvové kombinované materiály,
- odpady z papiera,
- odpady zo skla,
- odpady z plastov,
- biologicky rozložiteľné odpady (vrátane čistiarenských kalov),
- odpady z textilu,
- stavebné odpady,
- odpady z obalov,
- opotrebované batérie a akumulátory,
- odpadové oleje,
- odpady zo zdravotnej a veterinárnej starostlivosti,
- staré vozidlá,
- elektroodpady,
- odpady obsahujúce PCB,
- odpady obsahujúce ortuť,
- odpady obsahujúce azbest.

2.2.3. Vznik a nakladanie s komunálnymi odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009

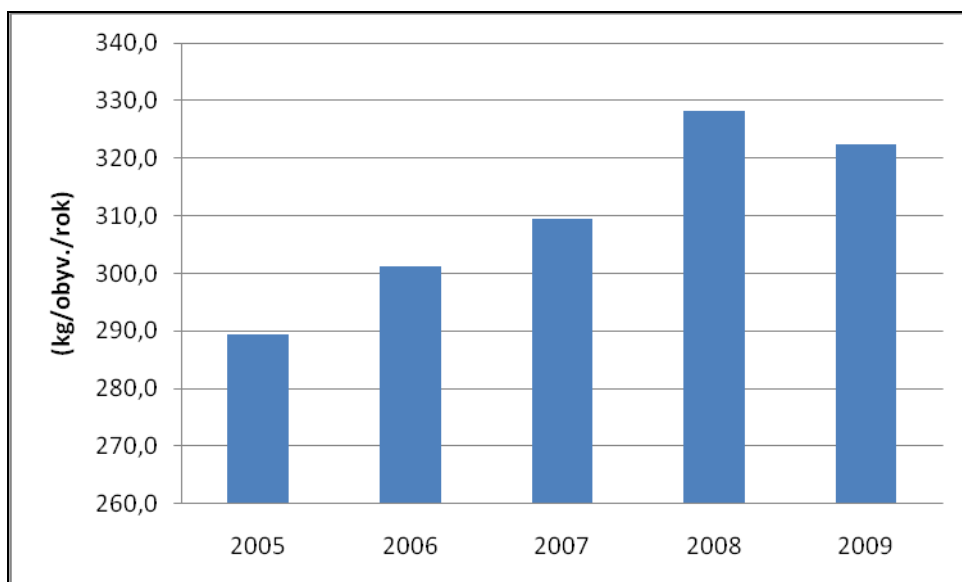
Komunálne odpady sú odpady z domácnosti vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa; za odpady z domácnosti sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napríklad zo záhrad, chát, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácnosti, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk. Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce, a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení (§ 2 ods. 14 zákona č. 223/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Každoročne od roku 2005 má vznik komunálnych odpadov stúpajúcu tendenciu. V roku 2009 bol však zaznamenaný pokles vzniku komunálnych odpadov, čoho hlavnou príčinou môže byť súčasná ekonomická situácia a negatívny vývoj v oblasti hrubého domáceho produktu, ktorý má na výške vzniku komunálnych odpadov, okrem iných faktorov, veľký podiel (obr. 2.6, zdroj: ŠÚ SR).

Obrázok 2.6 Vývoj vzniku komunálnych odpadov v SR za roky 2005-2009 (tisíc ton)

V Slovenskej republike vzniklo v roku 2009 vyše 1,7 mil. ton komunálnych odpadov, čo na obyvateľa predstavuje cca 321 kg komunálnych odpadov. V porovnaní s inými členskými štátmi sa Slovenská republika každoročne radí medzi štáty s najnižším množstvom vzniknutých komunálnych odpadov na obyvateľa (obr. 2.7, zdroj: ŠÚ SR).

Obrázok 2.7 Vznik komunálnych odpadov na jedného obyvateľa SR za rok

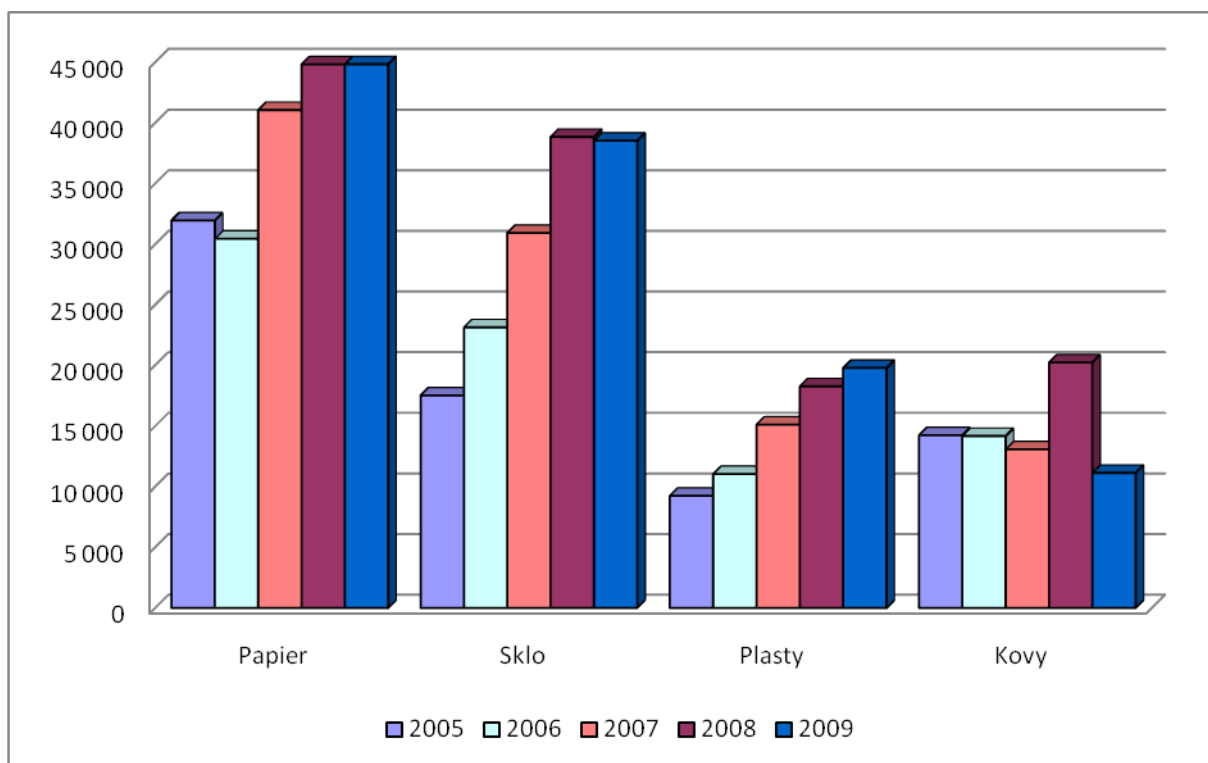
Skládkovanie odpadov zostáva aj naďalej najčastejším spôsobom nakladania s komunálnymi odpadmi. Absolútne množstvo odpadov ukladaných na skládky odpadov v hodnotenom období vzrástlo z 1 227 144 ton v r. 2005 na 1 431 474 ton v r. 2009, aj percentuálne v bol

zaznamenaný nárast odpadov ukladaných na skládky zo 78,75 % v r. 2005 na 82,01 % v r. 2009 (zdroj: ŠÚ SR).

Energetické zhodnotenie dosiahlo najvyššiu hodnotu v r. 2008, t.j. 8,87 % a podobne aj najvyššie materiálové zhodnotenie 6,98 % bolo v r. 2008. V roku 2009 bolo energeticky zhodnotených 6,8 %, materiálovo 8,41 % komunálnych odpadov.

Detailnejšia analýza vzniku a nakladania s komunálnymi odpadmi v členení na nebezpečné a ostatné komunálne odpady je uvedená v prílohe 3.

Separovaný zber komunálnych odpadov (t.j. odpadov od občanov) je zber oddelených zložiek komunálnych odpadov. Jedná sa o mechanické oddelenie (napr. rukou) určitej časti odpadu a jej umiestnenia do samostatnej nádoby na to určenej. Hlavný význam separovaného zberu odpadov spočíva vo zvyšovaní environmentálneho povedomia občanov, ktorý musia pochopiť naliehavosť problematiky odpadového hospodárstva v náraste množstva odpadov a separovaním sa tak do určitej miery podieľať na trvalo udržateľnom rozvoji. Separovaným zberom komunálnych odpadov je možné nahradiť primárne surovínové zdroje a šetriť tak životné prostredie.

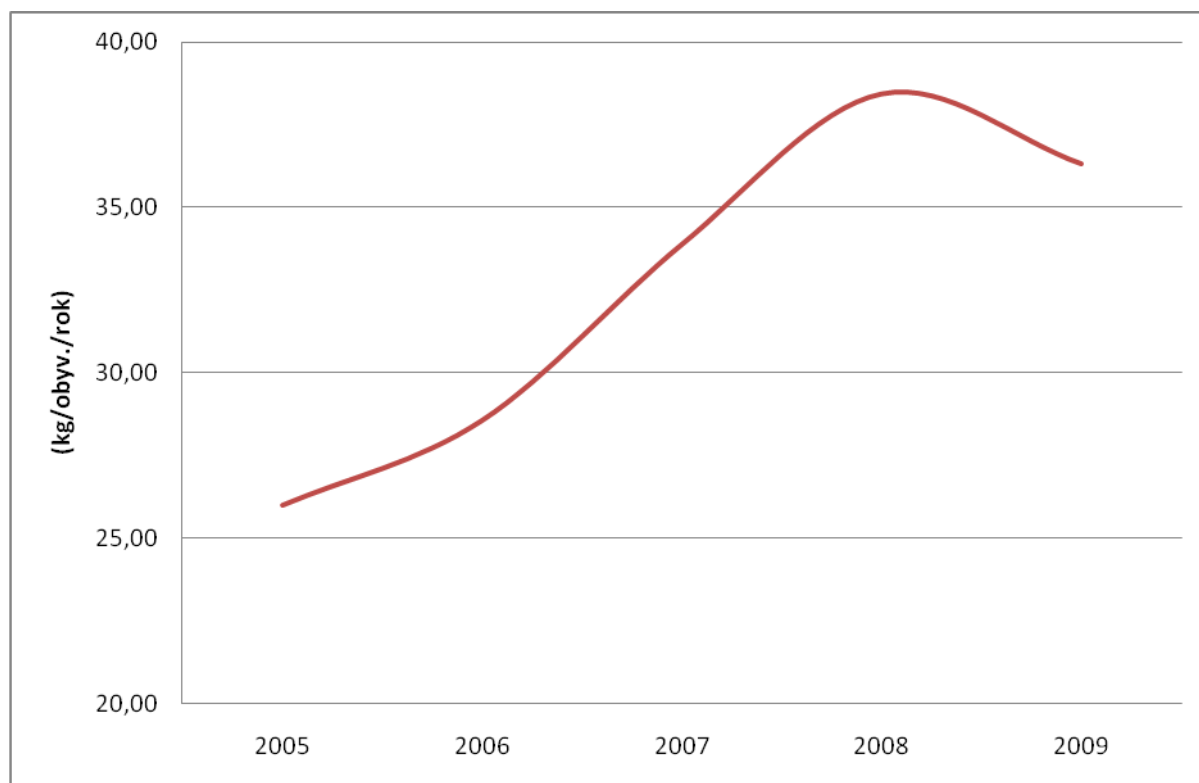
Obrázok 2.8 Vývoj separovaného zberu štyroch povinných zložiek komunálnych odpadov v SR (údaje sú v tonách)

V Slovenskej republike platí od 1.1.2010 povinnosť pre obce zaviesť povinný separovaný zber pre 4 zložky komunálnych odpadov: papier, plasty, sklo a kovy. Povinnosť zaviesť separovaný zber aj pre biologicky rozložiteľný odpad bola na základe požiadaviek Združenia miest a obcí Slovenska zrušená.

Ako vidno z obr. 2.8 (zdroj: ŠÚSR), separovaný zber má každoročne stúpajúcu tendenciu, aj keď v roku 2009 je pri niektorých zložkách zaznamenaná určitá stagnácia, ba až pokles. Napriek týmto ukazovateľom sa očakáva, že množstvá vyseparovaných odpadov budú

každoročne rásť, na čom sa podieľajú viaceré investičné projekty podporené z Recyklačného fondu, Environmentálneho fondu a z fondov EÚ.

Na obr. 2.9 (zdroj: ŠÚSR) je znázornený vývoj separovaného zberu v kilogramoch na obyvateľa pre zložky komunálnych odpadov, ktoré sú pre separovaný zber najtypickejšie a najviac rozšírené (papier, plasty, sklo, kovy a biologicky rozložiteľný odpad).

Obrázok 2.9 Vývoj separovaného zberu 5 zložiek komunálnych odpadov (papier, plasty, sklo, kovy a bioodpad) v SR (kg/obyvateľa za rok)

Okrem týchto zložiek separovaného zberu komunálnych odpadov je zavedený aj zber iných, predovšetkým nebezpečných zložiek (napr. použitých batérií a akumulátorov, rozpúšťadiel a farieb, elektroodpadov a pod.).

2.3. Zariadenia na zneškodňovanie odpadov

2.3.1. Skládky odpadov

Odpady, ktoré sa zneškodňujú skládkovaním, sa ukladajú na skládky odpadov troch tried:

- skládky odpadov na inertný odpad
- skládky odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný
- skládky odpadov na nebezpečný odpad

SAŽP – COHEM prevádzkuje databázu skládok odpadov, ktorú aktualizuje podľa údajov, ktoré z evidenčných listov skládok vložila do informačného systému pracovníci štátnej správy v odpadovom hospodárstve na OÚ ŽP. Ďalším zdrojom údajov o prevádzkovaní skládok odpadov sú integrované povolenia na prevádzku, ktoré zverejňuje na svojej stránke www.sizp.sk Slovenská inšpekcia životného prostredia.

Počty skládok odpadov, ktoré boli v prevádzke v roku 2009, sú v prehľadnej tabuľke 2.4.

Tabuľka 2.4 Počet skládok, ktoré boli v prevádzke v roku 2009

Kraj SR	Skládky odpadov na inertný odpad	Skládky odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný	Skládky odpadov na nebezpečný odpad	Celkový počet skládok odpadov do 15.7. 2009
Bratislavský	2	9	2	13
Trnavský	1	9	2	12
Trenčiansky	3	13	1	17
Nitriansky	3	16	3	22
Žilinský	2	16	0	18
Banskobystrický	2	17	1	20
Prešovský	1	16	1	18
Košický	3	10	3	16
SR spolu	17	106	13	136

V období rokov 2005 – 2009 ukončilo prevádzku 42 skládok odpadov, väčšina z nich preto, že nespĺňali kritériá sprísnenej legislatívy.

Na konci roku 2008 získalo 39 prevádzkovateľov skládok odpadov, ktoré mali ukončiť prevádzku 31.12. 2008, podľa zmenených požiadaviek na základe zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, povolenie na prevádzkovanie do 15.7. 2009. Väčšina z týchto prevádzkovateľov po tomto termíne už mala povolenie na zneškodňovanie odpadu v novej kazete, alebo novú kazetu

pripravovala. Podľa informácií štátnej správy malo definitívne ukončiť iba 11 z týchto prevádzkovateľov.

Zoznam skládok odpadov, ktoré boli v prevádzke v rokoch 2005 – 2009, v členení podľa jednotlivých krajov, je v prílohe č. 6 Skládky odpadov, ktoré definitívne ukončili prevádzku, sú vyznačené šikmou kurzívou a sivou farbou podkladu. Prehľadné zobrazenie skládok odpadov jednotlivých tried, vrátane uzavretých v období 2005 – 2009 je aj v troch grafických podobách v prílohe 6, v ktorých sú vyznačené zvlášť tie, ktoré podľa zatiaľ dostupných informácií pravdepodobne budú pokračovať v prevádzke po dobudovaní nových kaziet. Tieto prevádzky sú už zahrnuté v nasledujúcom textovom prehľade medzi pokračujúcimi prevádzkami.

V hodnotenom období pôsobilo v Bratislavskom kraji (vrátane okresov Senica a Skalica) 17 prevádzkovateľov skládok odpadov, z toho 6 prevádzok bolo v období rokov 2005 – 2010 (vrátane v roku 2009 prevádzkovanej skládky v Pezinku) uzavretých. Po roku 2009 zostávajú v kraji v prevádzke 2 skládky na inertný odpad, 2 na nebezpečný a 8 skládok na odpad, ktorý nie je nebezpečný.

V Trnavskom kraji pôsobilo 13 prevádzkovateľov, z ktorých 3 ukončili prevádzku do roku 2009. Po roku 2009 zostávajú v kraji v prevádzke 2 skládky na inertný odpad, 1 na nebezpečný a 9 skládok na odpad, ktorý nie je nebezpečný.

V Trenčianskom kraji pôsobilo 18 prevádzkovateľov, z ktorých 3 ukončili prevádzku do roku 2009. Po roku 2009 zostávajú v kraji v prevádzke 3 skládky na inertný odpad, 1 na nebezpečný a s novou skládkou v obci Nitrica 13 skládok na odpad, ktorý nie je nebezpečný.

V Nitrianskom kraji pôsobilo 23 prevádzkovateľov, z ktorých 6 definitívne ukončilo prevádzku. Po roku 2009 zostávajú v kraji v prevádzke 3 skládky na inertný odpad, 2 na nebezpečný a 14 skládok na odpad, ktorý nie je nebezpečný.

V Žilinskom kraji pôsobilo 19 prevádzkovateľov, z ktorých 3 definitívne ukončili prevádzku. Po roku 2009 zostávajú v kraji v prevádzke 2 skládky na inertný odpad, 1 na nebezpečný a 14 skládok na odpad, ktorý nie je nebezpečný.

V Banskobystrickom kraji pôsobilo 24 prevádzkovateľov, z ktorých 8 definitívne ukončilo prevádzku. Po roku 2009 zostávajú v kraji v prevádzke 3 skládky na inertný odpad, 1 na nebezpečný a 15 skládok na odpad, ktorý nie je nebezpečný.

V Prešovskom kraji pôsobilo 23 prevádzkovateľov, z ktorých 9 ukončilo prevádzku. Po roku 2009 zostáva v kraji v prevádzke 1 skládka na inertný odpad, 1 na nebezpečný a 14 skládok na odpad, ktorý nie je nebezpečný.

V Košickom kraji pôsobilo 17 prevádzkovateľov, z ktorých 4 ukončili prevádzku. Po roku 2009 zostávajú v kraji v prevádzke 3 skládky na inertný odpad, 3 na nebezpečný a 10 skládok na odpad, ktorý nie je nebezpečný.

V tabuľke 2.5 je uvedený súčasný počet prevádzkovaných skládok odpadov, ktorý bol spresnený po spracovaní údajov z evidenčných listov skládok odpadov za rok 2010

Tabuľka 2.5 Počet prevádzkovaných skládok odpadov po roku 2009 v SR

Kraj SR	Skládky odpadov na inertný odpad	Skládky odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný	Skládky odpadov na nebezpečný odpad	Celkový počet skládok odpadov po roku 2009 (odhad)
Bratislavský	2	8	2	12
Trnavský	1	8	2	11
Trenčiansky	3	11	1	15
Nitriansky	3	12	2	17
Žilinský	2	14	0	16
Banskobystrický	2	13	1	16
Prešovský	1	14	1	16
Košický	3	9	3	15
SR spolu	17	89	12	118

V tabuľke 2.6 je prehľad voľných kapacít skládok odpadov podľa evidenčných listov za rok 2009. Prevádzkovatelia uvádzajú v evidenčných listoch väčšinou kapacitu prevádzkovanej kazety. Kapacita ďalších kaziet, ktorých výstavba je povolená, nebýva v evidenčnom liste uvedená. Kapacity novovybudovaných kaziet alebo kaziet v rôznych štádiách posudzovania a schvaľovania sú určite vyššie a budú spresnené v krajských POH.

Tabuľka 2.6 Prehľad voľných kapacít skládok odpadov v jednotlivých krajoch za rok 2009

Kraj SR	Voľné kapacity skládok odpadov na inertný odpad	Voľné kapacity skládok odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný	Voľné kapacity skládok odpadov na nebezpečný odpad
Bratislavský	223 820	877 043	539 937
Trnavský	15 030	1 709 134	3 618
Trenčiansky	3 115 825	570 874	36 813
Nitriansky	31 630	789 159	59 065
Žilinský	24 335	1 478 892	0
Banskobystrický	180 147	1 207 724	133 817
Prešovský	1 134	747 294	30 829
Košický	44 872	1 511 835	238 882
SR spolu	3 636 793	8 891 955	1 042 961

2.3.2. Spaľovne odpadov

Celkový počet prevádzkovaných spaľovacích zariadení je ovplyvnený podmienkami, ktoré určuje zákon 137/2010 Z. z. o ovzduší. Zákonné podmienky spĺňa na Slovensku 15 spaľovní a 4 zariadenia na spoluspaľovanie odpadov.

Komunálne odpady sa spaľujú v dvoch veľkokapacitných moderných spaľovniach OLO, a.s. Bratislava a KOSIT, a.s. Košice, ktoré zároveň využívajú vzniknutú energiu ako zdroj tepla.

Na spaľovanie nebezpečného (priemyselného) odpadu slúži 5 spaľovní odpadu: SLOVNAFT, a.s. Bratislava, Duslo a.s., Šaľa, A.S.A. Slovensko, s.r.o., odštepný závod Žilina, FECUPRAL s.r.o. , Prešov, CHEMKO, a.s. SLOVAKIA, Strážske.

Odpad zo zdravotníckych zariadení sa spaľuje celkove v 8 spaľovniach: Fakultná nemocnica s poliklinikou Bratislava, CO-Medika, s.r.o., Galanta, Fakultná nemocnica Trnava, Nemocnica s poliklinikou Prievidza, so sídlom v Bojniciach, Fakultná nemocnica Trenčín, Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca. Od roku 2010 je po dvojročnej prestávke znovu v prevádzke aj spaľovňa v Martinskej fakultnej nemocnici.

Spoluspaľovanie je využívané v štyroch cementárenských spoločnostiach: Holcim (Slovensko), a.s. Rohožník, CEMMAC a.s. Horné Slnie, Považská cementáreň a.s. Ladce a VSH, a.s. Turňa nad Bodvou.

Zoznam spaľovní odpadov a zariadení na spoluspaľovanie odpadov a ich umiestnenie sú uvedené v prílohe 7.

2.4. Zariadenia na zhodnocovanie odpadov

Zhodnocovanie odpadov, podľa § 2 zákona 223/2001 Z. z. o odpadoch sú činnosti vedúce k využitiu fyzikálnych, chemických alebo biologických vlastností odpadov (R1 až R13), uvedené v prílohe č. 2 citovaného zákona. Súhlas na prevádzku zariadenia na zhodnocovanie odpadov udeľuje podľa § 7 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch orgán štátnej správy odpadového hospodárstva. Súhlas obsahuje druh a kategóriu odpadov, určenie miesta nakladania s odpadmi, spôsob nakladania s odpadmi, čas, na ktorý sa súhlas udeľuje, technické požiadavky prevádzky zariadenia, bezpečnostné opatrenia pri prevádzke zariadenia.

Na spracovanie a recykláciu použitých batérií a akumulátorov, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadových olejov, spracovanie starých vozidiel a spracovanie odpadu z elektrických a elektronických zariadení sa podľa § 8 ods. 1 písm. a) až d) zákona o odpadoch vyžaduje autorizácia, ktorú udeľuje MŽP SR. Prehľadná tabuľka autorizovaných spracovateľov je v prílohe č. 8.

SAŽP COHEM prevádzkuje databázu zariadení, ktorá bola zostavená a priebežne aktualizovaná podľa udelených súhlasov, ktoré jej na vyžiadanie poskytne štátna správa, ktorá zatiaľ nemá zákonnú povinnosť SAŽP tieto súhlasy poskytovať. V súčasnosti je v databáze 506 prevádzkovateľov, ktorí majú spolu 790 povolených činností na zhodnocovanie odpadov. V tabuľke 2.7 je uvedený počet evidovaných zariadení v jednotlivých krajoch a podľa jednotlivých činností zhodnocovania. Najviac je zastúpená činnosť R3 – recyklácia, alebo spätné získavanie organických látok, na ktorú bol udelený v SR súhlas pre 234 prevádzok. Z toho je najviac spracovateľov rôznych druhov odpadov z plastu (109 prevádzok) a zariadení na spracovanie biologicky rozložiteľných odpadov (81 prevádzok). Druhou najviac zastúpenou povolenou činnosťou je R13 – skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12. Takéto povolenie má 190 prevádzok v databáze zariadení.

Tabuľka 2.7 Prehľad počtu záznamov evidovaných v databáze zariadení SAŽP

Kraj	Počet zariadení na zhodnocovanie odpadov podľa kódov činností R1 - R13 v krajoch a v SR													Celkový počet zariadení v krajoch a v SR
	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8	R9	R10	R11	R12	R13	
Bratislavský	1	1	21	5	14	0	0	0	1	0	4	25	29	101
Trnavský	1	4	29	7	6	2	0	0	3	1	4	19	50	126
Trenčiansky	5	1	39	14	19	0	0	0	1	0	5	15	31	130
Nitriansky	5	3	54	4	16	0	0	0	5	0	3	12	21	123
Žilinský	3	0	12	7	5	0	0	0	2	0	2	11	5	47
Banskobystrický	1	2	29	20	16	0	0	1	4	1	0	27	21	122
Prešovský	4	0	42	10	3	0	0	1	2	0	1	2	21	86
Košický	2	0	8	12	13	0	0	1	2	0	1	4	12	55
Spolu v SR	22	11	234	79	92	2	0	3	20	2	20	115	190	790

Evidenčné listy, ktoré prevádzkovatelia zariadení na zhodnocovanie odpadov odovzdávajú štátnej správe do konca januára nasledujúceho roku, obsahujú celkové množstvá

spracovaných odpadov aj množstvá jednotlivých druhov za každý rok. Tieto údaje sú súčasťou informačného systému RISO.

2.5. Dovoz a vývoz odpadov

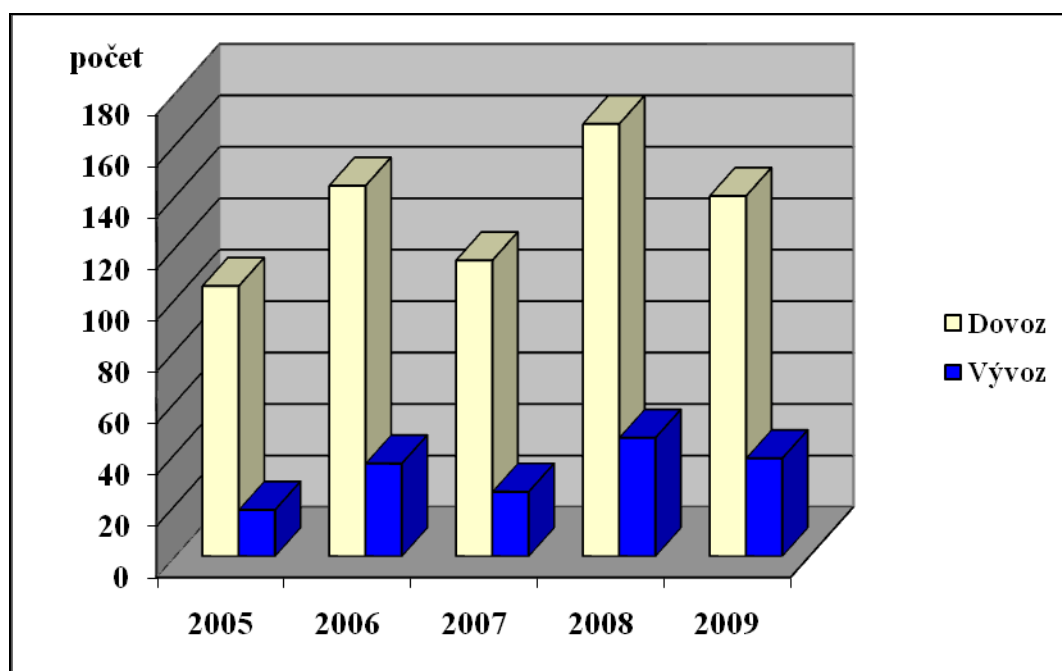
V rokoch 2005 - 2009 bola regulovaná cezhraničná preprava odpadov relevantnou národnou a medzinárodnou legislatívou. Počas sledovaného obdobia MŽP SR, ako kompetentný orgán vo veci udeľovania súhlasov na cezhraničnú prepravu odpadov, sa riadilo pri vydávaní rozhodnutí nasledovnými právnymi predpismi:

- národnou legislatívou - zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov;
- Bazilejským dohovorom o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní, ktorej SR je zmluvnou stranou;
- zmluvou o pristúpení SR k EÚ (príloha 14, ods. 9(B) (1));
- nariadením Rady (EHS) 259/1993 o kontrole a riadení pohybu zásielok odpadu v rámci, do a z Európskeho spoločenstva a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) 1013/2006 o preprave odpadu v znení neskorších predpisov.

V rokoch 2005 – 2006 MŽP SR pri vydávaní rozhodnutí na cezhraničnú prepravu odpadov uplatňovalo príslušné články nariadenia Rady (EHS) 259/1993 o kontrole a riadení pohybu zásielok odpadu v rámci, do a z Európskeho spoločenstva so zohľadnením zmluvy o pristúpení SR k EÚ (Hlava I, článok 24 Aktu o podmienkach pristúpenia k EÚ a príloha XIV, ods. 9 (B) (1) k Aktu o podmienkach pristúpenia k EÚ) a relevantné národné legislatívne predpisy. V súlade so zmluvou o pristúpení SR k EÚ povolená povinnosť sa vzťahovala aj na dovoz odpadov zaradených na OECD prílohe II nariadenia Rady (EHS) 259/1993 za účelom ich zhodnotenia.

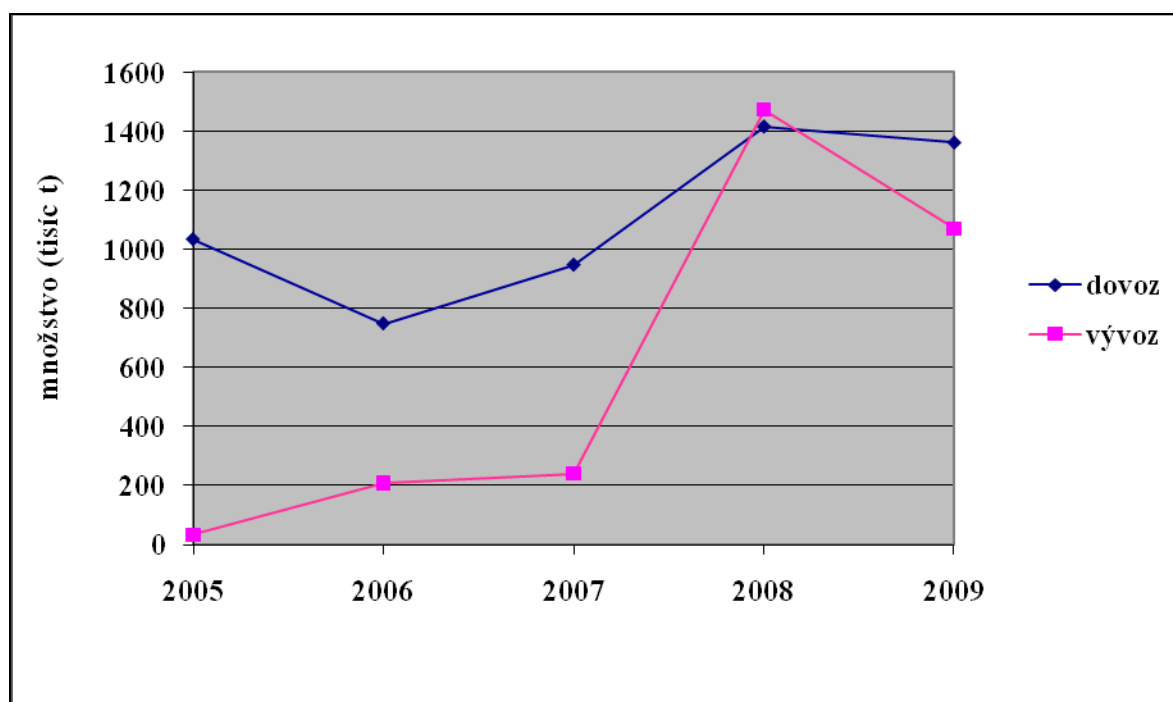
Od 13.07.2007 MŽP SR vydávalo rozhodnutia na cezhraničnú prepravu odpadov v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) 1013/2006 o preprave odpadu, ktoré nahradilo dovtedy platné nariadenie Rady (EHS) 259/1993. V čl. 63 bodu 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) 1013/2006 sa uvádza, že do 31.12.2011 bude každá preprava odpadu určeného na zhodnotenie uvedeného v prílohe III a IV na územie Slovenska, ako aj preprava odpadu určeného na zhodnotenie neuvedeného v týchto prílohách podliehať postupu predchádzajúceho písomného oznámenia a súhlasu. Odchylné od čl. 12 tohto nariadenia príslušné orgány budú namietat' voči preprave odpadu určeného na zhodnotenie uvedeného v prílohe III a IV a voči preprave odpadu určeného na zhodnotenie, neuvedeného v týchto prílohách určeného pre zariadenie, ktoré využíva dočasnú výnimku z určených ustanovení smernice Rady 94/67/ES a smernice 96/61/ES, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/76/ES zo 4.12.2000 o spaľovaní odpadov a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/80/ES z 23.10.2001 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých spaľovacích zariadení, a to počas obdobia, keď sa na príslušné zariadenie miesta určenia vzťahuje táto dočasná výnimka.

V sledovanom období vydané rozhodnutia na dovoz resp. vývoz odpadov záviseli od spracovateľských kapacít na území Slovenska. V prípade dovozu išlo o voľné spracovateľské kapacity a pri vývoze o dostupné spracovateľské kapacity na území SR pre vybrané druhy odpadov. Počet vydaných rozhodnutí na dovoz odpadov výrazne prevyšoval počet vydaných rozhodnutí na vývoz odpadov. Na obrázku 2.10 je uvedený počet vydaných rozhodnutí na dovoz a vývoz odpadov v rokoch 2005 - 2009.

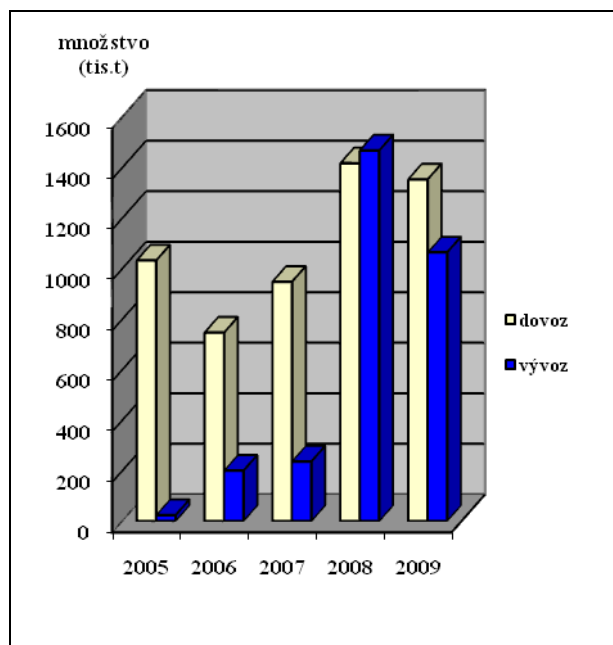
Obrázok 2.10 Počet vydaných rozhodnutí na dovoz a vývoz odpadov v rokoch 2005 – 2009

Vydaným rozhodnutiam na dovoz a vývoz odpadov v rokoch 2005 - 2009 zodpovedali príslušné množstvá odpadov, ktoré sú znázornené na obrázku 2.11.

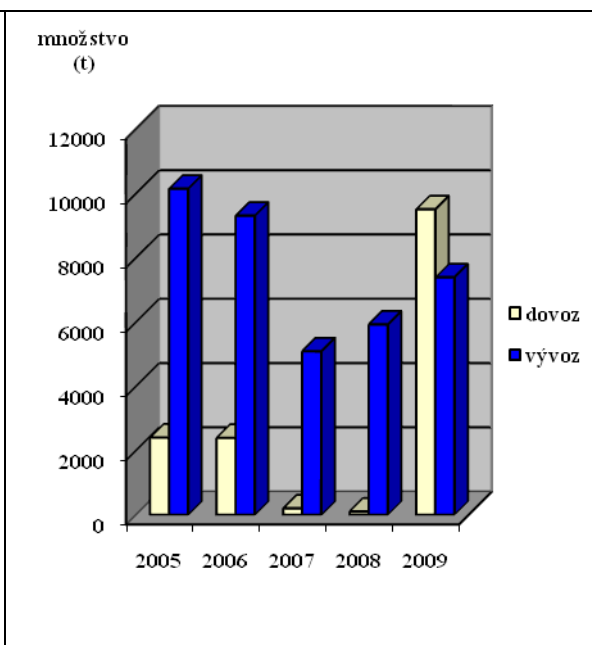

Obrázok 2.11 Povolené množstvá odpadov na dovoz a vývoz odpadov v rokoch 2005 – 2009

Na územie SR a z územia SR sa prepravovali odpady kategórie ostatný a nebezpečný odpad zaradené podľa Vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 v znení neskorších predpisov. Na obrázku 2.12 sú uvedené povolené množstvá odpadov na dovoz a vývoz v tis. tonách kategórie ostatný a na obrázku 2.13 povolené množstvá odpadov v tonách kategórie nebezpečný odpad. Uvádzané množstvá boli povolené rozhodnutiami vydanými v príslušných rokoch.

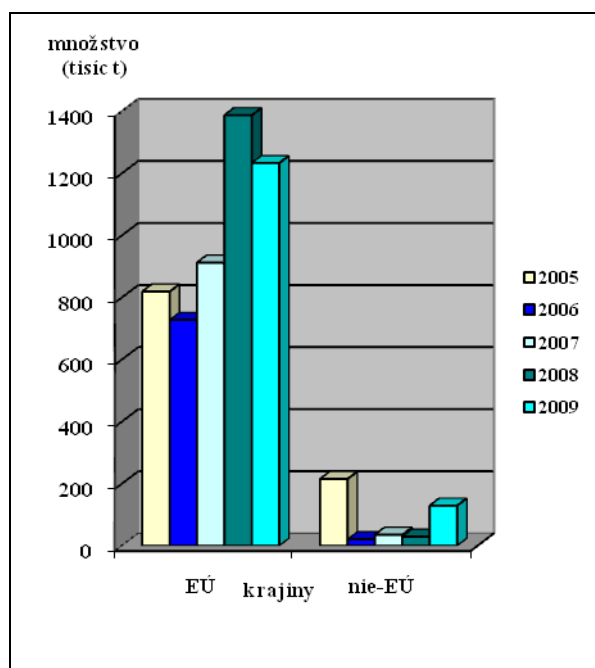

Obrázok 2.12 Dovozy a vývozy odpadov v rokoch 2005 – 2009 - kategória ostatný

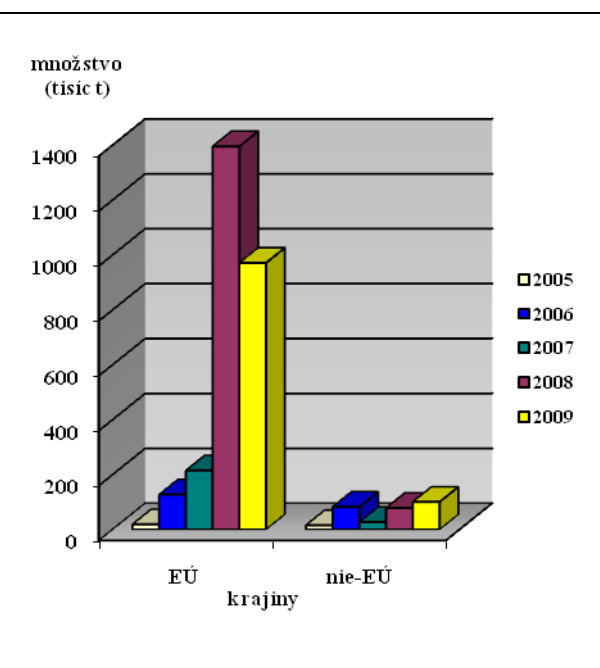

Obrázok 2.13 Dovozy a vývozy odpadov v rokoch 2005 – 2009 - kategória nebezpečný

V rokoch 2005 - 2009 bolo možné realizovať dovoz a vývoz z/do krajín EÚ a aj z/do krajín, ktoré nie sú v EÚ. Povolený dovoz ako aj vývoz odpadov z/do EÚ krajín výrazne prevyšoval dovoz, resp. vývoz z/do krajín, ktoré nie sú v EÚ. V sledovanom období bol dovoz odpadov z nie-EÚ krajín povolený z Bieloruska, Chorvátska, Japonska, Kazachstanu, Ruskej federácie, Srbska, Švajčiarska a Ukrajiny. Vývoz do nie-EÚ krajín bol povolený do Chorvátska a na Ukrajinu. Povolené množstvá odpadu na dovoz z EÚ a nie-EÚ krajín je uvedený na obrázku 2.14 a povolené množstvá odpadu na vývoz do EÚ a nie-EÚ krajín na obrázku 2.15. Uvádzané množstvá sú z rozhodnutí vydaných v príslušných rokoch.

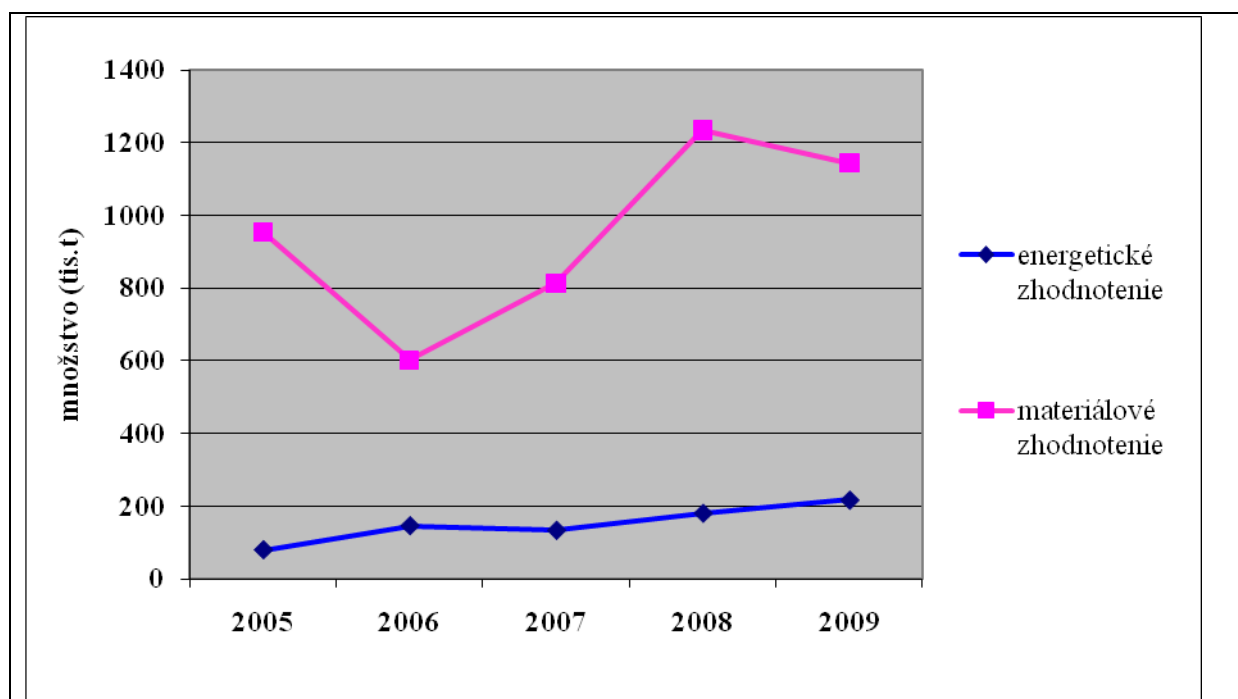

Obrázok 2.14 Povolené množstvá odpadov na dovoz z EÚ a nie-EÚ krajín v rokoch 2005 - 2009

Obrázok 2.15 Povolené množstvá odpadov na vývoz do EÚ a nie-EÚ krajín v rokoch 2005 - 2009

Rozhodnutia vydané v rokoch 2005 - 2009 na dovoz a vývoz odpadov povoľovali prepravu len za účelom zhodnocovania odpadov. Povoľený dovoz odpadov bol za účelom energetického a materiálového zhodnotenia a vývoz za účelom materiálového zhodnotenia. Z hľadiska povolených množstiev na dovoz odpadov v období 2005 - 2009 na základe vydaných rozhodnutí v jednotlivých rokoch možno konštatovať, že materiálové zhodnotenie odpadov rádo prevyšovalo energetické zhodnotenie. Obrázok 2.16 ilustruje povolené množstvá odpadov v tis. tonách na dovoz v období 2005 - 2009 z hľadiska energetického a materiálového zhodnotenia odpadov.

Obrázok 2.16 Povolené množstvá odpadov na dovoz za účelom energetického a materiálového zhodnotenia v rokoch 2005 – 2009

Východoslovenské stavebné hmoty a.s. Turňa n/Bodvou, Cemmac a.s. Horné Srnie, Holcim (Slovensko) a.s. Rohožník, Považská cementáreň a.s. Ladce mali povolenie na energetické zhodnotenie dovezených druhov odpadov 191210 - horľavý odpad (palivo z odpadov), 191212 - iné odpady vrátane zmiešaných materiálov z mechanického spracovania odpadu iné ako uvedené v 191211 (druhy odpadov podľa vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z. z.). V tabuľke 2.8 sú uvedené spôsoby zhodnotenia odpadov a množstvá odpadov, ktoré boli povolené na dovoz.

Tabuľka 2.8 Povolené množstvá odpadov (v tonách) na dovoz za účelom zhodnotenia v rokoch 2005 – 2009

rok	R1	R2	R3	R4	R5	R8	R9	R10	R12	celkom
2005	79000	1400	135570	815840	1000	100	1000	0	230	1034140
2006	146400	500	154610	436590	8000	0	1370	520	340	748330
2007	133500	500	102010	682410	26400	0	0	0	2550	947370
2008	181200	100	187913	999772	43400	0	0	0	4040	1416425
2009	217850	0	121898	988100	30700	0	0	0	3500	1362048

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že najčastejšie spôsoby materiálového zhodnotenia odpadov boli spôsoby R3 a R4. Požiadavky na dovoz za účelom materiálového zhodnotenia sa týkali

odpadu zo železa a ocele, opotrebovaných pneumatík, odpadu a šrotu na báze hliníka, medi, olova, zinku, odpadového papiera a lepenky, plastového odpadu, odpadu zo spracovania textilných vlákien, nehalogénovaných a halogénovaných rozpúšťadiel, organických rozpúšťadiel, premývacích kvapalín, matečných lúhov, odpadových olejov (syntetické, minerálne, izolačné, a pod.), kanalizačných kalov, kalov zo spracovania kvapalného odpadu, sterov a pien, pilín a triesok zo železných kovov, odpadového skla, amalgámového odpadu, odpadového tonera, atď.

V tabuľke 2.9 je uvedený prehľad povolených množstiev odpadov na vývoz za účelom ich zhodnotenia v sledovanom období.

Tabuľka 2.9 Povolené množstvá odpadov (v tonách) na vývoz za účelom zhodnotenia v rokoch 2005 – 2009

rok	R2	R3	R4	R5	R6	R8	R9	R12	celkom
2005	300	15000	7340	7800	100	3000	0	0	33540
2006	500	83200	120639	0	0	3000	1350	0	20868
2007	300	26010	211074	0	0	3000	0	350	240734
2008	600	78085	1379267	0	0	3000	0	12000	1472952
2009	450	165300	878784	10150	1000	3000	0	12000	107068

Rozhodnutia vydané na vývoz odpadov v rokoch 2005 - 2009 povoľovali v cieľových krajinách materiálovo zhodnotiť odpad a šrot z medi, z hliníka, z horčíka, zo zinku, zo železa alebo ocele, odrezky a úlomky z plastov, papierový a lepenkový odpad, obnosené odevy, sušené alebo sterilizované odpady zo zeleniny, galvanické kaly, použité katalyzátory, kyslé a alkalické moriace roztoky, popol a zvyšky zinku, odpad z povrchovej úpravy kovov nekyanidovými systémami, odpadové oleje, nehalogénované rozpúšťadlá, odpadové batérie a akumulátory, kaly, odpady obsahujúce ortuť, odpadmi z procesov hydrometalurgie medi, odpadové stery a peny, atď. V rozhodnutiach sa najčastejšie uvádzali pre vyvážené odpady spôsoby nakladania R3 a R4.

2.6. Územia kontaminované uzatvorenými skládkami odpadov

Podľa informácií, zozbieraných pracovníkmi SAŽP od obvodných úradov životného prostredia pred rokom 2000, bolo v období rokov 1992 – 2000 prevádzkovaných a postupne uzavretých 665 skládok odpadov. Boli to väčšinou obecné smetiská, ktoré vznikli prevažne v terénnych depresiách po ťažbe rôznych surovín, v erózných ryhách, bývalých korytách riečnych tokov. Prevádzkovatelia týchto skládok odpadov (prevažne obce) získali povolenie na ich prevádzku za tzv. osobitných podmienok, čo umožňoval § 15 zákona č. 238/1991 Zb. o odpadoch prevádzkovateľom zariadení na zneškodňovanie odpadov, ktorí po dni účinnosti zákona nemohli plniť povinnosti v ňom ustanovené. Čas, po ktorý malo byť umožnené stanoviť osobitné podmienky, nemal byť dlhší ako 5 rokov od účinnosti zákona. Novela zákona o odpadoch č. 255/1993 Zb. určila, že čas, po ktorý možno ustanoviť osobitné podmienky nesmie presahovať 31. 7. 2000.

V rámci projektu „Systematická identifikácia environmentálnych záťaží“, ktorý realizovala SAŽP v rokoch 2006 – 2008, bolo 317 skládok, ktoré boli v prevádzke v období 1992 – 2000 zaradených do registra environmentálnych záťaží, ktorý je súčasťou Informačného systému environmentálnych záťaží a je sprístupnený na stránke <http://www.enviroportal.sk>. Medzi potvrdené environmentálne záťaže bolo zaradených do časti B registra EZ iba 33 skládok, ktoré boli prevádzkované v uvedenom období. Pre chýbajúce monitorovanie je väčšina z 317 skládok považovaná iba za pravdepodobné environmentálne záťaže (na základe informácií o priepustnosti geologického podložia a z toho vyplývajúceho ohrozenia podzemných vôd, na základe ohrozenia povrchového toku, blízkosti obydli a pod.). 138 skládok, ktoré boli v prevádzke v období rokov 1992 – 2000, boli zaradené medzi rekultivované lokality do časti C. Podľa zverejnených informácií boli z Environmentálneho fondu, alebo z európskych štrukturálnych fondov poskytnuté do roku 2010 finančné prostriedky na rekultiváciu 144 skládok, prevádzkovaných v tomto období.

Zo 72 skládok odpadov, ktoré ukončili prevádzku v období rokov 2001 – 2009, bolo do registra environmentálnych záťaží zaradených 33 skládok, z toho medzi rekultivované lokality 14 a medzi potvrdené environmentálne záťaže 13 lokalít. Finančné prostriedky z Environmentálneho fondu alebo z európskych fondov boli poskytnuté osemnástim prevádzkovateľom.

Register environmentálnych záťaží, ktorého aktualizácia na základe doplňujúcich informácií a zmien, ktoré boli navrhnuté spracovateľmi štúdií pre jednotlivé kraje v roku 2010, ešte prebieha, obsahuje informácie o 802 skládkach odpadov. Verejnosti sú sprístupnené informácie o 320 rekultivovaných skládkach odpadov a o 91 skládkach, pri ktorých sa monitorovaním potvrdila kontaminácia zložiek životného prostredia. Najviac záznamov (484) je o skládkach, kde sa kontaminácia zložiek životného prostredia zatiaľ nepotvrdila monitorovaním, alebo boli výsledky analýz staršie ako 10 rokov. 93 rekultivovaných skládok odpadov bolo zároveň pre zistenú, alebo predpokladanú kontamináciu zaradených aj medzi potvrdené, alebo pravdepodobné environmentálne záťaže, preto je záznamov o skládkach odpadov spolu 895. Skládok, na ktorých bol zneškodňovaný priemyselný odpad je v registri 104, z toho 34 potvrdených, 47 pravdepodobných a 40 sanovaných (spolu 121 záznamov).

V rámci Operačného programu životné prostredie (operačný cieľ 4.5) je možnosť čerpať finančné prostriedky aj na uzatváranie a rekultiváciu skládok odpadov. Operačný cieľ 4.4 (Riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania) umožňuje čerpať finančné prostriedky na problematiku environmentálnych záťaží, to zn. aj na

rekultiváciu skládok charakteru environmentálnych záťaží. Uznesením vlády SR č. 153/2010 bol schválený strategický plánovací dokument Štátny program sanácie environmentálnych záťaží (2010 – 2015) (ŠPS EZ), ktorý určuje rámcové úlohy a opatrenia na postupné znižovanie negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží na zdravie človeka a životné prostredie. Medzi vysoko prioritné lokality navrhnuté na riešenie v prvom plánovacom období v rámci ŠPS EZ sú zaradené aj staré skládky TKO.

Problematikou environmentálnych záťaží sa zaoberá sekcia geológie a prírodných zdrojov MŽP SR, ktorá predkladá v roku 2011 aj návrh zákona o identifikácii environmentálnej záťaže a o určení zodpovednej osoby za environmentálnu záťaž a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý by mal riešiť aj problematiku starých skládok priemyselného odpadu.

2.7. Vyhodnotenie plnenia cieľov POH SR na roky 2006 – 2010

POH SR na roky 2006 – 2010 stanovil množstvo kvalitatívnych a kvantitatívnych cieľov pre celkové nakladanie s odpadmi, ako aj pre vybrané prúdy odpadov. Ako vyplýva z údajov uvedených v prílohe 3, **väčšina cieľov stanovených v POH SR nebola splnená.**

V POH SR na roky 2006 – 2010 sa predpokladalo, že úroveň zhodnocovania odpadov bude rásť na úkor zneškodňovania odpadov skládkovaním. Takisto sa predpokladalo, že všetky spaľovne odpadov budú využívať vzniknuté teplo na energetické účely. Ani jeden z týchto predpokladov sa však nenaplnil. V sledovanom období úroveň zhodnocovania odpadov nedosiahla ani 60% a úroveň energetického zhodnocovania sa pohybovala od 1,8% (v roku 2006) do 5,1% (v roku 2008). V hodnotenom období sa skládkovalo od 37,7% odpadov (v roku 2005) do 50,9% (v roku 2007). Určité malé množstvá odpadov (0,57% – 2,60%) sa spaľovali bez energetického využitia.

V ďalšom bude uvedené vyhodnotenie plnenia cieľov POH SR na roky 2006 – 2010 podľa ich uvedenia v jeho záväznej časti.

2.7.1. Ciele pre celkové nakladanie s odpadmi

Stanovené ciele

Pre celkové nakladanie s odpadmi POH SR na roky 2006 – 2010 stanovil ciele uvedené v tab. 2.10.

Tabuľka 2.10 Nakladanie s odpadmi pre rok 2010

Odpady podľa kategórie	Zhodnocovanie (v %)		Zneškodňovanie (v %)		Iné metódy
	materiálové	energetické	Spaľovaním bez energet. využitia	skládkovaním	
SPOLU	70	15	0	13	2
Nebezpečné	40	25	0	34	1
Ostatné	70	10	0	19	1

Vyhodnotenie plnenia cieľov

Uvedené ciele sa nespĺnili.

2.7.2. Vyhodnotenie plnenia cieľov POH SR na roky 2006 – 2010 pre nebezpečné odpady

V kategórii nebezpečných odpadov sa ciele stanovené v POH SR nesplnili. V POH SR do roku 2010 sa predpokladalo, že v roku 2010 sa bude 40% nebezpečných odpadov materiálovo zhodnocovať, 25% energeticky zhodnocovať a 34% skládkovať. V hodnotenom období sa zhodnocovalo menej ako 30% nebezpečných odpadov, pričom trend zhodnocovania je klesajúci. Naopak, vzrastal podiel zneškodňovaných odpadov, pričom skládkovaných bolo od 21 – 25% nebezpečných odpadov. Energetické zhodnotenie nebezpečných odpadov v hodnotenom období bolo zanedbateľné (menej ako 3% nebezpečných odpadov). Vysoký podiel (26-43%) bolo zneškodňovaných iným spôsobom ako skládkovaním alebo spaľovaním (bez energetického využitia).

Ani plnenie cieľov pre vybrané prúdy odpadov (napr. odpadové oleje a odpad zo zdravotnej a veterinárnej starostlivosti) sa nedarilo plniť.

Pre olovené batérie a akumulátory bol zabezpečený zber a materiálové zhodnocovanie všetkých opotrebovaných batérií a akumulátorov, ktoré vznikajú na území SR, prostredníctvom systému zberu, ktorý vytvoril recyklátor olovených batérií a akumulátorov. Financovanie tohto systému zabezpečujú výrobcovia a dovozcovia olovených batérií a akumulátorov. Cieľ stanovený v POH SR na roky 2006 – 2010 bol naplnený na 96 – 98 %.

Pre prenosné batérie a akumulátory bola zákonom stanovená zodpovednosť za zber a zhodnocovanie až v roku 2009 prijatím zákona č. 386/2009, ktorý dopĺňal zákon č. 223/2001 Z. z. Na základe výsledkov za rok 2010 sa dá skonštatovať, že ciele stanovené smernicou 2006/66/ES pre zber použitých prenosných batérií a akumulátorov (25% z množstva uvedeného na trh) sú splnené.

V prípade, kde bola zodpovednosť za nakladanie s odpadmi a plnenie záväzných limitov pre zber, zhodnocovanie a recykláciu prenesená na výrobcov výrobkov a recyklátorov, ciele POH SR boli splnené. Je to dané adresnou zodpovednosťou a prísnu kontrolou plnenia limitov zo strany štátnych orgánov.

V ďalšom bude uvedené vyhodnotenie plnenia cieľov POH SR na roky 2006 – 2010 podľa ich uvedenia v jeho záväznej časti.

2.7.3. Ciele pre nakladanie s vybranými komoditami nebezpečných odpadov

a) Nakladanie s tromi komoditami nebezpečných odpadov

Stanovené ciele

V kategórii nebezpečných odpadov boli v POH SR na roky 2006 – 2010 stanovené kvantitatívne ciele pre tri komodity odpadov uvedené v tab. 2.11.

Tabuľka 2.11 Ciele zhodnocovania a zneškodňovania vybraných nebezpečných odpadov na rok 2010

Komodity	Zhodnotenie		Zneškodnenie		Iné
	materiálové	energetické	spaľovanie	skládkovanie	
	%	%	%	%	
Opotrebované batérie a akumulátory	100	0	0	0	0
Odpadové oleje	80	20	0	0	0
Odpady zo zdravotnej a veterinárnej starostlivosti	0	0	30	0	70*

* znižovanie nebezpečných vlastností

Vyhodnotenie plnenia cieľov

Vyhodnotenie plnenia cieľov uvedených v POH SR na roky 2006 – 2010 pre tri komodity nebezpečných odpadov je uvedené v tab. 2.12.

Tabuľka 2.12 Vyhodnotenie plnenia cieľov pre tri komodity nebezpečných odpadov

Komodita	Plnenie cieľov
Opotrebované batérie a akumulátory	áno
Odpadové oleje	nie
Odpady zo zdravotnej a veterinárnej starostlivosti	nie

V roku 2009 bola zákonom č. 386/2009 Z. z. transponovaná smernica 2006/66/ES, ktorá ustanovuje povinnosť zabezpečiť zber najmenej 25% použitých prenosných batérií a akumulátorov (v závislosti od množstva prenosných batérií a akumulátorov uvedených na trh). Tento cieľ, ktorý nebol uvedený v POH SR na roky 2006 – 2010, bol v roku 2010 splnený. Všeobecne treba skonštatovať, že napriek splneniu limitov je kontrola plnenia platieb do akéhokoľvek systému, resp. kontrola plnenia limitov zo strany štátnych orgánov slabá a vymožiteľnosť platieb do systémov, či už do Recyklačného fondu alebo kolektívnych organizácií, je minimálne problematická a zber a recyklácia sú hradené prakticky z prostriedkov disciplinovaných výrobcov (dovozcov), čo predražuje cenu zberu a recyklácie. To isté je možné konštatovať aj pre elektroodpady a odpady z obalov.

b) Nakladanie s elektroodpadmi a so starými vozidlami

Stanovené ciele

Pre elektroodpady POH SR na roky 2006 – 2010 stanovil ciele v súlade s nariadením vlády SR č. 388/2005 Z. z. Pre staré vozidlá boli stanovené ciele v súlade s nariadením vlády č. 153/2004 Z. z.

Vyhodnotenie plnenia cieľov

Ciele pre elektroodpady a staré vozidlá stanovené v POH SR na roky 2006 – 2010 sa splnili.

c) Nakladanie s PCB látkami a odpadmi s obsahom PCB

Stanovené ciele

Pri zneškodňovaní zásob PCB a ostatných POPs postupovať v súlade s Národným realizačným plánom pre POPs a podľa harmonogramu stanoveného Akčným plánom.

Zabezpečiť dekontamináciu alebo zneškodnenie zariadení obsahujúcich PCB v objeme väčšom ako 5 dm³ najneskôr do 31. decembra 2010. Uvedené znamená zabezpečiť do tohto termínu 100 % kontaminovaných zariadení, t.j. ich úplné vylúčenie z používania po tomto termíne.

Dekontaminácia transformátorov, v ktorých sa nachádza kvapalina s obsahom PCB väčším ako 0,05 hmot. %

Vyhodnotenie plnenia cieľov

Ciele pre zariadenia obsahujúce PCB v objeme väčšom ako 5 dm³ sa nepodarilo splniť.

2.7.4. Vyhodnotenie plnenia cieľov POH SR na roky 2006 – 2010 pre ostatné odpady

V POH SR do roku 2010 sa predpokladalo, že v roku 2010 sa bude 70 % ostatných odpadov materiálovo zhodnocovať, 10% energeticky zhodnocovať a iba 19 % ostatných odpadov sa bude skládkovať. Ako je zrejmé z uvedených údajov, tieto ciele sa nepodarilo naplniť.

Počas hodnoteného obdobia sa celkovo zhodnocovalo menej ako 50 % ostatných odpadov, pričom materiálové zhodnocovanie dosiahlo maximálne 30,86 % v roku 2008 a energetické zhodnocovanie ostatných odpadov dosiahlo maximálne 5,24 % v roku 2008. Podiel skládkovania ostatných odpadov dosahoval hodnoty od 38 % – 52 %, čo je oveľa viac, ako stanovil POH SR na roky 2006 – 2010.

Ani ciele stanovené pre vybrané prúdy odpadov sa neplnili (s výnimkou odpadov z plastov). Podobne ako pri nebezpečných odpadoch, iba povinné osoby v prípade odpadov z obalov (okrem niektorých výnimiek) plnili záväzné limity pre zber, zhodnocovanie a recykláciu odpadov z obalov. Všeobecne však situácia v nakladaní s ostatnými odpadmi v SR nie je na európskej úrovni a ciele stanovené pre pneumatiky, biologicky rozložiteľné odpady a stavebné odpady neboli splnené.

a) Nakladanie s vybranými komoditami – ostatné odpady

Stanovené ciele

V rámci ostatných odpadov boli v POH SR na roky 2006 – 2010 stanovené kvantitatívne ciele pre tri prúdy odpadov (tab. 2.13).

Tabuľka 2.13 Ciele zhodnocovania a zneškodňovania vybraných ostatných odpadov na rok 2010

Komodity	Zhodnotenie		Zneškodnenie	
	materiálové	energetické	spaľovaním	skládkovaním
	%	%	%	%
Opotrebované pneumatiky a iné gumové odpady	98	2	0	0
Odpady z viacvrstvových kombinovaných materiálov	25	15	10	50
Odpady z plastov	20	20	35	25

Vyhodnotenie plnenia cieľov

Vyhodnotenie plnenia cieľov uvedených v POH SR na roky 2006 – 2010 pre tri komodity ostatných odpadov je uvedené v tab. 2.14.

Tabuľka 2.14 Vyhodnotenie plnenia cieľov pre tri komodity ostatných odpadov

Komodita	Plnenie cieľov
Opotrebované pneumatiky a iné gumové odpady	nie
Odpady z viacvrstvových kombinovaných materiálov	áno
Odpady z plastov	áno

b) Nakladanie s biologicky rozložiteľnými odpadmi

Stanovené ciele

Ciele pre biologicky rozložiteľné odpady stanovené v POH SR na roky 2006 – 2010 sú uvedené v tab. 2.15.

Tabuľka 2.15 Nakladanie s odpadmi v roku 2005 a cieľ pre rok 2010

Skupina odpadov	Zhodnocovanie		Zneškodňovanie		Iné metódy
	materiálové	energetické	spaľovaním ⁺	skládkovaním	
BRO	80	0	0	20	-
Kaly z ČOV	70	5	0	10	15

*zhodnocované kompostovaním, +spaľovanie odpadu bez energetického využitia, **aplikácia do pôdy

Do roku 2010 dosiahnuť 50 %-tný podiel materiálového zhodnotenia komunálnych biologicky rozložiteľných odpadov

Do roku 2010 znížiť množstvo biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov zneškodňovaných na skládkach o 20 % oproti roku 2005

Vyhodnotenie plnenia cieľov

Vyhodnotenie plnenia cieľov pre biologicky rozložiteľné odpady je uvedené v tab. 2.16.

Tabuľka 2.16 Vyhodnotenie plnenia cieľov pre biologicky rozložiteľné odpady

Skupina odpadov	Plnenie cieľov
BRO	nie
Kaly z ČOV	nie

c) Nakladanie s obalmi a odpadmi z obalov

Stanovené ciele

Pre zhodnocovanie odpadov z obalov platia limity stanovené Nariadením vlády SR.

Pre odpady z obalov zo skla a kovov sú limity zhodnocovania a recyklácie zákonite identické (energetické zhodnocovanie nie je možné). Pre odpady z obalov z papiera, plastov a dreva sa pripúšťa na plnenie limitov zhodnocovania týchto materiálov aj uplatnenie energetického zhodnotenia (v zmysle prijatého opatrenia).

Vyhodnotenie plnenia cieľov

Ciele pre obaly boli v hodnotenom období plnené iba čiastočne.

2.7.5. Vyhodnotenie plnenia cieľov POH SR na roky 2006 – 2010 pre komunálne odpady

Ani ciele pre komunálne odpady (v r. 2010 dosiahnuť 40 % materiálové a 20 % energetické zhodnotenie komunálnych odpadov vzniknutých v SR a v r. 2010 skládkovať max. 40 % komunálnych odpadov vzniknutých v SR) neboli splnené.

V hodnotenom období bolo prevládajúcim spôsobom nakladania s komunálnymi odpadmi skládkovanie, ktoré je na úrovni 82% (v roku 2009). Absolútne množstvo odpadov ukladaných na skládky odpadov v hodnotenom období vzrástlo z 1 227 144 ton v r. 2005 na 1 431 474 ton v r. 2009. Oproti skládkovaniu tvorí materiálové zhodnocovanie komunálnych odpadov iba zanedbateľný podiel (8,4% v roku 2009). Energetické zhodnocovanie komunálnych odpadov je na veľmi nízkej úrovni (6,8% v roku 2009).

Pri rozdelení komunálnych odpadov na nebezpečné a ostatné je možné sledovať iný prístup obcí a miest k nakladaniu s týmito odpadmi. V prípade nebezpečných odpadov, ktoré ale tvoria iba od 0,21% (v roku 2006) do 0,36% (v roku 2009) z celkového množstva vzniknutých komunálnych odpadov, je podiel zhodnocovania vysoký (takmer 90% v roku 2009). V prípade ostatných odpadov, ktoré tvoria viac ako 99% z celkového množstva vzniknutých

komunálnych odpadov, prevláda zneškodňovanie (82,5% v roku 2009), predovšetkým skládkovaním (82,3% v roku 2009).

Ani v prípade sledovaných odpadových prúdov, ktoré tvoria súčasť komunálnych odpadov, ako sú drobné stavebné odpady, sa ciele stanovené v POH SR na roky 2006 – 2010 nedarí z dlhodobého hľadiska naplňať.

a) Celkové nakladanie s komunálnymi odpadmi

Stanovené ciele

Do roku 2010 zabezpečiť nakladanie s komunálnymi odpadmi v nasledovnom rozsahu (pri predpokladanom vzniku cca 1 525 tis. t komunálnych odpadov):

Tabuľka 2.17 Ciele pre komunálne odpady

Spôsob nakladania	Podiel	Množstvo odpadov
materiálové zhodnocovanie	40 %	610 000 t
energetické zhodnocovanie	20 %	305 000 t
skládkovanie	40 %	610 000 t

Z uvedeného vyplýva nasledujúce:

- znížiť skládkovanie KO o 585 000 t
- využiť existujúcu kapacitu spaľovní na KO v Bratislave a v Košiciach
- vytvoriť podmienky na zhodnotenie 610 tis. t KO, najlepšie zvýšením separovaného zberu odpadov na obmedzenie množstva zmesového komunálneho odpadu (20 03 01)

Vyhodnotenie plnenia cieľov

Žiaden z cieľov stanovených v POH SR na roky 2006 – 2010 sa nepodarilo splniť.

b) Separovaný zber komunálnych odpadov

Stanovené ciele

Organizovať separovaný zber v komunálnej sfére tak, aby sa dosiahli pokroky v úrovni separácie odpadov podľa tabuľky 2.18.

Tabuľka 2.18 Ciele separovaného zberu komunálnych odpadov

Rok	Množstvo vyseparovaného odpadu v kg/obyvateľa	Podiel obyvateľov zapojených do separovaného zberu v %
2005	40	70
2008	45	75
2010	50	80

Vyhodnotenie plnenia cieľov

Cieľ pre množstvo vyseparovaného odpadu na obyvateľa sa nepodarilo splniť.

V roku 2009 v obciach s celkovým počtom obyvateľov 437489 sa vyseparovalo menej ako 5 kg odpadov na obyvateľa za rok, čo predstavuje menej ako 10% obyvateľov (zdroj: ŠÚ SR).

Dá sa konštatovať, že cieľ dosiahnuť najmenej 80 % podiel obyvateľov zapojených do separovaného zberu sa podarilo splniť.

3. Závazná časť

Závazná časť Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 – 2015 je strategickým dokumentom, ktorý stanovuje ciele pre odpadové hospodárstvo do roku 2015 a vo všeobecnej rovine navrhuje opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov. Závazná časť POH SR sa takisto zaoberá zodpovednosťou za realizáciu navrhovaných opatrení a kampaňami na zvyšovanie povedomia a poskytovanie informácií.

3.1 Ciele odpadového hospodárstva do roku 2015

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR do roku 2015 je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie, ako aj obmedzovanie využívania zdrojov a uprednostňovať praktické uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva, ktorá je definovaná v článku 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc:

- a) predchádzanie vzniku,
- b) príprava na opätovné použitie,
- c) recyklácia,
- d) iné zhodnocovanie, napr. energetické zhodnocovanie,
- e) zneškodňovanie.

Strategickým cieľom odpadového hospodárstva SR je odklonenie odpadov od skládkovania, resp. znižovanie množstva odpadov ukladaných na skládky odpadov. K tomu je potrebné:

- zaviesť opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov, znižovanie nebezpečných vlastností odpadov a na podporu opätovného použitia výrobkov,
- zaviesť podporu používania materiálov získaných z recyklovaných odpadov na výrobu výrobkov a zlepšenie trhových podmienok pre takéto materiály,
- zvýšiť mieru materiálového zhodnocovania odpadov a energetického zhodnocovania odpadov.

Pre vybrané prúdy odpadov sú v súlade s požiadavkami európskej legislatívy stanovené nasledovné špecifické ciele.

3.1.1 Ciele pre komunálne odpady

Pre komunálne odpady sú stanovené nasledovné ciele (v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc):

- do roku 2015 zaviesť vo všetkých obciach SR triedený zber minimálne pre papier, kov, plast a sklo;

- do roku 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možnosti z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na 25 % hmotnosti vzniknutých odpadov.

Pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady sú stanovené nasledovné ciele (v zmysle požiadaviek smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov):

- do roku 2013 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 50 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995;
- do roku 2020 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 35% z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995.

Definícia biologicky rozložiteľných odpadov a východiskové množstvo na stanovenie plnenia uvedeného cieľa sú dané v Stratégii obmedzovania ukladania biologicky rozložiteľných odpadov na skládky odpadov prijatej vládou SR uznesením č. 904/2010 z 15. decembra 2010..

3.1.2 Ciele pre biologické odpady

Pre biologické odpady sú (v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc) stanovené nasledovné ciele:

- zaviesť separovaný zber biologických odpadov s cieľom vykonávať kompostovanie alebo anaeróbne spracovanie odpadu;
- spracúvať biologický odpad spôsobom, ktorý spĺňa vysokú úroveň ochrany životného prostredia.

Definícia biologického odpadu je daná článkom 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc.

3.1.3 Ciele pre elektroodpad

Pre odpady z elektrických a elektronických zariadení (elektroodpad) sú dané nasledovné ciele (v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/96/ES z 27. januára 2003 o odpade z elektrických a elektronických zariadení):

- ročne vyzbierať najmenej 4 kg elektroodpadov z domácností na obyvateľa;
- ročne zabezpečiť nasledovné miery zhodnotenia a recyklácie elektroodpadov (tab. 3.1):

Tabuľka 3.1 Ciele pre mieru zhodnotenia, opätovného použitia a recyklácie komponentov, materiálov a látok z elektroodpadov

Kategória elektroodpadu	Miera zhodnotenia (% z priemernej hmotnosti)	Miera opätovného použitia a recyklácie komponentov, materiálov a látok

		zariadenia)	(% z priemernej hmotnosti zariadenia)
1	veľké domáce spotrebiče	80	75
2	malé domáce spotrebiče	70	50
3	informačné technológie a telekomunikačné zariadenia	75	65
4	spotrebná elektronika	75	65
5	svetelné zdroje,	70	50
	plynové výbojky		80
6	elektrické a elektronické nástroje (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných nástrojov)	70	50
7	hračky, zariadenia určené na športové a rekreačné účely	70	50
9	prístroje na monitorovanie a kontrolu	70	50
10	predajné automaty	80	75

3.1.4 Ciele pre odpady z obalov

Pre odpady z obalov je (v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/62/ES z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/12/ES z 11. februára 2004, v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/20/ES z 9. marca 2005 a v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 219/2009 z 11. marca 2009) daný nasledovný cieľ:

- ročne zabezpečiť nasledovné miery zhodnotenia a recyklácie odpadov z obalov (tab. 3.2):

Tabuľka 3.2 Záväzné limity pre rozsah zhodnocovania a recyklácie odpadov z obalov

Obalový materiál ¹⁾	Záväzné limity pre rozsah zhodnocovania odpadov z obalov vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov obalov (%)		Záväzné limity pre rozsah recyklácie odpadov z obalov vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov (%)	
Rok	2011	2012 a nasledujúce roky	2011	2012 a nasledujúce roky
Papier	65	68	58	60
Sklo	50	60	50	60
Plasty	45	48	40	45
Kovy	50	55	50	55
Drevo	25	35	15	25
Spolu	56	60 ²⁾	50	55 ³⁾

POZNÁMKY:

1. Za obaly z jedného materiálu sa považujú obaly, v ktorých jeden obalový materiál tvorí aspoň 70 % hmotnosti obalu.
2. Vzťahuje sa na zabezpečenie celkového zhodnotenia alebo spálenia v spaľovniach s energetickým zhodnocovaním najmenej 60 % hmotnosti odpadov z obalov k celkovej hmotnosti obalov uvedených na trh alebo použitých na balenie alebo plnenie výrobkov do obalov najneskôr do 31. decembra 2012
3. Vzťahuje sa na zabezpečenie celkovej recyklácie najmenej 55 % hmotnosti odpadov z obalov k celkovej hmotnosti obalov uvedených na trh alebo použitých na balenie alebo plnenie výrobkov do obalov najneskôr do 31. decembra 2012.

3.1.5 Ciele pre použité batérie a akumulátory

Pre použité batérie a akumulátory sú dané nasledovné ciele (v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/66/ES zo 6. septembra 2006 o batériách a akumulátoroch a o použitých batériách a akumulátoroch, ktorou sa zrušuje smernica 91/157/EHS v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/103/ES z 19. novembra 2008):

- dosiahnuť minimálne limity pre zber 25 % do 26. septembra 2012 a 45 % do 26. septembra 2016;
- dosiahnuť minimálnu recyklačnú účinnosť:
 - a) 90 priemerných hmotnostných percent olovených batérií a akumulátorov vrátane recyklácie oloveného obsahu v najvyššej technicky dosiahnuteľnej miere bez nadmerných nákladov;
 - b) 75 priemerných hmotnostných percent niklovo-kadmiových batérií a akumulátorov vrátane recyklácie obsahu kadmia v najvyššej technicky dosiahnuteľnej miere bez nadmerných nákladov;
 - c) 60 priemerných hmotnostných percent ostatných použitých batérií a akumulátorov;
- Pre všetky oddelene vyzbierané olovené batérie a akumulátory zabezpečiť ich spracovanie u autorizovaného spracovateľa.

3.1.6 Ciele pre staré vozidlá

Pre staré vozidlá sú (v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/53/ES z 18. septembra 2000 o starých vozidlách v znení zmien a doplnkov) dané nasledovné ciele:

- zabezpečiť 100% zber starých vozidiel
- najneskôr do 1. januára 2015 zabezpečiť plnenie nasledovných limitov opätovného použitia, zhodnotenia a recyklácie (ta. 3.3):

Tabuľka 3.3 Limity opätovného použitia, zhodnotenia a recyklácie starých vozidiel

Činnosť	Limit činnosti (k priemernej hmotnosti jedného vozidla za rok) (%)	
	Limity do 31.12.2014	Limit k 1.1.2015

	vozidlá vyrobené pred 1. januárom 1980	vozidlá vyrobené od 1. januára 1980	Všetky vozidlá
Opätovné použitie častí starých vozidiel a zhodnocovanie odpadov zo spracovania starých vozidiel	75%	85%	95
Opätovné použitie častí starých vozidiel a recyklácia starých vozidiel	70%	80%	85

3.1.7 Ciele pre opotrebované pneumatiky

Pre opotrebované pneumatiky je daný (v zmysle požiadaviek smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov) nasledovný cieľ:

- žiadne skládkovanie opotrebovaných pneumatík.

Na základe vyhodnotenia plnenia cieľov POH SR na roky 2006 – 2010 je zrejmé, že v súčasnosti sú na Slovensku vybudované dostatočné kapacity na zhodnocovanie pneumatík do výšky 70% hmotnosti všetkých opotrebovaných pneumatík. V roku 2009 sa zneškodňovalo iba niečo viac ako 3% opotrebovaných pneumatík. Preto je reálne stanoviť nasledovné ciele zberu, zhodnocovania a recyklácie opotrebovaných pneumatík pre rok 2015 (tab. 3.4):

Tabuľka 3.4 Limity zhodnocovania a recyklácie opotrebovaných pneumatík

Činnosť	Limit činnosti % hmotnosti vzniknutého odpadu
Zhodnocovanie materiálové (recyklácia)	80%
Zhodnocovanie energetické	10%
Iný spôsob nakladania (s výnimkou skládkovania)	do 10%

3.1.8 Ciele pre stavebný a demolačný odpad

Pre stavebný a demolačný odpad sú (v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc) stanovené nasledovné ciele:

- do konca roka 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu (s výnimkou odpadu 17 05 04 zemina a kamenivo kategórie O) najmenej na 35% hmotnosti vzniknutého odpadu.

3.1.9 Ciele pre odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB

Ciele pre odpady s obsahom polychlórovaných bifenylov a zariadenia kontaminované polychlórovanými bifenyli sú (v zmysle požiadaviek smernice Rady č. 1996/59/ES zo 16. septembra 1996 o zneškodňovaní polychlórovaných bifenylov a polychlórovaných terfenylov (PCB/PCT) a v zmysle požiadaviek Štokholmského dohovoru) nasledovné:

- do konca roka 2015 pripraviť podmienky tak, aby bolo možné do konca roka 2028 zabezpečiť environmentálne prijateľné nakladanie s odpadom kvapalín a zariadení kontaminovaných PCB s obsahom viac ako 0,005 percenta PCB,
- do konca roka 2015 pripraviť podmienky tak, aby bolo možné do konca roka 2025 zabezpečiť identifikáciu, označenie a zneškodnenie zariadení obsahujúcich:
 - a) viac ako 10 % PCB a s objemom väčším ako 5 litrov,
 - b) viac ako 0,05 % PCB a s objemom väčším ako 5 litrov,
 - c) viac ako 0,005 % PCB a s objemom väčším ako 0,05 litra.

3.1.10 Ciele pre odpadové oleje

Odpadové oleje sú vymedzené v § 42 ods. 1 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Vznikajú vyradením motorových, prevodových, hydraulických, turbínových, elektroizolačných, teplonosných a iných olejov z prevádzky po skončení doby ich životnosti, v dôsledku ich znečistenia mechanickými látkami, vodou, prevádzkovými kvapalinami a produktmi degradácie spôsobenej oxidáciou alebo tepelným namáhaním pôvodných, teda čerstvých olejov a ich prísad obsahujúcich v niektorých prípadoch aj kovy. Špecifikom používania čerstvých olejov je, že niektoré druhy olejov sa pri použití spotrebúvajú celkom, iné v menšej miere.

Režim osobitného nakladania s odpadovými olejmi upravuje najmä § 42 ods. 4 zákona o odpadoch, v ktorom sa ustanovuje pre držiteľa odpadových olejov povinnosť prednostne zabezpečiť ich zhodnotenie regeneráciou, ale iba ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú.

Nová rámcová smernica o odpadoch (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc) zachová povinnosť členských štátov zabezpečiť zber odpadových olejov, ale už bez uprednostňovania ich regenerácie zrušením povinnosti držiteľa odpadových olejov prednostne zabezpečiť ich zhodnotenie regeneráciou. Ustanovenie priority regenerácie je na základe uvedeného ponechané na rozhodnutie jednotlivých členských štátov.

Ciele v oblasti nakladania s odpadovými olejmi nie sú v právnej úprave SR a EÚ kvantifikované. To znamená, že nie sú ustanovené záväzné limity pre materiálové zhodnocovanie (regeneráciu) a energetické zhodnocovanie odpadových olejov. Z uvedených dôvodov sú ciele stanovené na základe východiskového stavu, ku ktorému SR dospela na konci programového obdobia POH SR na roky 2006 – 2010.

Vzhľadom na skutočnosť, že v SR sú vybudované dostatočné kapacity, materiálové zhodnocovanie zostáva prioritou aj pre obdobie rokov 2011 – 2015. Na základe vyššie uvedeného Vyhodnotenia POH SR a Komoditného programu sektora odpadových olejov

Recyklačného fondu na roky 2006 - 2010 sú stanovené ciele na rok 2015 nasledovne (tab. 3.5):

Tabuľka 3.5 Limity energetického a materiálového zhodnocovania pre odpadové oleje

Činnosť	Limit činnosti (k celkovej hmotnosti vzniknutých odpadových olejov)
Materiálové zhodnocovanie	60%
Energetické zhodnocovanie	40%

3.2 Opatrenia na dosiahnutie cieľov odpadového hospodárstva

3.2.1 Opatrenia na minimalizáciu vplyvu odpadov na zdravie ľudí a na životné prostredie

Na dosiahnutie všeobecných cieľov dodržiavania hierarchie odpadového hospodárstva, predchádzania vzniku odpadov, obmedzovania ich množstva a znižovania nebezpečných vlastností odpadov je potrebné zohľadniť všeobecné zásady ochrany životného prostredia, ako sú zásada obozretnosti a zásada trvalej udržateľnosti. Takisto je potrebné zohľadniť technickú uskutočniteľnosť a ekonomickú životaschopnosť, ochranu zdrojov, životného prostredia a zdravia ľudí.

Pri nakladaní s odpadmi je potrebné zohľadňovať zásadu blízkosti, aby sa pokiaľ je to ekonomicky možné eliminovali možné negatívne vplyvy prepravy predovšetkým nebezpečných odpadov do vzdialených zariadení na nakladanie s odpadmi. Ďalšou zásadou, ktorá by mala byť zohľadnená, je zásada sebestačnosti predovšetkým v oblasti zneškodňovania odpadov.

Základné opatrenia na realizáciu cieľov pri minimalizácii vplyvu odpadov na zdravie ľudí a na životné prostredie

- O.1. najneskôr do 12. decembra 2013 prijať Program predchádzania vzniku odpadov v SR do roku 2020 v zmysle požiadaviek článku 29 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	Vláda SR	12. 12. 2013

- O.2. podporovať zavádzanie nových technológií, ktoré sú založené na báze máloodpadových alebo bezodpadových technológií; k tomu je potrebná podpora výskumu a vývoja v tejto oblasti

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, MŠ SR	Vláda SR	každoročne

- O.3. pri schvaľovaní prevádzok nových technológií na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov zohľadňovať požiadavky najlepších dostupných technológií aj pre tie prevádzky, ktoré nepodliehajú integrovanému povoleniu podľa zákona č. 245/2003 Z. z.; zohľadňovať požiadavky komplexnosti spracovania odpadu od počiatku do maximálneho štádia zhodnotenia odpadu.

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, OÚŽP a KÚŽP	MŽP SR	priebežne

- O.4. vytvoriť podmienky pre stanovenie stavu konca odpadu pre vybrané odpady, priamym materiálovým využitím, pre ktoré nie sú stanovené takéto špecifikácie formou Nariadenia Rady EÚ (ako napr. Nariadenie č. 333/2011), čím sa umožní znížiť množstvá odpadov a podporí sa využívanie odpadov ako výrobkov alebo druhotných surovín;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	Vláda SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.5. podporovať inovatívne technológie, ktoré umožnia využiť činnosti zhodnotenia odpadov niektorou z činností R2 – R11, tak aby sa na výstupe takejto činnosti zvýšil podiel výstupu ako suroviny a nie ako odpadu;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	Vláda SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.6. zaviesť prvky životného cyklu do výrobkovej politiky (napr. v zmysle požiadaviek zákona č. 665/2007 Z. z. o environmentálnom navrhovaní a používaní výrobkov využívajúcich energiu - zákon o ekodizajne);

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Výrobcovia elektrozařízení	MH SR	priebežne

- O.7. podporovať pri výrobe výrobkov náhradu materiálov obsahujúcich nebezpečné látky za menej nebezpečné, ak je to technicky a ekonomicky možné; k tomu je potrebné podporiť výskum a vývoj v tejto oblasti;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR, MŠ SR	výrobcovia	SIŽP, SOI	priebežne

- O.8. používať menšie množstvo materiálov na výrobky, s dôrazom na šetrenie zdrojov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	výrobcovia	SIŽP, SOI	priebežne

- O.9. podporovať dobrovoľné nástroje environmentálnej politiky ako environmentálne manažérstvo, zelené verejné obstarávanie, programy čistejšej produkcie a pod.; k tomu je potrebné dôsledne uplatňovať princípy schválené v dokumentoch, ktoré boli v tejto oblasti schválené vládou SR (napríklad Národný akčný plán pre zelené verejné obstarávanie, Postupnosť (Roadmap) implementácie Akčného plánu pre environmentálne technológie (ETAP) v SR a i.);

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	verejní obstarávatelia, súkromný sektor	MŽP SR	priebežne

- O.10. pripraviť podmienky na znevýhodnenie skládkovania odpadov pred ich energetickým zhodnotením a inými druhmi zhodnotenia;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	Vláda SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.11. pri návrhoch na výstavbu nových skládok odpadov vždy podrobne posúdiť potrebu takejto výstavby v regióne, ako aj sprísniť požiadavky na umiestnenie skládky;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	priebežne

- O.12. podporovať výrobu alternatívnych palív vyrobených z odpadu v rámci podpory využívania obnoviteľných zdrojov energie vtedy pokiaľ nie je možné ich materiálové zhodnotenie. Energetické zhodnotenie nezvýhodňovať pred existujúcim materiálovým zhodnotením.

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR, MH SR	MŽP SR, MH SR	MŽP SR, MH SR	priebežne

- O.13. podporovať inovatívne technológie, ktoré umožnia energeticky zhodnotiť odpady;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR, MH SR	MŽP SR, MH SR	MŽP SR, MH SR	priebežne

O.14. spaľovať komunálne odpady v zariadeniach s energetickým využitím;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Pôvodcovia a držiteľia odpadov, zariadenia na spaľovanie odpadov	OÚŽP	priebežne

O.15. zlepšiť efektívnosť zberu nebezpečných odpadov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	pôvodcovia nebezpečných odpadov, spracovatelia nebezpečných odpadov, samosprávy obcí	MŽP SR	priebežne

O.16. zabezpečiť plnenie cieľov pre odpady zo zdravotnej starostlivosti prijatých v Stratégii nakladania s odpadmi zo zdravotnej starostlivosti, ktorú prerokuje vláda SR;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	pôvodcovia odpadov zo zdravotnej starostlivosti	MŽP SR	priebežne

O.17. zabezpečiť plnenie cieľov pre vybrané prúdy nebezpečných odpadov prijatých v Stratégii nakladania s nebezpečnými odpadmi, ktorú prerokuje vláda SR;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	pôvodcovia nebezpečných odpadov, výrobcovia a dovozcovia vybraných výrobkov, autorizovaní spracovatelia nebezpečných odpadov, zberové spoločnosti	MŽP SR	priebežne

O.18. využívanie kampaní na plnenie cieľov POH kvalítne organizovaných s ohľadom na jednotlivé cieľové skupiny, miestne podmienky a predmet kampane;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, výrobcovia, mimovládne organizácie, samosprávy, spracovatelia odpadu	MŽP SR	priebežne

O.19. každoročné vyhodnocovanie plnenia cieľov stanovených v tomto dokumente podľa Metodiky na vyhodnocovanie POH SR vrátane súboru indikátorov, vypracovaného SAŽP COHEM;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	SAŽP	Vláda SR	každoročne

- O.20. zabezpečiť, aby každá cezhraničná preprava/dovoz odpadu uvedeného v prílohe III, IIIA a IIIB Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 o preprave odpadu (ďalej len „Nariadenie“) určeného na zhodnotenie činnosťou R1 (energetické zhodnocovanie) a R3 (pyrolýza) na územie Slovenskej republiky podliehala postupu predchádzajúceho písomného oznámenia a súhlasu podľa hlavy II Nariadenia.

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	SIŽP	priebežne

- O.21. obmedziť resp. zakázať cezhraničnú prepravu/dovoz odpadov z čistiarní odpadových vôd (kaly z čistenia komunálnych odpadových vôd) na územie Slovenskej republiky za účelom zhodnotenia činnosťou R3 – kompostovanie/výroba kompostu.

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	SIŽP	priebežne

- O.22. na základe požiadavky nariadenia č. 1013/2006/ES so zreteľom zníženia rizika pri preprave nebezpečných odpadov a v súlade s článkom 16 a 17 smernice 2008/98/ES s cieľom zabezpečiť zásadu sebestačnosti a blízkosti pri zhodnocovaní nebezpečných odpadov umožniť vývoz nebezpečných odpadov len v odôvodnených prípadoch. V prípade žiadosti o vývoz odpadov, v ktorej nebude zaručené nakladanie s prúdmi odpadov v súlade s prílohou 8 tohto dokumentu v platnom znení, môže SR podávať námietky. Ak zhodnotenie takého odpadu v Slovenskej republike nie je možné, zhodnotí sa prednostne v niektorom z členských štátov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	SIŽP	priebežne

3.2.2 Opatrenia na podporu opätovného použitia a recyklácie komunálnych odpadov

V kapitole 3.1.1 sú stanovené ciele pre nakladanie s komunálnymi odpadmi v súlade so Smernicou Európskeho Parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc. Podľa tejto smernice musí SR prijať opatrenia na podporu recyklácie vysokej kvality, a za týmto účelom je potrebné zaviesť systémy triedeného/separovaného zberu tak, aby sa plnili potrebné kvalitatívne normy pre príslušné oblasti recyklácie. Čl. 3 bod 10 smernice definuje „triedený zber“ ako zber, pri ktorom sa tok odpadu delí podľa typu a charakteru odpadu, aby sa uľahčilo špecifické spracovanie odpadu.

Konkrétne to znamená, že SR musí do roku 2015 zaviesť vo všetkých obciach SR triedený/separovaný zber minimálne pre papier, kov, plast a sklo. Táto povinnosť nie je pre SR nová, pretože ju ustanovuje aj zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov od 1.1.2010.

Do roku 2015 musí SR zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možnosti z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na celkovo 25 % podľa hmotnosti.

Ide vskutku o ambiciózny cieľ, keďže v roku 2009 bolo recyklovaných (teda materiálovo zhodnotených) cca 146 000 ton komunálnych odpadov, čo je iba 8,4 % z celkového vzniku. Energeticky zhodnotených bolo cca 6,8% komunálnych odpadov. Na skládku odpadov bolo uložených až 82 % komunálnych odpadov, čo je oproti minulým rokom veľmi negatívny ukazovateľ.

Na dosiahnutie cieľov pre nakladanie s komunálnymi odpadmi v súlade so Smernicou Európskeho Parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade je potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

- O.23. obce sa musia vyrovnáť so skutočnosťou, že environmentálne vhodné nakladanie s odpadmi v súlade s novou hierarchiou odpadového hospodárstva je finančne náročnejšie ako skládkovanie a túto skutočnosť musia správne komunikovať s občanmi;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
samosprávy	samosprávy	MŽP SR	priebežne

- O.24. je potrebné prehodnotiť ekonomické nástroje v odpadovom hospodárstve smerom k ekonomickým tlakom podporujúcim separáciu v obciach, najmä

- vypracovať nový zákon o poplatkoch za uloženie odpadov, pretože zákon č. 17/2004 Z. z. sa ukázal ako neúčinný nástroj na znižovanie množstva odpadov ukladaných na skládky;

- b. novelizovať zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, najmä zrušiť hornú hranicu sadzby poplatku v § 78;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	Vláda SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.25. z prostriedkov Recyklačného fondu, Environmentálneho fondu a cez výrobcov, dovozcov, oprávnené organizácie, kolektívne organizácie a recyklátorov treba podporovať projekty zamerané na zavedenie a zefektívnenie separovaného zberu a následnej recyklácie vytriedených zložiek. Preukázanie materiálového toku musí byť základným kritériom pre získanie finančnej podpory;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, Environmentálny fond, Recyklačný fond, oprávnené organizácie, recyklátori	MŽP SR	každoročne

- O.26. zlepšiť spoluprácu oprávnených organizácií a obcí pri zbere papiera a lepenky formou zmluvného zabezpečenia financovania separovaného zberu odpadov z obalov v obci oprávnenou organizáciou;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
Oprávnené organizácie	Oprávnené organizácie a samosprávy	MŽP SR	priebežne

- O.27. kontrolou plnenia povinností obcí zabezpečiť separovaný zber (podľa §39 ods. 14 zákona o odpadoch); podmienky na umožnenie kontroly a sankcionovania neplnenia povinností upraviť v zákone o odpadoch;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, SIŽP	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch, potom priebežne

O.28. podporovať zakúpenie techniky na separovaný zber odpadu v obciach z prostriedkov Environmentálneho fondu;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Environmentálny fond	MŽP SR	každoročne

O.29. zaviesť separovaný zber šatstva (20 01 10) a textílií (20 01 11) v obciach;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	samosprávy	MŽP SR	priebežne

O.30. zaviesť účinný separovaný zber kuchynského a reštauračného odpadu;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Samosprávy, podnikatelia v oblasti stravovacích služieb, majitelia zariadení so stravovacími službami	MŽP SR	priebežne

	(nemocnice, školy, podnikové stravovanie, zariadenia na výkon trestu...)		

- O.31. separačné systémy technicko-organizačne optimalizovať na miestne podmienky určujúce zloženie komunálneho odpadu (v závislosti od druhu bytovej výstavby);

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Samosprávy, odpadové spoločnosti	MŽP SR	priebežne

- O.32. zlepšovanie logistiky systémov separovaného zberu podľa miestnych podmienok (komplexné systémy zberu);

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Samosprávy, odpadové spoločnosti	MŽP SR	priebežne

3.2.3 Opatrenia na zníženie skládkovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a na dosiahnutie cieľov pre biologické odpady

15. decembra 2010 vláda SR prerokovala a uznesením č. 904/2010 schválila dokument Stratégia obmedzovania ukladania biologicky rozložiteľných odpadov na skládky odpadov. Tento dokument bol vypracovaný na základe požiadavky článku 5 ods. 1 smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov v oblasti znižovania skládkovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov.

Cieľom tejto stratégie je realizácia obmedzenia množstva biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu ukladaneho na skládky odpadov s návrhom opatrení na dosiahnutie cieľov ustanovených v odseku článku 5 ods. 2 najmä prostredníctvom recyklácie, kompostovania, produkcie bioplynu alebo využitia odpadu ako zdroja druhotných surovín a energie. Opatrenia prijaté na zníženie skládkovania biologicky rozložiteľného odpadu sú

zamerané aj na podporu separovaného zberu biologicky rozložiteľného odpadu, na triedenie odpadu vo všeobecnosti a na jeho zhodnocovanie a recykláciu.

Podľa tejto stratégie je potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

- O.33. podporovať komunitné kompostovanie stanovením základných technologických a prevádzkových noriem;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR v spolupráci so SÚTN	MŽP SR	2014

- O.34. po roku 2015 zakázať skládkovanie odpadov, v ktorých je obsah organického uhlíka vyšší ako 5 hmotnostných percent;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch, potom priebežne

- O.35. zaviesť systém evidencie a kontroly nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi v komunálnych odpadoch v mestách a obciach formou legislatívneho predpisu, prípravou usmernenia pre samosprávy a školení miestnych samospráv;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, SAŽP	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch, potom priebežne

- O.36. podporovať umiestnenie kompostov na trhu; vypracovať Akčný plán na podporu umiestnenia kompostov z biologicky rozložiteľných odpadov na trhu;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR v spolupráci s MPaRV SR	MŽP SR	2015

- O.37. podporovať projekty na materiálové zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov a biologických odpadov pridelením finančnej podpory z prostriedkov EÚ a Environmentálneho fondu;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Environmentálny fond, MŽP SR	MŽP SR	každoročne

- O.38. zvýšiť množstvá bioplynu vyrobeného z biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a z biologických odpadov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Súkromný sektor	MŽP SR	priebežne

- O.39. podporiť budovanie bioplynových staníc, ktoré budú bioplyn vyrábať z odpadov, z prostriedkov európskych fondov a Environmentálneho fondu;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Environmentálny fond, MŽP SR	MŽP SR	každoročne

- O.40. podporovať výstavbu integrovaných centier na materiálové a energetické zhodnocovanie komunálnych odpadov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	priebežne

- O.41. podporovať informačné kampane v obciach zamerané na separáciu komunálnych odpadov vrátane separácie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
samosprávy	samosprávy	MŽP SR	priebežne

3.2.4 Opatrenia na dosiahnutie cieľov pre vybrané prúdy odpadov

V ďalšom budú uvedené opatrenia na podporu plnenia cieľov pre elektroodpad, odpady z obalov, použité batérie a akumulátory, staré vozidlá, opotrebované pneumatiky, stavebný a demolačný odpad, odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB a pre odpadové oleje.

3.2.4.1 Elektroodpad

Na dosiahnutie cieľov zberu, zhodnotenia a recyklácie elektroodpadu v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/96/ES z 27. januára 2003 o odpade z elektrických a elektronických zariadení je potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

- O.42. podporovať vývoj a využitie nových technológií, ktoré budú schopné zmysluplne zhodnocovať v súčasnosti nezhodnocované podiely elektrozariadení, predovšetkým tzv. tvrdé plasty, ktoré obsahujú tzv. spomaľovače horenia (vrátane zakázaných perzistentných organických látok - POPs) a špeciálne sklá;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, MŠ SR	MŽP SR	priebežne

- O.43. spolupracou výrobcov a samosprávy zlepšiť úroveň oddeleného zberu elektroodpadov na územiach obcí;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
Výrobcovia	Výrobcovia v spolupráci so samosprávou	MŽP SR	priebežne

- O.44. dôsledne kontrolovať plnenie povinnosti odovzdania súčiastok s obsahom olova (napr. kónusové trubice z televíznych obrazoviek s obsahom olova) z elektroodpadu autorizovanému spracovateľovi olovených odpadov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	SIŽP	MŽP SR	priebežne

- O.45. dôkladne kontrolovať plnenie limitov zhodnocovania a recyklácie; vydať usmernenie MŽP SR na výpočet efektívnosti recyklácie od prijatia elektroodpadov do zariadenia na spracovanie elektroodpadov až po konečnú recykláciu vytriedených materiálov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR, SIŽP	2011

- O.46. podporovať informačné kampane zamerané na zvýšenie informovanosti obyvateľstva o zákaze zneškodňovania predovšetkým malých domácich spotrebičov spolu s netriedeným komunálnym odpadom;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
Kolektívne organizácie	Kolektívne organizácie	MŽP SR	priebežne

- O.47. podporovať informačné kampane zamerané na zvýšenie informovanosti obyvateľstva o povinnosti odovzdávať elektroodpady do systémov spätného odberu a zberu celé;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
Kolektívne organizácie	Kolektívne organizácie	MŽP SR	priebežne

- O.48. prehodnotiť postavenie zariadení na zber odpadov vo vzťahu k zberu elektroodpadov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.49. vytvoriť v zákone o odpadoch také opatrenia, ktoré budú viesť výrobcov nedomáчих elektrozariadení k tomu, aby si povinne zabezpečovali zber a následné spracovanie elektroodpadov, ktoré nie sú elektroodpadmi z domácností;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.50. prehodnotiť existenciu sektora elektrozariadení v Recyklačnom fonde;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	Vláda SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

3.2.4.2 Odpady z obalov

Na dosiahnutie cieľov zberu, zhodnotenia a recyklácie odpadov z obalov v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/62/ES z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/12/ES z 11. februára 2004, v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/20/ES z 9. marca 2005 a v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 219/2009 z 11. marca 2009 bude potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

- O.51. spoluprácou oprávnených organizácií a samosprávy zlepšiť úroveň separovaného zberu odpadov z obalov na územiach obcí;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
Oprávnené organizácie	Oprávnené organizácie v spolupráci so samosprávou	MŽP SR	priebežne

- O.52. pre odpady z obalov uprednostňovať materiálové zhodnotenie; za týmto účelom je potrebné, aby hlavné činnosti R3 boli u odpadov z obalov presnejšie definované, keďže sa jedná o rôzny rozsah organických materiálov. U odpadov z plastových obalov musí byť výstupom nie odpad, ale surovina. Výstupnou činnosťou materiálového zhodnocovania nesmie byť zmenšovanie, triedenie alebo drvenie odpadu.

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
Oprávnené organizácie	Oprávnené organizácie	SIŽP	priebežne

- O.53. podporovať výrobu tuhých alternatívnych palív z odpadov z obalov tam, kde nie je vhodná alebo kde nie je možná ich recyklácia;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, súkromný sektor	SIŽP, MŽP SR	priebežne

- O.54. pre odpady z obalov z dreva uprednostňovať energetické zhodnocovanie (využiť drevnú hmotu ako palivo z biomasy); stanoviť pravidlá na definovanie stavu konca odpadu pre drevené odpady z obalov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.55. pre odpady z obalov z plastov stanoviť pravidlá nadefinovanie stavu konca odpadu a vznik suroviny v procese materiálového zhodnotenia odpadu z obalov z plastov činnosťou R3 v súlade s normou STN ISO 15270;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.56. vydať usmernenie MŽP k zaradovaniu odpadov z obalov podľa Katalógu odpadov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	Ku koncu roka 2011

- O.57. predpoklady zvyšovania miery zhodnocovania odpadov z obalov zlepšovať kvalitnými plánmi prevencie výrobcov obalov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
OÚŽP	Povinné osoby	OÚŽP	každé štyri roky

- O.58. vytvárať podmienky na podporu návratných opakovane použiteľných obalov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Súkromný sektor	MŽP SR	priebežne

- O.59. podporovať používanie materiálov získaných z recyklovaných odpadov z obalov na výrobu obalov a ďalších výrobkov prostredníctvom zlepšenia trhových podmienok pre takéto materiály;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR, MH SR	MŽP SR, MH SR	MŽP SR, MH SR	priebežne

- O.60. prehodnotiť postavenie Recyklačného fondu v sektoroch papiera, plastov a skla z hľadiska plnenia limitov pre zber, zhodnotenie a recykláciu odpadov z obalov z týchto materiálov; prehodnotiť existenciu sektora kovových obalov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	Vláda SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

3.2.4.3 Použité batérie a akumulátory

Na zvyšovanie úrovne zberu, zhodnotenia a recyklácie použitých batérií a akumulátorov v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/66/ES zo 6. septembra 2006 o batériách a akumulátoroch a o použitých batériách a akumulátoroch, ktorou sa zrušuje smernica 91/157/EHS v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/103/ES z 19. novembra 2008 a v zmysle požiadaviek smernice 2002/96/ES bude potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

- O.61. zabezpečiť zvýšenie efektívnosti oddeleného zberu prenosných použitých batérií a akumulátorov, podporou existujúceho systému priameho prepojenia recyklátora na dovozcov a výrobcov systémom spätného odberu použitých prenosných batérií a akumulátorov u predajcov v predajniach, školách, úradoch, v zberných dvoroch samospráv a iných dobrovoľných zberných miestach v súlade so smernicou a platným právom SR, ktorý je z ekonomického hľadiska najefektívnejší;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Recyklačné spoločnosti, dopravcovia, výrobcovia a dovozcovia	SIŽP	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.62. zabezpečiť informačné kampane pre obyvateľstvo na podporu zberu použitých batérií a akumulátorov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
Výrobcovia a dovozcovia	Výrobcovia a dovozcovia	MŽP SR	priebežne

	v spolupráci so samosprávami spracovatelia použitých batérií a akumulátorov		

O.63. zapojiť do zberu použitých batérií a akumulátorov všetky zainteresované subjekty, hlavne predajné miesta;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
Výrobcovia a dovozcovia	Výrobcovia a dovozcovia, recyklačné a zberové spoločnosti	MŽP SR	priebežne

O.64. v súlade so smernicou umožniť recyklátorom, zberovým firmám, výrobcom a dovozcom batérií a akumulátorov plniť svoje povinnosti v oblasti zberu a zhodnocovania použitých batérií a akumulátorov buď jednotlivo na základe zmluvy s autorizovaným spracovateľom, alebo kolektívne, cez kolektívny systém, ktorý bude združovať dovozcov, výrobcov, prepravcov a autorizovaných spracovateľov, výhradne podľa jednotlivých druhov spracovávaných batérií a akumulátorov

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Výrobcovia, dovozcovia, spracovatelia, resp. kolektívny systém	MŽP SR	priebežne

O.65. vzhľadom na praktickú nerealizovateľnosť optického triedenia prenosných batérií a akumulátorov prevádzkovať len triediace linky, ktoré budú schopné použiť prenosné batérie a akumulátory triediť podľa ich chemického zloženia, čo je prvým krokom k efektívnemu zhodnocovaniu;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola	

		a vyhodnocovanie	
Súkromný sektor	Súkromný sektor	MŽP SR	priebežne

- O.66. umožniť vývoz tých použitých batérií a akumulátorov na zhodnotenie do zahraničia, pre ktoré v SR nie sú vybudované zariadenia na ich zhodnocovanie;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.67. prehodnotiť existenciu sektora batérií a akumulátorov v Recyklačnom fonde;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	Vláda SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.68. sprísniť kontrolu so zameraním na výrobcov, ktorí nie sú zapísaní v Registri výrobcov batérií a akumulátorov (tzv. free-riderov) a ktorí si neplnia zákonné povinnosti vyplývajúce zo zákona o odpadoch; sprísniť kontrolu aj na výrobcov, ktorí sú zapísaní v Registri výrobcov batérií a akumulátorov, ktorí si však neplnia zákonné povinnosti vyplývajúce zo zákona o odpadoch alebo neplnia v plnom rozsahu;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, SIŽP, SAŽP, výrobcovia	MŽP SR	priebežne

- O.69. pri spracovaní a vyhodnocovaní údajov o batériách a akumulátoroch a o použitých batériách a akumulátoroch využívať aj údaje zbierané neziskovým združením REBAT.

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	SAŽP, REBAT	MŽP SR	priebežne

3.2.4.4 *Staré vozidlá*

Na dosiahnutie cieľov spracovania vozidiel po dobe životnosti v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/53/ES z 18. septembra 2000 o vozidlách po dobe životnosti bude potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

O.70. zamedziť vydávaniu falošných formulárov o odhlásení starého vozidla

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, SIŽP	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch, potom priebežnou kontrolou

O.71. najneskôr do 1.januára 2014 zabezpečiť dostatočné spracovateľské kapacity na plnenie limitov zhodnotenia a recyklácie minimálne v skúšobnej prevádzke a do 1.januára 2015 zabezpečiť dostatočné spracovateľské kapacity na plnenie limitov zhodnotenia a recyklácie v riadnej prevádzke, ktorá vyhovuje platným právnym normám záväzným v SR a EU .

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
výrobcovia	výrobcovia	MŽP SR	priebežne

O.72. zabezpečiť odovzdanie vysušeného starého vozidla, jeho častí, komponentov a vzniknutých odpadov z procesu spracovania, oprávnenej organizácii s udelenou autorizáciou na činnosť spracovania starých vozidiel v potrebnom rozsahu tak, aby bolo zabezpečené dostatočné materiálové a energetické zhodnotenie a recyklácia vysušeného starého vozidla, jeho častí, komponentov a vzniknutých odpadov v zariadení na spracovanie starých vozidiel, ktoré nemá dostatočné kapacity, alebo

technologický postup na to, aby zabezpečilo záväzné plnenie limitov zhodnotenia a recyklácie starých vozidiel

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
výrobcovia a dovozcovia	Spracovatelia starých vozidiel	MŽP SR	priebežne

- O.73. dôsledne uprednostňovať recykláciu a zhodnocovanie súčiastok a materiálov, ktoré sa získali demontážou starých vozidiel u spracovateľov starých vozidiel;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
výrobcovia a dovozcovia	Spracovatelia starých vozidiel	MŽP SR	priebežne

- O.74. dôsledne uprednostňovať recykláciu a zhodnocovanie súčiastok, materiálov, komponentov a častí vozidiel, ktoré sa získali pri činnosti spracovania starých vozidiel u spracovateľov starých vozidiel;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, SIŽP, SAŽP, výrobcovia	MŽP SR	priebežne

- O.75. dôkladne kontrolovať plnenie limitov zhodnocovania a recyklácie; vydať usmernenie MŽP SR na výpočet efektívnosti recyklácie od prijatia starých vozidiel do zariadenia na spracovanie starých vozidiel až po konečnú recykláciu vytriedených materiálov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
výrobcovia a dovozcovia	Spracovatelia starých vozidiel	SIŽP	priebežne

- O.76. podporiť výskum a vývoj nových technológií na recykláciu a zhodnocovanie materiálov, ktoré sú v súčasnosti nezhodnocované v dostatočnom množstve (špeciálne sklá, kombinované materiály na báze plastov, zmesové kombinované a oddelené materiály z drevenia);

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, MŠ SR	MŽP SR	priebežne

- O.77. umožniť výrobcom a dovozcom vozidiel plniť svoje povinnosti v oblasti spracovania vozidiel po dobe životnosti kolektívne;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.78. doplniť ku záväzným typom vozidiel M1 , N1 a L2 aj ostatné kategórie vozidiel a mobilných technológií L, M, N, T a P

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.79. prehodnotiť existenciu sektora starých vozidiel v Recyklačnom fonde;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	Vláda SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

3.2.4.5 *Opotrebované pneumatiky*

Aby sa predišlo ukladaniu opotrebovaných pneumatík na skládky odpadov tak, ako to vyžaduje smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov, je potrebné prijať nasledovné opatrenia:

O.80. zlepšiť systém zberu opotrebovaných pneumatík;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
výrobcovia a dovozcovia	výrobcovia a dovozcovia	SIŽP	priebežne

O.81. zaviesť rozšírenú zodpovednosť výrobcov pneumatík za zber a zhodnocovanie opotrebovaných pneumatík;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

O.82. umožniť výrobcom pneumatík kolektívne plnenie povinností vo vzťahu k plneniu limitov zberu a zhodnocovania;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

O.83. zaviesť systém spätného odberu opotrebovaných pneumatík; k tomu jej potrebná úprava legislatívnych predpisov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

O.84. prehodnotiť existenciu sektora pneumatík v Recyklačnom fonde;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

3.2.4.6 *Stavebný a demolačný odpad*

Na dosiahnutie cieľov daných smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc v oblasti stavebných a demolačných odpadov je potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

O.85. nekontaminovanú pôdu a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál vykopaný počas stavebných prác nepovažovať za odpad (ak sa materiál použije na účely výstavby v prirodzenom stave);

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
OÚŽP	Pôvodcovia odpadov	OÚŽP	priebežne

O.86. zaviesť triedenie odpadov priamo v mieste jeho vzniku;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
Pôvodcovia odpadov	Pôvodcovia odpadov	SIŽP	priebežne

- O.87. podporovať výskum a vývoj v oblasti recyklácie, opätovného použitia alebo spätného získavania materiálov zo stavebných a demolačných odpadov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, MŠ SR	MŽP SR	priebežne

- O.88. stanoviť pravidlá na definovanie stavu konca odpadu pre stavebné a demolačné odpady kategórie O;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

- O.89. podporovať výstavbu a prevádzku zariadení na zhodnocovanie stavebných a demolačných odpadov

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	priebežne

- O.90. pri stavebných prácach financovaných z verejných zdrojov (predovšetkým pri výstavbe dopravných komunikácií a infraštruktúry) využívať upravený stavebný a demolačný odpad, výrobky vyrobené z recyklovaných odpadov za podmienky, že spĺňajú funkčné a technické požiadavky, prípadne stavebné materiály (výrobky) pripravené zo stavebných a demolačných odpadov; túto požiadavku zahrnúť do podmienok verejného obstarávania;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	Verejní obstarávatelia	MŽP SR	priebežne

- O.91. nakladanie s drobnými stavebnými odpadmi z komunálnych odpadov stanovia samostatne obce vo VZN; MŽP SR vydá pre samosprávy usmernenie;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	samosprávy	OÚŽP	2012

- O.92. zaviesť rozšírenú zodpovednosť výrobcov (dovozcov) stavebných materiálov za plnenie limitov zberu a zhodnocovania (recyklácie) odpadov z materiálov nimi uvádzaných na trh;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

3.2.4.7 Odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB

Na dosiahnutie cieľov daných smernice Rady č. 1996/59/ES zo 16. septembra 1996 o zneškodňovaní polychlórovaných bifenylov a polychlórovaných terfenylov (PCB/PCT) a v zmysle požiadaviek Štokholmského dohovoru v oblasti odpadov s obsahom PCB a zariadení kontaminovaných PCB je potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

- O.93. podporovať projekty zamerané na stratégiu, zber, dekontamináciu a zneškodnenie odpadov s obsahom PCB, napr. z prostriedkov európskych fondov alebo Environmentálneho fondu;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR, Environmentálny fond	MŽP SR	každoročne

- O.94. dôsledne kontrolovať zákaz zneškodňovania odpadov s obsahom PCB skládkovaním;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
SIŽP	SIŽP	MŽP SR	priebežne

- O.95. dôsledne kontrolovať plnenie povinnosti prednostného odoberania súčiastok s obsahom PCB z elektroodpadu a zo starých vozidiel;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
SIŽP	SIŽP	MŽP SR	priebežne

- O.96. vydať usmernenie MŽP k nakladaniu s malými zariadeniami kontaminovanými PCB, ktoré nepodliehajú evidencii v zmysle § 40a zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	2011

3.2.4.8 *Odpadové oleje*

Na dosiahnutie stanoveného cieľa je potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

- O.97. zvyšovať množstvo vyzbieraných odpadových olejov a zaviesť ich oddelený zber podľa druhov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
Výrobcovia a dovozcovia	Výrobcovia a dovozcovia	SIŽP	priebežne

O.98. podporovať zber odpadových olejov z malých a stredných podnikov;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
Výrobcovia a dovozcovia	Výrobcovia a dovozcovia	SIŽP	priebežne

O.99. zlepšiť zber a vyhodnocovanie údajov o vzniku a nakladaní s odpadovými olejmi v SR;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	SAŽP	MŽP SR	K termínu schválenia nového zákona o odpadoch

O.100. v prípade zániku alebo zrušenia Recyklačného fondu, by sa mala na účely separovaného zberu odpadových olejov uplatňovať rozšírená zodpovednosť výrobcu;

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
Výrobcovia a dovozcovia	Výrobcovia a dovozcovia	SIŽP	od termínu schválenia nového zákona o odpadoch

O.101. zabezpečiť prednostné zhodnocovanie odpadových olejov v Slovenskej republike resp. obmedziť ich vývoz za účelom spaľovania a spoluspaľovania.

Typ zodpovednosti			Termín plnenia
Celková zodpovednosť	Realizácia	Monitoring, kontrola a vyhodnocovanie	
MŽP SR	MŽP SR	MŽP SR	priebežne

3.3. Organizačné aspekty odpadového hospodárstva a zodpovednosť za nakladanie s odpadmi

3.3.1. Riadenie odpadového hospodárstva v SR

Ústredným orgánom štátnej správy v odpadovom hospodárstve je Ministerstvo životného prostredia (MŽP SR). Výkon štátnej správy na úseku odpadového hospodárstva zabezpečuje MŽP SR, odbor odpadového hospodárstva (OOH), ktorý pôsobí v rámci sekcie environmentálneho hodnotenia a riadenia.

Ostatnými orgánmi štátnej správy v odpadovom hospodárstve sú:

- Slovenská inšpekcia životného prostredia (SIŽP);
- krajské úrady životného prostredia (KÚ ŽP);
- obvodné úrady životného prostredia (OÚ ŽP).

Právomoci a povinnosti vo veciach štátnej správy má aj obec.

Orgánmi štátneho dozoru v odpadovom hospodárstve sú

- SIŽP;
- úrady životného prostredia (KÚ ŽP a OÚ ŽP);
- Štátna energetická inšpekcia (ŠEI) vo vzťahu k zariadeniam kontaminovaným PCB, ktoré ešte nie sú odpadom;
- Slovenská obchodná inšpekcia (SOI) vo vzťahu k akumulátorom a batériám a elektrozariadeniam vo fáze výroby a zákonu o obaloch;
- Obce vo vzťahu k prejednávaniu priestupkov;
- Colné orgány vo vzťahu k cezhraničnej preprave odpadov.

Sídlami 8 KÚ ŽP a 46 OÚ ŽP, ktoré patria do ich pôsobnosti, sú:

1. Bratislava (Bratislava, Malacky, Pezinok, Senec, Senica),
2. Trnava (Trnava, Dunajská Streda, Galanta, Piešťany),
3. Trenčín (Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Považská Bystrica, Prievidza),
4. Nitra (Nitra, Levice, Nové Zámky, Komárno, Šaľa, Topoľčany),
5. Žilina (Žilina, Čadca, Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Martin, Ružomberok),
6. Banská Bystrica (Banská Bystrica, Brezno, Lučenec, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Zvolen, Banská Štiavnica),
7. Prešov (Prešov, Bardejov, Humenné, Kežmarok, Poprad, Stará Ľubovňa, Stropkov, Vranov nad Topľou),
8. Košice (Košice, Košice - okolie, Michalovce, Rožňava, Spišská Nová Ves, Trebišov).

SIŽP sa organizačne člení na ústredie so sídlom v Bratislave a jemu podriadené inšpektoráty životného prostredia so sídlami v

- Bratislave (vysunuté pracovisko Nitra),
- Banskej Bystrici,

- Žiline,
- Košiciach.

SIŽP je v oblasti odpadového hospodárstva oprávnená na výkon štátneho dozoru takmer nad všetkými ustanoveniami zákona o odpadoch a zákona o obaloch okrem ustanovení, ktoré boli zverené do kompetencie ŠEI a ŠOI. V integrovanom povoľovaní je SIŽP aj povoľovacím orgánom.

Odborné zázemie pre výkon štátnej správy v odpadovom hospodárstve je sústredené v Slovenskej agentúre životného prostredia (SAŽP) s ústredím v Banskej Bystrici. Špecializovaným pracoviskom SAŽP, ktoré plní funkciu technicko-informačného zázemia MŽP SR pre oblasť odpadov, je Centrum odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva v Bratislave.

3.3.2. Zodpovednosť za nakladanie s odpadmi

Základnou zásadou uplatňovanou v odpadovom hospodárstve SR je zásada „**platí znečisťovateľ**“, premietnutá do zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch, najmä do § 18 ods. 4:

Ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, **náklady na činnosti smerujúce k zneškodňovaniu odpadov a náklady na zneškodňovanie odpadov znáša držiteľ odpadu**, pre ktorého sa zneškodňovanie odpadu vrátane zberu a úpravy odpadu vykonáva; ak takýto držiteľ odpadu nie je známy, znáša ich posledný známy držiteľ odpadu alebo výrobca, z ktorého výroby odpad pochádza.

Princíp rozšírenej zodpovednosti je ustanovený zákonom o odpadoch pre batérie a akumulátory (šiesta časť zákona), staré vozidlá (siedma časť zákona) a elektrozariadenia (ôsma časť zákona).

Zákonom o odpadoch bol zriadený účelový a neštátny **Recyklačný fond**, v ktorom sa sústreďujú peňažné prostriedky na podporu zberu zhodnotenia a spracovania opotrebovaných batérií a akumulátorov, odpadových olejov, opotrebovaných pneumatík, viacvrstvových kombinovaných materiálov, elektrozariadení, plastov, papiera, skla, vozidiel a odpadov z kovových obalov. Výrobcovia a dovozcovia týchto komodít majú povinnosť platiť príspevok do Recyklačného fondu majú výrobcovia

Obec zodpovedá za nakladanie s komunálnymi odpadmi, ktoré vznikli na území obce, a drobnými stavebnými odpadmi, ktoré vznikli na území obce.

Zariadenia na zneškodňovanie odpadov a zariadenia na zhodnocovanie odpadov musia mať **súhlas** na prevádzkovanie vydaný príslušným obvodným úradom životného prostredia.

Súhlas na nakladanie s nebezpečnými odpadmi vrátane ich prepravy, ak nie je súčasťou súhlasu podľa iných ustanovení zákona o odpadoch musí mať držiteľ odpadu, ak ročne nakladá v súhrne s väčším množstvom ako 100 kg alebo ak prepravca prepravuje ročne väčšie množstvo ako 100 kg nebezpečných odpadov.

Autorizácia je udelenie oprávnenia MŽP SR podnikateľovi na výkon činností

- a) spracovanie a recykláciu použitých batérií a akumulátorov (§ 48a až 48f)
- b) zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadových olejov (§ 42)
- c) spracovanie starých vozidiel (§ 49 až 54)
- d) spracovanie odpadu z elektrických a elektronických zariadení (§ 54a).

Teda nakladanie s vyššie uvedenými druhmi nebezpečných odpadov musí okrem klasického

súhlasu spĺňať aj ďalšie požiadavky: musí byť zabezpečované odborne spôsobilou osobou a zariadenie musí spĺňať ustanovené technické a materiálne podmienky.

3.4. Kampane na zvyšovanie povedomia a poskytovanie informácií v oblasti odpadov

Neustále zvyšovanie povedomia obyvateľstva a zainteresovanej verejnosti o podporovaných oblastiach nakladania s odpadmi sa uskutoční s cieľom dodržiavať hierarchiu odpadového hospodárstva v praxi. Na daný účel sa použijú a budú z úrovne štátnej správy na úseku odpadového hospodárstva a ňou riadených odborných organizácií podporovať informatívne a vzdelávacie kampane so zameraním na nasledujúce cieľové skupiny:

- a) kampane zamerané na širokú verejnosť;
- b) kampane zamerané na samosprávy;
- c) kampane zamerané na podnikateľov v odpadovom hospodárstve;
- d) kampane zamerané na výrobcov vybraných výrobkov a ich distribútorov.

Podľa sledovaných cieľov odpadového hospodárstva sa organizované kampane zamerajú na tieto hlavné tematické oblasti:

1. kampane zamerané na ovplyvňovanie (znižovanie) nadmernej spotreby;
2. kampane zamerané na separáciu komunálnych odpadov vrátane separácie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (vrátane kampaní so zameraním na zákaz spaľovania zelených odpadov);
3. kampane zamerané na zvýšenie informovanosti obyvateľstva o zákaze zneškodňovania predovšetkým malých domácich spotrebičov spolu s netriedeným komunálnym odpadom;
4. kampane zamerané na zvýšenie informovanosti obyvateľstva o podmienkach spätného odberu a zberu elektrozariadení;
5. kampane pre obyvateľstvo na podporu zberu použitých batérií a akumulátorov;
6. kampane na podporu zberu odpadov z obalov;
7. kampane na ovplyvnenie negatívneho postoja obyvateľstva k zariadeniam na energetické zhodnocovanie odpadov;
8. kampane na podporu zeleného verejného obstarávania predovšetkým z pohľadu využívania druhotných surovín získaných z odpadov ako povinných prvkov vo verejnom obstarávaní;
9. kampane na zvyšovanie odbornej úrovne samospráv v oblasti nakladania s odpadmi;
10. kampane na výchovu a vzdelávanie detí v oblasti odpadov;

Podľa finančných zdrojov sa použijú kampane zabezpečené podľa ďalej uvedenej špecifikácie kampaní:

- A. kampane financované z prostriedkov štátneho rozpočtu rezortu životného prostredia;
- B. kampane financované z prostriedkov európskych fondov;

- C. kampane financované z prostriedkov Environmentálneho fondu a Recyklačného fondu;
- D. kampane financované z prostriedkov rezortu školstva;
- E. kampane financované z prostriedkov samospráv,
- F. kampane financované zo súkromných prostriedkov (predovšetkým z prostriedkov kolektívnych organizácií a oprávnených organizácií).

Zodpovednosť sa realizáciu kampaní vyplýva z ďalej uvedeného vymedzenia subjektov ako nositeľov kampaní:

- I. kampane, za ktoré nesie zodpovednosť Ministerstvo životného prostredia SR;
- II. kampane, za ktoré nesie zodpovednosť Ministerstvo školstva SR;
- III. kampane, za ktoré nesú zodpovednosť združenia miest a obcí na celonárodnej úrovni;
- IV. kampane, za ktoré nesú zodpovednosť regióny a mikroregióny;
- V. kampane, za ktoré nesú zodpovednosť samosprávy (obce);
- VI. kampane, za ktoré nesú zodpovednosť mimovládne organizácie;
- VII. kampane, za ktoré nesú zodpovednosť kolektívne organizácie a oprávnené organizácie;
- VIII. kampane, za ktoré nesú zodpovednosť podnikatelia a investori v odpadovom hospodárstve.

Príklady kampaní, ktoré sa v súčasnej dobe javia ako veľmi potrebné nástroje na podporu dosiahnutia a dodržiavania hierarchie odpadového hospodárstva, sú uvedené v niektorých opatreniach na plnenie cieľov POH SR na roky 2011 – 2015 v [kapitole 3.2](#).

Pre správne nakladanie s odpadmi je potrebné informovať spotrebiteľov, ale aj pracovníkov zariadení na nakladanie s odpadmi. Takáto cieľená informovanosť je potrebná predovšetkým pri odpadoch, ktoré obsahujú nebezpečné súčiastky, materiály alebo zložky. Preto zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení neskorších predpisov) prikazuje výrobcovi (dovozcom) elektrozariadení, batérií a akumulátorov a vozidiel informovať:

- spotrebiteľov o zákaze zneškodňovať odpad z týchto výrobkov spolu s netriedeným komunálnym odpadom, o možnostiach spätného odberu (zberu) odpadu z týchto výrobkov, o ich úlohe, ktorou prispievajú na opätovné použitie, materiálové zhodnotenie alebo iný spôsob zhodnotenia odpadu, o možných vplyvoch odpadu na životné prostredie a na zdravie ľudí v dôsledku v ňom prítomných nebezpečných látok;
- pracovníkov zariadení na spracovanie odpadov z týchto výrobkov o súčiastkach a materiáloch, ktoré sa vo výrobkoch nachádzajú, umiestnení nebezpečných látok a prípravkov vo výrobkoch, o možnostiach opätovného použitia a recyklácie odpadov z výrobkov, prípadne spôsobu ich zneškodnenia.

4. Smerná časť

Plánovaný rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva pre obdobie rokov 2011 - 2015 vychádza z inventarizácie zariadení na nakladanie s odpadmi a súvisiacej infraštruktúry k 31.12.2010. Na základe vyhodnotenia plnenia cieľov POH SR na roky 2006 – 2010 ([kapitola 2.7](#)) vyplynula potreba predovšetkým zlepšenia systémov zberu a triedeného zberu odpadov, ako aj potreba vybudovania určitých zariadení na zhodnocovanie odpadov. Pri plánovaní výstavby nových zariadení je potrebné zohľadňovať princíp sebestačnosti a princíp blízkosti. Pri plánovaní výstavby nových zariadení na nakladanie s odpadmi je potrebné posudzovať potreby na úrovni väčších územných celkov, najmenej však na úrovni vyšších územných celkov.

Plánovanie rozvoja infraštruktúry odpadového hospodárstva v POH SR na roky 2011 – 2015 nadväzuje na Národný strategický referenčný rámec na roky 2007 – 2013. Tento strategický dokument bol vypracovaný v súlade s nariadeniami Európskej únie k štrukturálnym fondom a Kohézному fondu a bol schválený vládou SR dňa 6. decembra 2006 a Európskou komisiou dňa 17. augusta 2007. Rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva sa realizuje v rámci Operačného programu Životné prostredie, prioritnej osi 4.

4.1. Zariadenia na zhodnocovanie odpadov

V súčasnosti na Slovensku existujú **dostatočné kapacity na zhodnocovanie niektorých prúdov odpadov**, predovšetkým elektrozariadení, starých vozidiel, odpadových olejov, opotrebovaných pneumatík, odpadov z obalov (vrátane kapacít na spracovanie niektorých plastových odpadov), textilných odpadov, železného šrotu, hliníkového šrotu, olovených a prenosných batérií a akumulátorov, odpadov s obsahom ortuti, odpadov z viacvrstvových kombinovaných materiálov (nápojových obalov) a odpadového skla. Po splnení cieľov smernice 2008/98/ES pre tieto prúdy odpadov už nebude MŽP SR podporovať výstavbu nových spracovateľských kapacít formou dotácií z verejných zdrojov.

Výnimkou je zhodnocovanie špeciálnych plastov, skla, úletových a kompozitných materiálov, ktoré sa získavajú predovšetkým zo spracovania elektrozariadení a starých vozidiel, kde je nutné podporiť vývoj, výskum a prevádzkovanie nových technológií na zhodnocovanie týchto materiálov.

Ukazuje sa potreba zvýšiť kapacity na **zhodnocovanie stavebného a demolačného odpadu** s prihliadnutím na požiadavky smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc ([kapitola 3.1.8](#)). V súčasnosti je na Slovensku v prevádzke 60 zariadení na zhodnocovanie stavebných a demolačných odpadov, z toho 41 mobilných zariadení, avšak ich kapacita nie je dostatočná. Bude potrebné zlepšiť systém zberu stavebných a demolačných odpadov.

Ak sa majú splniť požiadavky na odklonenie odpadov od skládkovania, musí sa výrazným spôsobom zvýšiť úroveň **energetického zhodnocovania odpadov** (zvýšiť podiel spaľovaných odpadov na celkovom množstve vzniknutých odpadov, zlepšiť technická úroveň spaľovacích zariadení, zvýšiť počet druhov odpadov využívaných na výrobu alternatívnych palív) **a výroby palív z odpadov**.

Spoluspaľovanie odpadov je využívané v štyroch cementárenských spoločnostiach: Holcim (Slovensko), a.s. Rohožník, CEMMAC a.s. Horné Slnie, Považská cementáreň a.s. Ladce a VSH, a.s. Turňa nad Bodvou. Tieto spoločnosti využívajú dve vlastnosti odpadov – energetický obsah odpadov a obsah kovov, ktoré vylepšujú vlastnosti koncového produktu. Spoluspaľovanie odpadov v cementárenských peciach je bezodpadová technológia, ktorá musí spĺňať prísne emisné limity z hľadiska ochrany ovzdušia. Preto je takýto spôsob zhodnotenia odpadov vhodný a je potrebné ho podporovať. V súčasnosti však spomínané spoločnosti dovážajú odpady vo forme tuhých alternatívnych palív zo zahraničia, preto sa v plánovanom období obmedzí tento dovoz a podporí spoluspaľovanie odpadov, ktoré vznikajú na území SR. K tomu treba vybudovať zariadenia na výrobu tuhých alternatívnych palív z odpadov, ktoré budú určené na spoluspaľovania v cementárenských peciach.

V ostatnej dobe sú prevádzkované aj zariadenia na **termické zhodnocovanie odpadov**, založené na princípe anoxického tepelného rozkladu odpadov (pyrolýzne a plazmové jednotky). Tieto zariadenia dokážu pri minimálnom vplyve na životné prostredie zhodnotiť odpady za vzniku produktov, ktoré je možné využiť buď ako palivo, alebo ako surovinu na ďalšie priemyselné spracovanie. Podpora zariadení umožňujúcich odklon odpadu od skládkovania sa musí sústreďovať na zariadenia schopné realizovať príslušnú technológiu na ekonomicky akceptovateľnej úrovni.

Z hľadiska potrieb vybudovania nových kapacít na zhodnocovanie odpadov je najviac problémovou oblasťou **zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov**. Aj keď zákon o odpadoch podporil budovanie tzv. komunitných (malých) kompostární, naráža sa na problém odbytu takto vyrobeného kompostu. Z hľadiska problémov s umiestnením kompostu na trhu sú v podobnej situácii aj veľkokapacitné kompostárne (napriek riadenému celoročnému procesu a možnosťou získavať kompost štandardnej kvality). Musí sa vytvoriť mechanizmus na podporu umiestňovania kompostu vyrobeného z odpadov na trh.

Druhou možnosťou, ako riešiť odklonenie biologicky rozložiteľných odpadov od skládkovania, je využiť ich ako vstupnú surovinu na **výrobu bioplynu**. Bude potrebné uprednostniť výstavbu bioplynových staníc zameraných na zhodnocovanie odpadov pred bioplynovými stanicami, ktoré využívajú špeciálne pestované technické plodiny. Veľmi vhodnou a investične menej náročnou technológiou je výroba bioplynu v bioplynových staniach na kombinované vstupné suroviny, napr. kombinácia biologicky rozložiteľných odpadov a poľnohospodárskych vedľajších produktov zo živočíšnej výroby alebo čistiarenských kalov v kombinácii s biologicky rozložiteľnými odpadmi v existujúcich kapacitách čistiarní odpadových vôd.

4.2. Zariadenia na zneškodňovanie odpadov

Doteraz je najpoužívanejším spôsobom nakladania s odpadmi v SR ich **skládkovanie**. Na území SR je prevádzkovaných 118 skládok odpadov, z toho 89 je skládok určených pre odpad, ktorý nie je nebezpečný (ostatný), 12 pre nebezpečný odpad a 17 pre inertný odpad. Ako vyplýva z analýzy uvedenej [v kapitole 2.3.1.](#), kapacita v súčasnosti prevádzkovaných skládok odpadov je dostatočná, preto nie je nutné budovať nové skládky odpadov. Rozmiestnenie prevádzkovaných skládok odpadov nie je rovnomerné po celom území SR.

Problémy nakladania predovšetkým s komunálnymi odpadmi sa musia riešiť dôsledným triedením v mieste vzniku, zriadením integrovaných systémov nakladania s odpadmi vrátane mechanicko-biologických úprav s následným materiálovým a energetickým zhodnotením vytriedených frakcií. Vzhľadom na vysoké investičné náklady takýchto integrovaných systémov ich výstavba a prevádzka sa musí riešiť v rámci väčších území, najlepšie na úrovni vyšších územných celkov.

V súčasnosti sú na Slovensku prevádzkované dve **spaľovne** komunálnych odpadov (Bratislava, Košice). Pri zohľadnení množstva komunálnych odpadov, ktoré nie je možné materiálovo zhodnotiť, prepravných vzdialeností, počtu obyvateľov a skúseností z európskych krajín je možné konštatovať, že optimálne je na Slovensku vhodné umiestniť spaľovne komunálnych odpadov (s využitím vzniknutého tepla s energetickou účinnosťou najmenej 0,65) pre oblasti s približne 300 000 – 500 000 obyvateľmi, teda s kapacitou do 100 000 ton odpadov ročne.

Okrem spomínaných spaľovní komunálnych odpadov je prevádzkovaných 13 spaľovní odpadov, z toho 5 spaľovní nebezpečných priemyselných odpadov a 8 spaľovní nemocničných odpadov. Veľké množstvo spaľovní odpadov muselo v roku 2007 ukončiť činnosť, pretože nespĺňali prísne požiadavky európskej legislatívy pre oblasť ochrany ovzdušia. Je potrebné zvýšiť technologickú úroveň spaľovní odpadov s vysokým stupňom ochrany ovzdušia, čo je dôležité predovšetkým v prípade spaľovní nebezpečných odpadov.

4.3. Systémy zberu odpadov

V regiónoch Slovenska sú zavedené systémy zberu, oddeleného zberu a spätného odberu odpadov.

Pre nakladanie s **komunálnymi odpadmi** slúžia systémy množstvového alebo vrecového zberu komunálnych odpadov a vytriedených zložiek separovaného zberu, ako aj kalendárové zbery so zameraním predovšetkým na nebezpečné a zelené odpady. Tieto systémy sú viazané na odber odpadov odpadovými spoločnosťami a nimi nastavenú logistiku zberu odpadov, ktorá nie vždy spĺňa náročné ekonomické kritériá. Tieto budú musieť znížiť nákladovosť procesu zberu odpadov a optimalizovať zvozové trasy, prípadne vystavať a prevádzkovať prekládkové stanice za účelom znižovania nákladov na zber a prepravu komunálnych odpadov. Bude potrebné vysvetľovať občanom, že separovaný zber zložiek komunálnych odpadov je takisto potrebné financovať a nastaviť ekonomiku odpadového hospodárstva v území tak, aby bola finančne samonosná.

Pre **elektroodpady** je zavedený oddelený zber v zariadeniach na zber odpadov a spätný odber elektroodpadov v predajniach elektrozariadení. S výnimkou malých domácich spotrebičov a mobilných telefónov je zavedený systém dostatočne efektívny. Problémom sa javí zber elektroodpadov od fyzických osôb spoločnosťami prevádzkujúcimi zber odpadov, pretože odovzdávaný elektroodpad je zvyčajne nekompletný, poškodený a s únikom nebezpečných látok. Bude potrebné vytvoriť také legislatívne opatrenia, aby sa takýto odpad odovzdával konečným zhodnocovateľom ako železný šrot. Vytvoriť jasné legislatívne pravidlá pre výrobcov elektrozariadení na to, aby u elektroodpadov, ktoré nie sú elektroodpadmi z domácností bola ustanovená výrobcom jasná povinnosť ich zberu a zabezpečenie ich spracovania u autorizovaného spracovateľa.

Pre **použité prenosné batérie a akumulátory** je zavedený efektívny a fungujúci zber použitých automobilových a priemyselných aj prenosných batérií a akumulátorov. Ďalšie zvýšenie efektívnosti zberu, ktoré je však už nad rámec limitov požadovaných EÚ pri použitých prenosných batériách a akumulátoroch, možno dosiahnuť podporou existujúceho systému prepojeného cez recyklátora na dovozcov a výrobcov systémom spätného odberu použitých prenosných batérií a akumulátorov v predajniach, školách, úradoch, u výrobcov, zberných dvoroch samospráv a iných dobrovoľných zberných miestach v súlade so smernicou, ktorý je z ekonomického hľadiska najefektívnejší; V smernici 2006/66/ES ako aj smernicou 2008/98/ES je zákaz zmiešavania nebezpečných odpadov medzi sebou, ale aj s iným odpadom článok 18 ods.1. Batérie a akumulátory sa musia zbierať oddelene, preto ich nemožno spájať s akýmkoľvek iným odpadom.

Staré vozidlá musí odovzdať ich držiteľ na základe požiadaviek zákona o odpadoch a §120 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov iba autorizovanému zariadeniu na spracovanie starých vozidiel alebo zariadeniu na zber starých vozidiel, ktoré držiteľovi vystaví potvrdenie o prevzatí starého vozidla na spracovanie, bez ktorého policajné orgány neodhlásia staré vozidlo z evidencie. Tento systém sa javí ako veľmi efektívny. Je nevyhnutné zamedziť vystavovaniu falošných potvrdení potvrdenie o prevzatí starého vozidla na spracovanie ochrannými prvkami na jednotlivých formulároch a zabezpečiť aj naďalej prevádzkovanie elektronického systému evidencie odhlásených starých vozidiel prevzatých na spracovanie.

Pri analýze systému zberu **odpadových olejov** sa ukazujú nedostatky, je nutné nájsť efektívnejší systém zberu, aby sa zabránilo únikom odpadových olejov do prostredia. Riešením je vytvorenie dostatočnej siete zameranej na zber odpadových olejov, ako aj zabránenie nedovolenému spaľovaniu odpadových olejov v malých kotloch.

Pre **opotrebované pneumatiky** sú na Slovensku prevádzkované zariadenia s dostatočnou kapacitou na ich zhodnocovanie, avšak je potrebné zabezpečiť účinnejší zber opotrebovaných pneumatík cestou zvýšenia počtu miest, na ktorých môžu držitelia opotrebovaných pneumatík tieto odovzdať na zhodnotenie, ako aj zvýšenia kontroly zákazu skládkovania opotrebovaných pneumatík.

Systémy zberu **zeleného odpadu** (biologicky rozložiteľný odpad z parkov a záhrad) majú zavedené jednotlivé obce najčastejšie formou kalendárového zberu. Mestá musia skrátiť intervaly kalendárového zberu, aby občania mohli svoje zelené odpady odovzdať na zhodnotenie a odpad nespalovali na svojich pozemkoch. Keďže naďalej pretrváva nekontrolované spaľovanie zelených odpadov občanmi, ktoré zákon o odpadoch (§18 ods. 3 písm. m) zakazuje, bude potrebné zákonom sprísniť mechanizmy kontroly dodržiavania tohto zákazu.

Doposiaľ nie je zavedený systém zberu **biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (s výnimkou zelených odpadov)**. Tento musí nadväzovať na koncového spracovateľa, teda kompostáreň alebo bioplynovú stanicu, prípadne čistiareň odpadových vôd s výrobou bioplynu z odpadov. Pri zavádzaní systému zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov bude potrebná súčinnosť samospráv a zariadení na nakladanie s odpadmi, prípadne s odpadovými spoločnosťami, ktoré na danom území zabezpečujú zber komunálnych odpadov. Do budúca je vhodné uvažovať o zbere kuchynského a reštauračného odpadu v tých mestách, kde to bude ekonomicky efektívne s nadväznosťou na bezpečné (z hľadiska ochrany zdravia obyvateľov) zhodnotenie tohto odpadu. Podporiť rozširovanie zariadení na mechanicko-biologické separovanie odpadov najmä v oblastiach s vysokou aglomeráciou obyvateľstva a vo väčších mestách bude aj pri kuchynskom a reštauračnom odpade prednostne podporovaná anaeróbna digestcia pred kompostovaním.

Doposiaľ nie je zavedený systém zberu **stavebného a demolačného odpadu**. Vzhľadom na náročné ciele stanovené pre zhodnocovanie tohto odpadu ([kapitola 3.1](#)), bude potrebné takéto systémy urýchlene zaviesť. Cestou riešenia je dôsledné triedenie odpadov na mieste vzniku, predovšetkým oddelenie nebezpečných odpadov od ostatných odpadov, ktoré môžu byť alebo opätovne použité (napr. stavebné materiály ako tehly, tvárnice a pod.), alebo recyklované (napr. použité na výrobu nových stavebných materiálov) alebo použité na iné účely (napr. pri výstavbe diaľnic ako náhrada prírodných surovín). Zlepšenie stavu si vyžiada zaviesť systém kontroly zhodnocovania stavebných a demolačných odpadov.

K zefektívneniu a sprehľadneniu tokov odpadov v systémoch zberu, oddeleného zberu a spätného odberu odpadov môže pomôcť kvalitný zber a spracovanie údajov o odpadoch (**centrálny integrovaný informačný systém odpadového hospodárstva**). V súčasnosti používaný systém zberu a spracovania údajov o odpadoch (RISO) umožňuje získavať výstupy v požadovaných formách s určitým časovým odstupom. On-line systém umožní sledovať toky odpadov a odhaliť problémové časti reťaze od pôvodcu po konečné zariadenie na zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadov.

5. Rozpočet odpadového hospodárstva SR

Rozpočet odpadového hospodárstva vychádza z identifikácie finančných zdrojov a z následného odhadu predpokladaných výdavkov v plánovacom období.

Finančné prostriedky v systéme odpadového hospodárstva SR pochádzajú z verejných a súkromných zdrojov. Verejné zdroje predstavujú predovšetkým prostriedky z Operačného programu Životné prostredie, v ktorom sa sústreďujú prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu, zo štátneho Environmentálneho fondu a z miestnych poplatkov za komunálne odpady a za drobné stavebné odpady. Súkromné zdroje predstavujú predovšetkým prostriedky v neštátnom Recyklačnom fonde, prostriedky sústredené v kolektívnych organizáciách a oprávnených organizáciách a súkromné zdroje pôvodcov a držiteľov odpadov.

5.1. Verejné zdroje financovania odpadového hospodárstva

5.1.1. Operačný program Životné prostredie

Operačný program Životné prostredie je schválený na roky 2007 – 2013. Jeho globálnym cieľom je zlepšenie stavu životného prostredia a racionálneho využívania zdrojov prostredníctvom dobudovania a skvalitnenia environmentálnej infraštruktúry SR v zmysle predpisov EÚ a SR a posilnenie efektívnosti environmentálnej zložky trvalo udržateľného rozvoja.

Operačný program Životné prostredie je členený na jednotlivé prioritné osi, pričom os 4 je zameraná na odpadové hospodárstvo. Jednotlivé operačné ciele prioritnej osi 4 sú:

- 4.1. Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu odpadov
- 4.2. Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov
- 4.3. Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie
- 4.4. Riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania
- 4.5. Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov

Tabuľka 5.1. uvádza stav čerpania finančných prostriedkov z prioritnej osi 4 k 31.12.2010 (zdroj: Sekcia environmentálnych programov a projektov MŽP SR).

Tabuľka 5.1 Stav implementácie prioritnej osi 4, Operačného programu Životné prostredie 2007-2013 (údaje sú v eurách)

Operačný cieľ		Alokácia OPŽP	Schválené	Zazmluvnené	Reálny Zostatok
4.1	Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu	88 875 000	80 337 398	49 950 707	8 537 602
4.2	Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov	187 625 000	148 405 117	111 510 785	39 219 883
4.3	Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie	17 500 000	10 653 314	10 653 314	6 846 686

len EÚ zdroj

4.4	Riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania	116 400 000	1 153 952	1 153 952	115 246 048
4.5	Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov	74 600 000	76 124 162	63 616 464	-1 524 162
Spolu		485 000 000	316 673 943	236 885 223	

Tabuľka 5.2. sumarizuje schválené projekty do 31.12.2010 a výšku príspevku zo zdrojov Kohézneho fondu (KF) a štátneho rozpočtu SR (ŠR).

Tabuľka 5.2 Schválené prostriedky do 31.12.2010

Operačný cieľ	Počet schválených projektov	Suma schválených projektov spolu	KF	ŠR
4.1	101	90 512 033	80 337 398	10 174 635
4.2	45	107 967 726	93 072 141	14 895 585
4.1 + 4.2	14	62 326 886	55 332 976	6 993 910
4.3	8	12 483 311	10 653 314	1 829 997
4.4	3	1 357 590	1 153 952	203 639
4.5	52	85 390 830	76 124 162	9 266 668
Spolu	223	360 038 376	316 673 943	43 364 434

Odhad očakávaných výdavkov z Operačného programu Životné prostredie, prioritnej osi 4 (na základe stavu k 31.12.2010) v rokoch 2011 - 2014 je uvedený v tab. 5.3 (zdroj: Sekcia environmentálnych programov a projektov MŽP SR).

Tabuľka 5.3 Odhad očakávaných výdavkov (údaje v eurách) pre programový dokument OPŽP 2007-2013 (Referenčné číslo programového dokumentu stanovené Európskou komisiou: CCI2007SK161PO002)

OPŽP 2007-2013 (EÚ+národné zdroje)	"n" = 2011	"n+1" = 2012	"n+2" = 2013	"n+3" = 2014
4 Odpadové hospodárstvo	286 064 839	55 392 769	242 861	0
4.1 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu	82 285 750	22 187 416	0	0
4.2 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov	129 527 542	28 199 300	0	0
4.3 Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie	4 380 683	319 383	0	0
4.4 Riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania	268 174	242 861	242 861	0
4.5 Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov	69 602 691	4 443 810	0	0

5.1.2. Environmentálny fond

Environmentálny fond je štátny fond zriadený zákonom č. 587/2004 Z. z. na uskutočňovanie štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie. Zdrojmi fondu podľa § 3 uvedeného zákona sú:

- pokuty uložené orgánmi štátnej správy starostlivosti o životné prostredie,
- úhrady za zapísanie do zoznamu odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie,
- výnosy z verejných zbierok určených na starostlivosť o životné prostredie,

- d) odvody, penále a pokuty za porušenie finančnej disciplíny pri nakladaní s prostriedkami fondu,
- e) poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd a poplatky za odber podzemnej vody mimo odberu jednoduchými zariadeniami na odber vody,
- f) poplatky za znečisťovanie ovzdušia z veľkých zdrojov znečisťovania a stredných zdrojov znečisťovania,
- g) nenávratné podpory,
- h) výnosy z prostriedkov fondu uložených v Štátnej pokladnici s výnimkou výnosov z prostriedkov poskytnutých fondu zo štátneho rozpočtu,
- i) dary a príspevky od domácich a zahraničných právnických osôb a fyzických osôb,
- j) sankcie za porušenie zmluvných podmienok,
- k) príjmy z výťažku pri výkone exekúcie veci, na ktorú bolo zriadené zmluvné záložné právo,
- l) zostatky prostriedkov fondu k 31. decembru predchádzajúceho rozpočtového roka s výnimkou zostatkov prostriedkov poskytnutých fondu zo štátneho rozpočtu,
- m) príspevky poskytnuté z Fondu národného majetku Slovenskej republiky za podmienok ustanovených osobitným predpisom,
- n) finančné prostriedky vrátené pôvodcom havárie,
- o) splátky návratnej podpory poskytnutej z fondu,
- p) splátky úrokov z úverov poskytnutých z fondu,
- q) úhrada za nerasty vydobyté z výhradného ložiska, na ktoré bol dobývací priestor určený, a úhrada za uskladňovanie plynov alebo kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a v podzemných priestoroch a úhrada za prieskumné územie,
- r) vstupné do chráneného územia,
- s) iné zdroje, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Prostriedky fondu sa pre oblasť rozvoja odpadového hospodárstva poskytujú na tieto aktivity:

C/1 - Uzavretie a rekultivácia skládok

C/2 - Separácia a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov

C/3 – Zavedenie separovaného zberu v obciach, vybudovanie zberných dvorov a dotriedňovacích zariadení.

V rokoch 2005 až 2010 boli z prostriedkov Environmentálneho fondu podporené projekty v oblasti rozvoja odpadového hospodárstva v celkovej výške viac ako 23 miliónov eur (tab. 5.4, zdroj: Environmentálny fond)

Tabuľka 5.4 Poskytnutá podpora formou dotácie z Environmentálneho fondu pre oblasť rozvoja odpadového hospodárstva za roky 2005 – 2010

Rok	Poskytnutá podpora formou dotácie z Environmentálneho fondu za roky 2005 - 2010	
	SKK	EUR
2005	75 400 000,00	2 502 821,48
2006	60 100 000,00	1 994 954,52
2007	112 054 000,00	3 719 511,39
2008	296 639 418,00	9 846 624,76
2009	131 370 913,35	4 360 715,44

2010	42 267 493,19	1 403 023,74
spolu	717 831 824,54	23 827 651,33

V tabuľke 5.5. je uvedený prehľad podpory z prostriedkov Environmentálneho fondu formou úveru za roky 2005 – 2010 (zdroj: Environmentálny fond).

Tabuľka 5.5 Poskytnutá podpora formou úveru z Environmentálneho fondu za roky 2005 -2010

Rok	Poskytnutá podpora formou úveru z Environmentálneho fondu za roky 2005 -2010	
	SKK	EUR
2005	0,00	0,00
2006	0,00	0,00
2007	69 921 000,00	2 320 952,01
2008	368 143 760,67	12 220 136,77
2009	94 458 410,00	3 135 446,00
2010	4 308 018,00	143 000,00
spolu	536 831 188,70	17 819 534,78

V tabuľke 5.6. je prehľad poskytnutej podpory formou úverov podľa žiadateľov (zdroj: Environmentálny fond).

5.1.3. Miestne poplatky za komunálne odpady a za drobné stavebné odpady

Na základe zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (v znení neskorších predpisov) majú obce právo vyberať poplatky za nakladanie s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi od občanov a od právnických osôb, ktoré užívajú nehnuteľnosti na území obce. Obec si stanoví výšku poplatku vo svojom všeobecne záväznom nariadení. Tieto kolíšu od 5 do 40 Eur v závislosti od veľkosti obce, spôsobu konečného zneškodnenia odpadov, ako aj od spôsobu zabezpečenia separovaného zberu zložiek komunálnych odpadov.

V súčasnosti na Slovensku neexistuje štatistika, ktorá by sa zaoberala zberom z vyhodnocovaním údajov o príjmoch obcí z miestneho poplatku za komunálne odpady a za drobné stavebné odpady. Vo všeobecnosti však väčšina obcí, predovšetkým malých obcí s počtom obyvateľov do 2000, dotuje odpadové hospodárstvo z rozpočtu obce, pretože príjmy z miestnych poplatkov nepokryjú reálne náklady spojené s nakladaním s komunálnymi odpadmi na území obce.

5.2. Súkromné zdroje financovania odpadového hospodárstva

5.2.1. Recyklačný fond

Recyklačný fond je neštátny fond zriadený zákonom o odpadoch, v ktorom sa sústreďujú prostriedky na podporu zberu, zhodnotenia a spracovania desiatich prúdov odpadov:

opotrebovaných batérií a akumulátorov, odpadových olejov, opotrebovaných pneumatík, viacvrstvových kombinovaných materiálov, elektroodpadov, odpadov z plastov, papiera, skla, starých vozidiel a odpadov z kovových obalov.

Platcami do Recyklačného fondu sú výrobcovia a dovozcovia batérií a akumulátorov, olejov, pneumatík, viacvrstvových kombinovaných materiálov, elektrozariadení, výrobkov z papiera, skla, polyetyléntereftalátu, polyetylénu, polypropylénu, polystyrénu a polyvinylchloridu (vrátane výrobkov balených v obaloch z uvedených materiálov), vozidiel a kovových obalov. Zákon o odpadoch v § 56 presne upravuje výšku príspevku do Recyklačného fondu.

Prehľad príspevkov výrobcov a dovozcov do Recyklačného fondu a poskytnutých prostriedkov v rokoch 2005 – 2010 je uvedený v tab. 5.6. (zdroj: Výročné správy Recyklačného fondu 2005 - 2010, dostupné na www.recfond.sk).

Tabuľka 5.6 Príspevky a poskytnuté prostriedky Recyklačného fondu v rokoch 2005 - 2010

Rok	Príspevky prijaté do Recyklačného fondu (€)	Prostriedky poskytnuté z Recyklačného fondu (€)
2005	21 435 295	16 073 660
2006	18 754 040	15 087 235
2007	19 693 202	14 658 053
2008	18 519 566	22 255 491
2009	14 175 146	25 331 792
2010	12 423 430	10 732 837

5.2.2. Zdroje kolektívnych a oprávnených organizácií

Výrobcovia elektrozariadení a povinné osoby zo zákona o obaloch sa za účelom plnenia povinností vyplývajúcich zo zákona o odpadoch a zo zákona o obaloch združujú do kolektívnych a oprávnených organizácií. Tieto organizácie zabezpečujú pre svojich členov plnenie limitov pre zber, zhodnocovanie a recykláciu elektroodpadov a odpadov z obalov.

Kolektívne organizácie zabezpečujú spätný odber elektroodpadov z predajní elektrozariadení svojich členov, ako aj zber a spracovanie elektroodpadov u autorizovaných zariadení na spracovanie elektroodpadu. Od svojich členov vyberajú príspevky, z ktorých sú financované náklady spojené so zabezpečením týchto činností. Na základe výročných správ kolektívnych organizácií sa dá odhadnúť, že ročne sa do systému kolektívnych organizácií dostane takmer 15 miliónov Eur.

Oprávnené organizácie zabezpečujú plnenie limitov pre zber, zhodnocovanie a recykláciu odpadov z obalov, pričom od svojich členov v priemere vyzbierajú ročne takmer 4 milióny Eur (zdroj: výročné správy oprávnených organizácií, cenníky oprávnených organizácií uverejnené na internetových stránkach), ktoré sa dostávajú do systému odpadového hospodárstva SR.

Bude potrebné sprehľadniť hospodárenie s finančnými prostriedkami u kolektívnych organizácií a oprávnených organizácií, ktoré takto nakladajú s finančnými prostriedkami, tak, aby na svoju činnosť, t.j. prevádzku kolektívneho systému alebo oprávnenej organizácie, bolo možné použiť maximálne 3% z vyzbieraných finančných prostriedkov od výrobcov.

5.2.3. Zdroje pôvodcov a držiteľov odpadov

Pôvodcovia a držiteľia odpadov na základe požiadaviek zákona o odpadoch sú tí, ktorí majú povinnosť zabezpečiť (a samozrejme zaplatiť) nakladanie s odpadmi, ktoré ich činnosťou vznikli. Ceny za nakladanie s odpadmi sú predmetom obchodných zmlúv medzi pôvodcami (držiteľmi) odpadov a spoločnosťami, ktoré nakladajú s odpadmi. V súčasnosti sa v Slovenskej republike nevedie štatistické zisťovanie ani iný typ prieskumu, ktorý by sa zaoberal finančnými nákladmi spojenými s nakladaním s odpadmi.

5.2.4. Poplatky za uloženie odpadov na skládky odpadov

Podľa zákona č. 17/2004 Z. z. pôvodcovia a držiteľia odpadov, ktorí ich ukladajú na skládky odpadov, musia platiť poplatky za ukladanie odpadov na skládky odpadov. Výška poplatku sa vypočíta ako súčin množstva odpadov ukladaných na skládku a progresívnej sadzby, ktorá je uvedená v prílohe č. 1 k zákonu. Hrubý odhad výšky poplatkov za uloženie odpadov na skládky odpadov je uvedený v tabuľke 5.7. Interval v odhade spôsobuje sadzba pre komunálne odpady, ktorá závisí od počtu vyseparovaných zložiek zo zmesového komunálneho odpadu.

Tabuľka 5.7 Hrubý odhad poplatkov za ukladanie odpadov na skládky

Rok	Hrubý odhad ročných poplatkov za ukladanie odpadov na skládky (mil. Eur)
2005	5 – 6,1
2006	13 – 15,5
2007	21,5 – 25,8
2008	31 - 38
2009	27,8 - 35

V období rokov 2011 – 2015 sa očakáva legislatívna úprava, ktorá bude znamenať zvýšenie sadzby pre výpočet poplatkov za ukladanie odpadov na skládky odpadov, čo spôsobí vyššie náklady spojené so skládkovaním odpadov a následkom bude, že odpady budú vo väčšej miere zhodnocované.

Zoznam príloh

Príloha 1	Mapová príloha
Príloha 2	Legislatívny rámec odpadového hospodárstva
Príloha 3	Vyhodnotenie plnenia cieľov POH SR 2006 - 2010
Príloha 4	Nakladanie s odpadmi v jednotlivých krajocho SR
Príloha 5	Zoznam právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov oprávnených odstraňovať azbestové materiály zo stavieb
Príloha 6	Skládky odpadov
Príloha 7	Spaľovne odpadov
Príloha 8	Zoznam prevádzkovateľov, ktorým bola udelená autorizácia

Zoznam skratiek

COHEM	Centrum odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva
HDP	Hrubý domáci produkt
KÚ ŽP	Krajský úrad životného prostredia
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPaRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MŠ SR	Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NEIS	Národný emisný informačný systém
OÚ ŽP	Obvodný úrad životného prostredia
POH SR	Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky
PCB	Polychlórované bifenyly
RISO	Regionálny informačný systém o odpadoch
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
ZAP	Združenie automobilového priemyslu

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1.1: Prirodzený prírastok obyvateľstva v SR.....	7
Tabuľka 1.2: Počet a hustota obyvateľov v jednotlivých krajoch SR.....	7
Tabuľka 1.3: Charakteristika krajov Slovenskej republiky.....	7
Tabuľka 1.4: Podiel jednotlivých druhov pozemkov k 31.12. 2009	8
Tabuľka 1.5: Podiel na jednotlivých úrovniach stavu životného prostredia podľa environmentálnej regionalizácie	10
Tabuľka 1.6: Počet a podiel zamestnancov v jednotlivých odvetviach hospodárstva SR	11
Tabuľka 2.1 Vznik odpadov v SR v rokoch 2005 – 2009 (v tonách)	21
Tabuľka 2.2 Vznik odpadu z priemyselných činností.....	22
Tabuľka 2.3 Celkové nakladanie s odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009 (v tisícoch ton).....	23
Tabuľka 2.4 Počet skládok, ktoré boli v prevádzke v roku 2009.....	30
Tabuľka 2.5 Počet prevádzkovaných skládok odpadov po roku 2009 v SR.....	32
Tabuľka 2.6 Prehľad voľných kapacít skládok odpadov v jednotlivých krajoch za rok 2009.	32
Tabuľka 2.7 Prehľad počtu záznamov evidovaných v databáze zariadení SAŽP.....	34
Tabuľka 2.8 Povolené množstvá odpadov (v tonách) na dovoz za účelom zhodnotenia v rokoch 2005 – 2009.....	39
Tabuľka 2.9 Povolené množstvá odpadov (v tonách) na vývoz za účelom zhodnotenia v rokoch 2005 – 2009.....	40
Tabuľka 2.10 Nakladanie s odpadmi pre rok 2010	43
Tabuľka 2.11 Ciele zhodnocovania a zneškodňovania vybraných nebezpečných odpadov na rok 2010	45
Tabuľka 2.12 Vyhodnotenie plnenia cieľov pre tri komodity nebezpečných odpadov	45
Tabuľka 2.13 Ciele zhodnocovania a zneškodňovania vybraných ostatných odpadov na rok 2010.....	47
Tabuľka 2.14 Vyhodnotenie plnenia cieľov pre tri komodity ostatných odpadov	47
Tabuľka 2.15 Nakladanie s odpadmi v roku 2005 a cieľ pre rok 2010.....	47
Tabuľka 2.16 Vyhodnotenie plnenia cieľov pre biologicky rozložiteľné odpady	48
Tabuľka 2.17 Ciele pre komunálne odpady	49
Tabuľka 2.18 Ciele separovaného zberu komunálnych odpadov	49
Tabuľka 3.1 Ciele pre mieru zhodnotenia, opätovného použitia a recyklácie komponentov, materiálov a látok z elektroodpadov	52
Tabuľka 3.2 Záväzné limity pre rozsah zhodnocovania a recyklácie odpadov z obalov.....	53
Tabuľka 3.3 Limity opätovného použitia, zhodnotenia a recyklácie starých vozidiel.....	54
Tabuľka 3.4 Limity zhodnocovania a recyklácie opotrebovaných pneumatík	55

Tabuľka 3.5 Limity energetického a materiálového zhodnocovania pre odpadové oleje.....	57
Tabuľka 5.1 Stav implementácie prioritnej osi 4, Operačného programu Životné prostredie 2007-2013 (údaje sú v eurách).....	99
Tabuľka 5.2 Schválené prostriedky do 31.12.2010.....	100
Tabuľka 5.3 Odhad očakávaných výdavkov (údaje v eurách) pre programový dokument OPŽP 2007-2013 (Referenčné číslo programového dokumentu stanovené Európskou komisiou:CCI2007SK161PO002)	100
Tabuľka 5.4 Poskytnutá podpora formou dotácie z Environmentálneho fondu pre oblasť rozvoja odpadového hospodárstva za roky 2005 – 2010	101
Tabuľka 5.5 Poskytnutá podpora formou úveru z Environmentálneho fondu za roky 2005 - 2010.....	102
Tabuľka 5.6 Príspevky a poskytnuté prostriedky Recyklačného fondu v rokoch 2005 - 2010	103
Tabuľka 5.7 Hrubý odhad poplatkov za ukladanie odpadov na skládky	104

Zoznam obrázkov

Obrázok 1.1 Kvalita životného prostredia s vymedzením zaťažených oblastí a okrskov so značne narušeným prostredím	9
Obrázok 2.1 Podiel množstiev vznikajúcich odpadov k hrubému domácomu produktu (HDP) na jedného obyvateľa	21
Obrázok 2.2 Celkové nakladanie s odpadmi na Slovensku v rokoch 2005 – 2009	23
Obrázok 2.3 Zhodnocovanie, zneškodňovanie a iný spôsob nakladania s odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009.....	24
Obrázok 2.4 Zhodnocovanie, zneškodňovanie a iný spôsob nakladania s nebezpečnými odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009.....	25
Obrázok 2.5 Zhodnocovanie, zneškodňovanie a iný spôsob nakladania s ostatnými odpadmi v SR v rokoch 2005 – 2009.....	25
Obrázok 2.6 Vývoj vzniku komunálnych odpadov v SR za roky 2005-2009 (tisíc ton)	27
Obrázok 2.7 Vznik komunálnych odpadov na jedného obyvateľa SR za rok.....	27
Obrázok 2.8 Vývoj separovaného zberu štyroch povinných zložiek komunálnych odpadov v SR (údaje sú v tonách)	28
Obrázok 2.9 Vývoj separovaného zberu 5 zložiek komunálnych odpadov (papier, plasty, sklo, kovy a bioodpad) v SR (kg/obyvateľa za rok)	29
Obrázok 2.10 Počet vydaných rozhodnutí na dovoz a vývoz odpadov v rokoch 2005 – 2009	37
Obrázok 2.11 Povolené množstvá odpadov na dovoz a vývoz odpadov v rokoch 2005 – 2009	37
Obrázok 2.12 Dovozy a vývozy odpadov v rokoch	38
Obrázok 2.13 Dovozy a vývozy odpadov v rokoch	38
Obrázok 2.14 Povolené množstvá odpadov na dovoz z EÚ a nie-EÚ krajín v rokoch 2005 - 2009.....	38
Obrázok 2.15 Povolené množstvá odpadov na vývoz do EÚ a nie-EÚ krajín v rokoch 2005 - 2009.....	38
Obrázok 2.16 Povolené množstvá odpadov na dovoz za účelom energetického a materiálového zhodnotenia v rokoch 2005 – 2009	39